

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, szombat, február 12-én.

43. szám.

Lap-statárium.

Az agrár-szocializmus annyiféle tünetet mutat fel, annyira kiismerhetetlen, meg nem mérhető, hogy nem lehet a természetére kényszerzubbonyt varratni. Eddig is megvolt, ezután is meglesz, sőt valószínű, idővel aklimatizálódik és bizonyos rendszerbe öntve, mint faktor jelenik meg a közélet harcán; ahogy Németországban és egyebütt, képviselői lesznek a parlamentben és mihelyt ilyen megfésült, kifejezesegettel alakban lép ki, számolni lehet vele. Ismerni fogjuk, kiszámíthatjuk az erejét, a természetét, a chanceit. Szóval: nem lesz olyan veszedelmes, mint most, mikor még titokzatos és fátyolt visel.

A szocializmus, kivált ez a magyar szocializmus, tehát nem olyan rettenetes, ahogy a képét megfestik. Nem kell tőle tulságosan megijedni, hanem a szeme közé kell nézni. Maga az idea még gyermekkorát éli és bizonyára még igen sok phasison kell átmennie, míg pozícióhoz jut. Amint öregszik, aszerint veszi majd fel a tisztességesebb allureket, s nem vagyunk jócskák, de szentül hisszük, hogy ha bepillantathatnánk a jövő századokba, amikor már a szocializmus van a hatalmon, ő belőle is „tekintetes ur” lesz.

Hanem a jövő ezredbeli tekintetes ur még ma nagyon piszkos, neveletlen és vad kölyök, hát kordába kell venni. Ha nem elég a fricska, elő kell venni a korbácsot vagy esetleg a szuronyt is. Ez bizonyos. Mert ha végkép agyon lehetne ütni, az volna természetesen a legjobb, — de minthogy agyon ütni nem lehet,

igen okos dolognak tartjuk, hogy politikusaink nem kergetnek utópiákat, ugyszólván nem foglalkoznak az ideával, hanem csak a mezőgazdasági viszonyainkon általa esett akadályok leküzdésén fáradsanak. Ami igen helyes.

Eddig is majd minden évben felmerültek a földmívelési budget alatt az agrárszocializmus veszedelmei, de a miniszter elégnék tartotta szép szavakkal tartani a gazdaközönséget s egy pár lendületes frázissal megdicsérni a magyar paraszt karakterét. De ma már nem volt elég, mert a szép szavak le nem aratják a gazdák buzatermését és a karakterről mondott himnusz épen nem szerelte le a parasztokat. A sajtó és a vita szónokai vehemensen követelték, hogy immár történjék valami. Különböző indítványokat hallottunk. Teljes chaos lett. A képviselők a sajtószabadság megszorítását kívánták. Valóságos kórikum van abban, amit a Ház tisztelt urai csinálnak a sajtóval. Ugy vannak vele, mint a Dumas szegény nemese, akinek már nem volt egyebe, csak egy kakasa. Ha dühbe jött, a kakast akarta agyonütni, hogy a boszuját tölthesse valakin, ha vig kedve szottyant, akkor is a kakast akarta agyonütni, hogy valamit az asztalára tehessen. Ha kukorékolt, azért is halál a kakásra, mert nem hagyja aludni, ha nem kukorékolt: no megállj kakas, megeszlek! Ha unta magát, akkor vett egy botot és a kakast kergette vele az udvaron.

Az 1848-iki kincsekből csak ez van még meg érintetlenül, hótisztán. A sajtószabadság. Az utolsó kakas. Hát persze,

hogy mindenki mingyárt erre gondol, minek van meg ez is. Enni akarunk a kakasból.

A képviselők a sajtószabadság megszorítását kívánták. Mert az az oka mindennek. A világ mingyárt jobb lesz, csak meg legyen szorítva a sajtó. A buzák le lesznek aratva, és mosolyogni fog az egész természet, minden parasztyomor rögtön megtelik és minden vándorizgató rögtön megnémul. Csak a sajtót kell egy keveset megrendszabályozni.

A sajtó nem tanácsolt semmit. A sajtó sürgős állami beavatkozást követelt, de nem mondta meg, mi legyen. Csak azt mondta meg, mi ne legyen. Ami idea felmerült, az neki egy sem kellett. Állást foglalt a kivételes rendszabályok behozatalával, a statáriummal és a sajtó megszorításával szemben... Szóval: semmit sem akceptált. Valami csodálatosat szeretett volna.

Ily viszonyok közt nehéz volt a Darányi helyzete, akinek mai beszédjét úgy várták, mint egy komplikált drámának a kibontakozási motívumait.

És Darányi mai szép beszédében csakugyan benne van a kormány programja a szocializmus mozgalmával szemben.

És nincs benne sem a statárium, sem a sajtószabadság megszorítása. A kormány a meglevő törvények keretében ígéria megojást, és pedig egyrészt elegendő fegyveres erőnek kirendelésével, amely a személy- és vagyonbiztonságot sikerrel védhesse, másrészt pedig az ügyészégi ellenőrzés olyan

Keserű parasztok.

— Az alföldi szocializmus okai. —

(Rendeletekről.)

Olyanformán áll a dolog, hogy nemcsak a bélyegtörvényt lehetetlen kiismerni, hanem a különböző különféle rendeleteket. Hol ez rendel valamit, hol az; hol a miniszter, hol a megye, hol a város s körülbelül ott állunk, hogy a kihágási bíró, ha akarja, minden embert megbírságozhat. Lehetetlen dolgok vannak törvényerővel bíró rendeletek képében léteve. A miniszterek maguk annyi rendeletet adnak ki, hogy bármely rendőrkapitány ellen meg lehet indítani a fegyelmet mindennap azon az alapon, hogy nincsenek betartva a rendeletek. A rendőrkapitányok ezen kétségbe esnek s ők maguk is adnak ki rendeleteket. Valóban csodálatos, hogy a nap fölkelését még nem szabályozták valami leirattal.

Ha renDELETEL, akár miniszteri, akár helyhatósági renDELETEL meg papirosra írott törvényt valamely országot rendben tartani lehetne, akkor a legjobban megszerkesztett országok közé tartozna Magyarország. Mert ez irányban semmiféle bajunk nincsen, mert renDELETEL igazán van mindenre. Egyszer Tasnády, a volt szentesi polgármester jött ide hoz-

zán gőzhajón s utközben kihuzott egy lányt a Tiszából, aki bele akart fulladni és ezzel, amint a partra tette a lábát, dicsekedni is akart.

De rábeszéltük, hogy hallgasson, mert — mondók — hátha van olyan renDELETEL is, amely tiltja, hogy az ember lányokat huzgáljon ki a Tiszából.

Ez tisztán csak vicceznek és fikciónak látszik, tekintetes ur, pedig megtörtént. Igen bizony, viccelünk s ép ezek az élczek mutatják, hogy mily gyászos módon van igazunk. Viccelünk a tulajdon komédiáink fölött, miként örül az amputált lábú ember, hogy szusterkontója ezentul a felére apad.

A rendeletek...

Szép dolgok ezek. Úgyesen czirkalmazák ki ezeket a fogalmazó urak és üdvös intézkedéseket tartalmaznak. Az eredendő bűnök azonban, hogy Budapesten csinálnak mindent s mert Budapesten van két ezred rendőr, azt hiszik e czirkalmazók, hogy mindenütt van két ezred rendőr. Pedig bizony nincsen. Ily módon aztán nincsen, aki a rendeletek szerint rendben tartsa az országot. Hanem van e mellett valami. Az, hogy e rendeletek javarésze azzal végződik, hogy aki a parancsot be nem tartja,

ennyi meg annyi birsággal büntetendő. És a kihágási bíróság bünteti.

Itt érkeztem a paraszt keseredésének egyik érdekes indító okához. Csodálatosnak tetszhetik, hogy a rá nézve szigorú rendeletek be nem tartása miatt keserű a paraszt s lám, pedig a dolog mégis csak úgy van. Mert mindenféle renDELETEL éppen a be nem tartása, a pontatlanság miatt csak arra való, hogy éppen csak arra huzzák rá, *akire akarják*.

Mert a rendeletek be nem tartatnak. Hanem azért a kihágási bíró ezek alapján büntet. Hogyne. Hisz büntet például a mezőrendőri törvény alapján is, amely pedig — nincs. Én legalább, aki eléggé kódorgó vagyok, törvény szerinti mezőrendőrt még nem láttam életemben. Adok is két szép jó száraz szivart annak, aki a legelsőt megmutatja. Mert igazán örömmre esnek látni vagy egyszer, hogy amit a nép, meg a király együtt parancsolt, azt fogatba is veszik.

Nehogy félreértessem azzal a főntebb aláhuzott „akire akarják” szókkal. Nem azt mondom, hogy a bíró csak azt bünteti, akit akar, hanem azt mondom, hogy a bíró csak azt büntetheti, akit neki följelentenek. Hát ezzel aztán itt is vagyunk a tőtthelyen. Hányszor láttam én a birság alatt álló parasztot

csudálatos meggyorsításával, hogy bizonyos lázító nyomtatványokat még szétküldésük előtt és mégis bírói határozattal fognak elkobozni. A kivételes intézkedést csak ultima rationak jelzi.

Készséggel elismerjük, hogy a kormány igen helyes uton jár, midőn nem hagyja magát az első ijedelmek szeletől rögtön a kivételes intézkedésekre csábítani. A nemzeti élet méltóságteljes folyamatja követeli ezt. A törvények nem az ártatlanokra hozattak, hanem a bűnösökre is. Aki tehát a törvényeket minden kis bajnál mindjárt félrelöki, az kompromittálja őket. S még inkább dicsérhetjük a kormányt, hogy bolond fővel nem engedte magát beugrasztatni a sajtószabadság megszorításába.

El kell ismernünk, hogy teljes szívből liberális ez a kormány. Mert ha szándéka lenne a sajtó ellen (amint azt illo tempore bizonyították az ellenzéken), most mindent megtehetett volna, mikor az ellenzék hallgatott, mikor olyan férfiú, mint báró Prónay Dezső is a sajtó megrendszabályozását indítványozta Pest-megye közgyűlésén.

De a kormány jobban viselte magát, mint a tudakos és „liberális” szónokok és ugyis kell (neki okosabbnak kell lennie a közvéleménynél), kitért az ominosus eszközökkel s a törvények keretén belül kívánja a helyzet szanálását.

De hogy jól vagy nem jól választotta-e meg az állami beavatkozás módjait ez még vitás. Ami a csendőrséget, katonaságot illeti, ez még hagyján; lesznek aratások szuronyok között, de legalább lesznek — azonban a másik mód, melylyel a gyors bírói eljárást igéri a lapok esetleges elkobzására nézve, alig képzelhető el anélkül, hogy a mai sajtótörvények egyszer-másszor meg ne sértessenek, de ha nem is, ez a lap-statárium örökös félreértésekre fog okot adni, valószínűleg melegágya lesz a grava-

meneknek és félelmetesnek fog feltűnni mindazok előtt, kik olyan precedenst látnak ebben, mely esetleg rossz időkben fejleszhető lesz.

Az egész ötlet kétségen kívül tiszteltreméltó indokokból indul ki: két nemes szándék vezeti a kormányt, a törvényt meg nem sérteni és a nyomtatványokkal való izgatást mégis elfojtani. És ha keresztül bírja vinni, mi kalapot emelünk előtte.

De félünk, nem fog sikerre vezetni, mert e gyors bírói eljárás természetesen csak a szocziális lapocskákra van kigondolva s ezek többnyire hetenkint jelennek meg és küldetnek szét, tehát van ideje az ügyességnek a törvényes eljárást megindítani és befejezni, de ha e hitvány papirrongyok napi lapokká változnak át, amit a törvény megenged nekik, akkor csak valamely csodálatos hajnali bíróságok az indóházban végezhetnék a miniszter által ígért proceszust. Vajjon lehetséges-e ez? És ha igen, nem hasonlít-e veszedelmesen a cenzurához?

Kár, hogy Darányi, kinek gyönyörű beszéde, mely az egész magyar mezőgazdasági életet felölelte és megnyugtató hatást tett minden irányban, nem birt a szocziálisták elleni szerekben kimene-külni azon kicsinyes eszmekörből, melyet a képviselői körök általános irritációja a sajtó ellen, ugyszólván ráoktroyált.

Ama szocziálista lapocskák izgatása kétségkívül hozzájárult a veszedelmes tanok felburjánzásához, de bizonyosan csak kicsi mértékben és ha azokat elzárnák előle, csak annyi volna, mintha egy negyven fokos lázbetegről, aki már fantáziál, eltávolították a paplant — mert hogy az is neveli a forrását.

Szerintünk keményebb eljárásra volna szükség és másutt, mélyebben kell keresni az agrárszocziálisták okát s mélyebben és bátrabban ellene az orvos-szereket.

hümmögni a bíró előtt, amíg a kebeléből előszedte ama forintokat, amiket fizetnie kellett mert szabadon volt eresztve a kutyája.

— Hát, mondja ilyenkor, hát hiszen jól van. De szabadon van a szomszédok is mind. Azokat mér nem bünteti?

Mit mondjon ilyenkor a bíró? Azt mondja:

— Jelentse kend be őket, azokat is épügy büntetem.

Hát. Természetesen a parasztnak turósvajas, szakgatott az egész élete, hogy az egyebet se tegyen, csak tanulak járjon. Meg azután vivjon harcot azokkal a szomszédokkal, akiket följelentett. Ennélfogva nem jelent föl senkit, a pénzt lefizette és elmegy. Azonban el van keseredve tökéletesen, mert az egész aktusból csak azt a meggyőződést szerezte, hogy nem jól van ez így, ahogy van.

Persze. A szomszédok kutyái is épügy szabadon vannak, de ki jelentse azokat föl? Ahelyett, hogy e dolgot hosszan tárgyalnám, inkább Kószó Mihály esetét mondom el, akinek a Zákány-kapitányságban van a tanyája a szőlővel elegy. Az öreg Kószót becsitálják egy nap a tanyából a városba, a kihágási bíró elé. Nem kellemes dolog az ilyen, mert egy teljes napot elveszít vele. Azonban mégis csak bejön a ácsorogván félnap a kü-

szőb előtt, különféle tapasztalatokra tesz szert. Látja ugyanis, hogy az urfélenek a dolga hamarabb intéződik el. Annak ugyanis czilinder van a fején és állatször a kabátján kívül. Neki is van állatször a kabátján, de belül, ahol nem látszik. Mindegy ez különben, a dolgból csak annyi a fontos, hogy Kószót fölmentették, hogy nem hernyóztatja a fát a szőlőben, pedig azt hernyóztatni kell. Így el is mondják neki a vádat.

— De kéröm — feleli az ember — hernyóztatam én.

— Hát akkor hogy volt a fán mégis?

— Mert ép a szomszédok nem hernyóztatnak.

A bogár ugyanis olyan állat, hogy arra a fára rakja a petét, amelyen több zöldet lát. S ha valaki hernyóztat, de a szomszéd nem hernyóztat, körülbelül még rosszabbul jár, mint azelőtt volt. A hernyózás pedig jó drága mulatság, ha pontosan akarják végezni s természetesen mindig akad ember, aki vagy szegénységből, vagy fukarságból, vagy nembánomságból nem hernyóztat. Vagyis a rendelet itt is csak úgy érne valamit, ha megvolna hozzá a rendes ellenőrzés, ami nincs meg, mert nevétségesen kicsiny hozzá a rendőrség. Különben ha csendőrséget hoznának, az sem segítene a bajon, mert annak meg a kisebb gondja is nagyobb

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtt tíz órákor ülése lesz.

Pártértekezlet. Az országgyűlési szabadelvű párt báró Podmaniczky Frigyes elnöke alatt ma este értekezletet tartott, amelyen három költségvetést tárgyaltak le. Elsőbb azonban Hegedüs Sándor indítványára elhatározták, hogy Darányi Ignác földmivélségi miniszter mai képviselőházi beszédét több ezer példányban és több nyelven az ország összes községeibe szétküldik. Az igazságügyi tárca költségvetéséhez Rohonyi Gyula előadón kívül csupán Léway Lajos szólalt fel, aki Győr-Szent-Mártonban telekkönyvi hivatal felállítását kérte. Erdélyi Sándor miniszter válasza után a költségvetést elfogadták. A honvédelmi tárca költségvetését és a honvédelmi miniszter jelentéseit vita nélkül fogadták el. A pénzügyi tárca költségvetéséhez csupán Klobusiczky János szólott. Az ellen kért orvoslást, hogy egyes pénzügyi közegek a már befizetett adót vagy illetéket másodsor is követelik. Lukács László miniszter felvilágosítása után az előirányzatot változtatlanul megszavazták s ezzel az értekezlet véget ért.

A várnai választás.

(Távirati tudósítás.)

Ma reggel hét órákor hirdették ki a várnai választás eredményét. Eszerint a pártokivüli jelölt tíz szavazattal győzött a néppárt jelöltjével szemben. A huszonharmadfél óras választás alatt a 44 község 1066 választója közül 854 szavazott le; Rosszival István esztergomi kanonokra 432, Markovics István nyitrai szeminaryumi igazgató, néppárti jelöltre pedig 422.

Kemény mérkőzés volt — de minden nagyobb izgatottság és szabálytalanság nélkül.

Tulajdonképen nem is a néppárti és a pártokivüli jelölt küzödése volt ez, hanem a panszlavizmus és a magyarságé. Azoké a tótoké, akik évenként harminczával-negyvenével küldözik gyermekeiket Prágába és Csehország más városaiba, hogy valamiképen magyar szót ne halljanak és azoké a nagyrészen szintén tótajku választóké, akiket csak az anyanyelv különböztet meg az ország többi népétől.

A néppárt hónapok óta korteskedett. Minden falut két-három, nem tudni honnan jött káplán tartott megszállva. Egy-két forint napi költséget, fuvardíjat osztogattak, kinek előre, kinek csak tegnap éjjel és a választás megkezdése előtt, ezenfelül

annál, sem hogy kukacokat keressen a fába? No a dolog így van, Kószó Mihály megkapja a szabályszerű birságot, amit lefizet s hazamegy.

De előjön egy hónap mulva megint, mert ismét följelentette valaki. A dolog most is csak úgy áll, mint azelőtt, Kószó belemegy a kezével a gelebébe s kihuzza onnan ama forintokat, miket ilyenkor kihuzgálni szokás s elmegy haza. Ugy lehet, gondolkozik is a dolog fölött.

Már pedig akármit gondolkozik, valami szörnyen jó embere egy hónap mulva megint beadja, hogy a Kószó fái már megint egész fehérek a sok hernyóhálótól. Hát Mihály megint bejön, megint fizet s amint a forintokért kapott nyugtát összehajtogatva a zsebébe tenné, így szól:

— No, többet ez irányban nem fájlalom a kapitány ur fejét?

— Hát bizony — adja rá amaz a szót — meg is unhassa kend már a birságot, meg a sok járás-kelest ilyen dologidőben.

— Az ám — feleli Kószó — möguntam nagyon. *Ki is hányattam a fát, aki csak a szőlőbe vót, valamennyit...*

S mosolyogva távozik Kószó Mihály, mert ime, mily tökéletesen tulajart az urak eszén. Ő már véglegesen kidobta a kukacot a szőlőből, a fákkal együtt.

Tömörkény István.

ellátást biztosítottak Várnán valamennyinek a szavazás idejére. És akit ezek a kecségető feltételek kellőképpen meg nem győztek, ott volt az utolsó ütköztető: az asszony. Veszedelmesebb minden ígértetésnél.

Néppárt nincs is a Kárpátok közt, csak asszonypárt van. Ezekkel paktálnak a főhercegi rangban levő pártvezér kortesei mindenütt.

— Haza ne gyere, ha a tisztelendő urak pártja nem győz, mert kiverlek seprővel s egy hónapig be nem teszed a lábad a házba! — Ilyen biztatással küldözgették Teplicskáról, Neszlusáról az asszonyok a férjüket Várnára. S ha még csak a házból akarnák kitiltani: De kitiltják a ház egy hasznos butordarabjából is, ami több, mint az egész ház.

Szóval, a néppárt a legnagyobb erővel dolgozott. Ránézve mintha életkérdés lett volna, hogy Trencsénmegyében legalább egyetlen kerületet kerítsen.

Báró Popper Ármán azonban egymaga fölött a hecczkáplánok egész táborával. Az utolsó negy-öt napban éjjel-nappal a választók között járt-kelt és a siker jórészt az ő érdeme.

A bisitzai kastély és uradalom valóságos menedéke a környék szegényeinek és a nép zöme, amely előtt báró Popper nemcsak a nagylelkűséget, hanem az igazi magyarságot is személyesíti, vele ment most tűzön-vízen keresztül.

Kísérte is tegnapelőtt este, mikor Várnára ment, valami háromszáz választó s ebből remélheték a biztos győzelmet. Mert arra, hogy a néppárt 400 szavazatot szedjen össze, alig számított valaki.

Az éjjel 11 óráig 371 Rosszival- és 249 Markovics-párti szavazott le. De még 13 község volt hátra, a melyekben a néppárt uralkodott. Rosszival 122 szótöbbsége egyre fogyott, de még mindenki 60—70 szótöbbséget remélt a szavazás végére.

Éjfélkor azonban lélekszakadva hozták a hírt a választás helyére, hogy Rosszival emberei közül két káplán és a Hunyady uradalom néhány alkalmazottja harminczötöt csaltak át a néppárti táborba. A káplánokat ugyan megkergették, de ez mitse változtatott a dolgon. A választók odaát maradtak.

Eközben Chumetz, Alsó-Tisina s egymásután két-három község serogestől öntötte a szavazásra jelentkező néppártiakat. Egy-egy csoportban három-négy volt olyan, aki a nevet se tudta megmondani. Gajary Géza országgyűlési képviselő és Kepf Jakab, a Rosszival-párt bizalmi férfiai, néha negyed-óraig is elvitakoztak egy-egy jelentkező személyazonosságá fölött Szabó István országgyűlési képviselő és Zvincsek János káplán néppárti bizalmi emberekkel.

Zvincsek minduntalan odaugrott az elnöki asztalhoz Petrács Károly elnök mellé s onnan intégetett a szavazónak.

— Ne ugráljon már, tisztelendő szent atya, szólott rá néhányszor Kepf Jakab.

— Mi köze hozzá?

— No, mert ki talál törni a lába, tisztelendő szent atya.

Odakint pedig Lepsényi Miklós országgyűlési képviselő és Gasparez plébános meglegedett ábrázattal jártak-keltek.

— Ez aztán elnök. Igazságos elnök! Nem utasít vissza senkit jogtalanul. (Mert ekkor mind a két részen 13—13 volt a visszautasítottak száma, ami reggelre Rosszival részéről 16-ra, Markovics részéről pedig 36-ra emelkedett.)

A másik oldalon Ruffy Pál, Ráth Péter országgyűlési képviselők, báró Popper Ármán állodogáltak, intézkedtek s várták, mikor tűzik már ki a zárórát.

A községek azonban nagyon lassan következtek s reggel 4 óra tájban Rosszival többsége már alig volt egy-két szavazat.

A néppárt csak ekkor vette észre, hogy győzelmi kilátásai is vannak. Százfélé szaladtak a kortesek, de a már egybegyűjtött csapat mellé egyetlen szavazót sem tudtak keríteni. Rosszivalnak ellenben volt tartalékban minden eshetőségre tizen-négy-tizenöt szavazója.

Reggel 5 óra felé a szavazók már csak elszórtan jelentkeznek. Hatodfélórakor az elnök kitűzte a zárórát.

Hat-hét Rosszival-párti szavazó és husz-huszonöt részben elmaradt, részben kétes szavazó tódul ekkor a terembe.

Kettő-három bejutott a bizottság elé. Zvincsek százfélé kérdést tett föl, hogy valahogy elutasítsa őket. Mikor a negyedik bejött, Szabó lecsapta a tolat, hogy ő itt nem lehet bizalmi férfi, mert a néppártiakat nem bocsátják be. Ekkor maga az elnök ment ki az épület elé hogy bevezesse a néppártiakat, kétszer-háromszor fel is hívta őket, jöjjenek még, ha nem szavaztak. Gasparez plébános azonban mindössze csak négyet tudott bevezetni, ezek is olyanok, akik már tegnap leszavaztak.

A záróra Zvincsek káplán örökös elhívatásával telt el. Hetedfél órakor lezárták a szavazást és 7 óra tájban kihirdette az elnök az eredményt. A tömeg elvonult zenezővel, éljenzéssel Rosszival szállása elé. A házak előtt egybesereglett asszony-nép ököllel, seprővel fenyegetőzött.

— Legyenek átkozottak az urak és mindnyájan, akik Rosszivalra szavaztak!

Reggel 9 óra volt, mikor a mandátumot elvitték Rosszivalhoz s az egybesereglett nép nagy éljenzése közben kézbesítették neki.

A hivatalos arcanumok.

— A képviselőház ülése. —

Változó szerencsével minden párt felkínálta a maga varázsfüvét, amellyel csak meg kell érinteni az agrárszocializmustól eltorzított magyar arczot és a ránczok nyomban elsimulnak, a szeplők eltűnnek és Magyarország orczája szépségesebb lesz, mint valaha. Kételkedve, kevés reménységgel nézte az ország a sok varázsfüvet és nem igen bizott egyikben sem. A Rohonczy Gedeon eszméje, a néppárt vallásos orvossága, a Visontai munkásügyi bizottsága (amely számszerint talán már hetven-hetedik bizottsága volna ennek a bizottságokra osztott nemzetnek) és a többi bűvös erejű mag — egyformán meddő talajba hullott. Nem akart kihajtani egyik sem.

Mind csak az halászott a parlamentben és az országban:

— Lássuk a hivatalos arcanumokat!

Aminthogy kétségtelenül oda kell fordulnia a jogos érdeklődésnek a hivatalos hatalom felé, amely mégis csak legilletékesebb megmondani, hogy milyen eszközökkel és milyen módon szándékozik valamely bajt, vagy esetleg egész csomó bajt megorvosolni. Értendő tehát, ha a szabolcsi zendülés híreinek fölmerülése óta és különösen a földmivelési tárca költségvetése körül kifejlődött szocialista-vita óta az egész törvényhozás nem hétköznapi kíván csisággal várta a Darányi Ignác felszólalását. Darányi nem sietett. De ez is érthető volt. Mert az embereknek talán még fájt volna, ha nem hagyja őket kibeszélni, holott csak piros betűs napokon kerül alkalom olyan hálás témáról pártkülönbség nélkül öszintén beszélni, mint amilyen téma: a szocializmus bajai, okai, jelenségei és következményei. Darányi tehát nem beszélt, amíg mások akartak beszélni, de ma (a Rakovszky István és Kossuth Ferencz inséges beszédei után) megszólalt.

Nagy volt a csönd. A néma várakozás mintha azt jelezte volna:

— Most jönnek a hivatalos arcanumok!

De Darányi most sem sietett velük. Igaz ugyan, hogy a kíváncsiság az arcanumoknak szól és nem sokan érdeklődnek, hogy vajjon a haltenyésztes érdekében mennyi pisztráng-ikra áll a kormány rendelkezésére; az is igaz, hogy a kíváncsiság nem azt az erélyes intézkedést lesi, amellyel a miniszter egyszerűen kizárhatja a földmives iskolákból mindazokat, akik uri ruhában mennek járni; — de a miniszter elvégre is nem azért van, hogy a kíváncsiságot kielégítse. És Darányi elismerést is érdemel, hogy lemondott a hatás-keltés

olcsó eszközéről s ahelyett, hogy nyomában az agrár-szocializmusról kezdett volna beszélni, előbb hűségesen beszámolt a gondjaira bizott földmivelés minden ágazatának állapotáról. A legapróbb részletekre is kiterjeszkedett és úgy tett, mint az okos doktor, aki nem éri be a helyi baj orvoslásával, hanem a beteg általános állapota felől is alaposan tájékoztat. S az országnak sok gazdája lesz, akit minden szocializmusnál csakugyan jobban érdekel, hogy a miniszter már legközelebb törvényjavaslatokat fog beterjeszteni a telepítési ügy rendezéséről, a közsegi erdők állami kezelésbe vételéről és a hitelszövetkezetekről.

A beszéd (és az ülés) szenzációja azonban mégis a befejező rész volt, amely az agrárszocializmussal foglalkozott. Ez a passzus is elágazott; az egyik ág azokat az intézkedéseket jelezte, amelyek a szocializmus általános kérdéseit próbálják törvényekkel megoldani. A miniszter ebben az irányban egész sor javaslatot helyezett kilátásba és már a jövő hónapra jelezte a munkásközvetítés akciójának megindítását is. De érdekesebb mégis az a másik ág volt, amely a szabolcsi zendülésre mutatva, a hivatalos arcanumokkal volt megrakva. A miniszter itt nagyon helyesen magyarázta meg, hogy a szabolcsi mozgalom nem igazi szocializmus, aminek ott a munkáshiány és a kedvező bérviszonyok mellett nem is volna alapja, hanem voltaképpen földosztó természetű és éppen azért nem is annyira a földmivelési, mint inkább a belügyi miniszter közbe lépésére szorul. De azért Darányi — úgy mondta, *meghatalmazás* alapján — mégis megjelölte az arcanumokat.

Még pedig a következőkben:

1. fegyveres erő kirendelése a személy-és vagyonbiztonság védelmére, szükség esetén még *kivételes rendszabályok is*; és

2. a negyvennyolczas törvény keretében intézkedés, hogy a *látító lapokat még szétküldésük előtt bírói határozat alapján elkobozzák*.

... Nem felelne meg a valóságnak, ha azt mondanók, hogy ezek a hivatalos arcanumok általános lelkesedést keltettek volna. Ugy nézték, hogy mindakét fajta arcanum méreg, csak éppen kisebb adagokba osztva. De másrészt azt sem szabad elhallgatni, hogy a törvényhozás nagy többsége méltányolta azt a rendkívüli helyzetet, amely a minisztertől gyors és erélyes intézkedést követel és ez a többség a legnagyobb lelkeséssel éljenzett Darányinak, aki az ő nyugodt és nyugalomra intő beszédével ma ritka szép parlamenti diadalt aratott.

Egyébként ma már a részletekre is sor került s úgy lehet, holnap az egész tárczával is végeznek.

A képviselőház ülése.

A mai ülés elé nagyobb várakozással néztek, mert bizonyos volt, hogy ma már a földmivelési miniszter is szóhoz jutott. Az érdeklődés meglátászik a telt karzatokon és a tanácsterem látogatottságán.

Az ülés tíz óra után kezdődik s a Ház mindjárt belefog a napirend tárgyalásába.

A földmivelési tárca.

Rakovszky István szerint a szocializmus kérdésében a kormánynak kellene előtérbe lépni és bemutatni ama javaslatok komplexumát, melyek az egész szocialis kérdést felölelik. Rohonczy Gedeon eszméjét a sajtószabadság korlátozására nézve azonban nem helyesli. Nagy tévedés Rohonczy ama állítása, hogy a szocialista sajtó elkobzásával megszűnik a szocializmus. Küldjenek Rohonczynak, vagy akár neki a szólónak halomszámra röpiratot, az rájuk hatást nem fog tenni, mert nekik még van kenyerük, de ha eljutottak odáig a hamis tá-

sadalmi rend folytán, hogy nincs betevő falatjuk, **ők is szocialistákká lennének.** Nem a sajtószabadság elkobzása az orvosság, hanem az, hogy térjen vissza a társadalom a keresztény alapokra és hagyjon fel a kormányzat a liberális rendszerrel. A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a néppárton.)

Kossuth Ferencz: Míg a Ház a szocializmus-sal foglalkozik, a nép az ország sok vidékén éhínséggel küzd. Tegnap is kapott Temes-Kubinról táviratot, mely azt tudatja, hogy ott rettenetes éhség dúl. (Zaj a kormánypárton.) Én a nép nyomoráról beszélek és megkövetelem, hogy meghallgassanak. Reméli, hogy a miniszter e segélykiáltást, mely e sürgönyben van, meghallja. A szocializmus a nyomor következménye. Reméli, hogy most, mikor az ország több részében a nyomor felütötte a fejét, a kormány gondoskodik az orvosszerekről. Azoknak az osztályoknak is kötelességük az inséget enyhíteni, melyeket nem sujt a szükség. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Az elnök a vitát bezárja.

Darányi beszéde.

Most a miniszter általános élénk várakozás között szólal fel.

Darányi Ignác földmivelési miniszter bevezetésül Kossuthnak az inség dolgában tett felszólására megjegyzi, hogy az inségügy a belügyminiszter tárczájához tartozik. Ő azonban így is megteszi, amit lehet. A belügyminiszterrel egyetértőleg intézkedik az őszi vetőmag beszerzése dolgában s intézkedik a tavaszi vetőmag és burgonya beszerzése ügyében is. (Helyeslés.) Ama társulatokat, melyek vizimunkákat akarnak végeztetni, előleghez fogja juttatni. De, sajnos, sok inséges vidéken a lakosság nem akar részt venni e vizimunkában. A különösen érdekelt megyékbe gazdasági szakértőket küldött le. Azok jelentése nagy részben beérkezett. Ezekből kiténik, hogy bár sok helyen van szükség, **nagy részben találtak az inségűre;** sok helyütt a nép az állammal akarja eltartatni magát! Óvatosan kell az inséges híreket fogadni. A néppárti szóonokok közül csak Mócsy mondott szakszerű beszédet. A többi az egyházpolitikáról beszélt. (Ellentmondás a néppárton.) Tegyük a kezüket a szívükre...

Rakovszky István: Gyalázat így beszélni a népről!

Darányi Ignác: Szeretett volna a képviselők hazafiságára hivatkozni. Hazafias-e ilyenkor felekezeti vitát csinálni? (Zaj.) De való-e, hogy a kormány a vallástalanságot terjeszti? Ő néplapjaiban a vallástalanságot hirdeti, tárczája keretében mind nagyobb támogatásban részesíti a lelkeskedő papságot. A telepítésről szólva kijelenti, hogy a főhaj az 1894-iki telepítési törvény, mely szerinte rossz és hiányos! Megígéri, hogy a telepítési ügy rendezése dolgában törvényjavaslatot terjeszt a Ház elé. (Helyeslés a jobboldalon.) Neki törekvése az, hogy a nép megmaradjon azon a földön, melyet bir. Eddigi intézkedései Kecskeméten, Szatmáron, a Schönborn-féle hitbizomány területén stb. mind erre valának. Kötelességének ismeri előmozdítani a háziipart is. Elment a Balaton mellé, ahol a nép már az egyházakkal is szakítani kezdett: ő a szőlők felújításával itthon tartóztatta ezt a kivándorlásnak induló népet. Gróf Bethlen András ama vádjával szemben, hogy a nyaralótelepeket elhanyagolják, kijelenti, hogy az országnak mai helyzetében nincs pénze nyaralótelepeken s ő sajnálja azt a fölmilliót is, melyet eddig rájuk költöttek. Nem érti, honnan vette gróf Bethlen az adatokat arról, hogy ő nem küld külföldre szakértőket: az ő költségvetése mást bizonyít. Örvendve jelenti az erdőket illetőleg, hogy a nagy monopólium megszüntetése nagyon bevált és számos egyéb intézkedései közt szándékozik benyújtani egy törvényjavaslatot a községi erdőknél állami kezelésbe való átvétele dolgában. (Zajos helyeslés.) Így lehet csak megszüntetni az erdőpusztítást. Sok vizimunkát fog soron kívül végeztetni, így a Budapestnek árvíz ellen való védelmére vonatkozó, az Aldunán stb. Áttérve a ménesbirtokokra, behozta a vetőmagcsere intézményét s örömmel látja, hogy a gazdák az eszmét fölkarolták. Elrendelte, hogy a ménesbirtokokon minden cseléd külön lakást, szobát kapjon és kivá-

natos, hogy a nagybirtokosok is kövessék e példát. (Helyeslés.) Sokan hibáztatták, hogy az állam egy mére 250.000 forintot is költ.

— Besseney! — kiáltják közbe.

— Besseney is megemlítette, de ő nem hibáztatta. A gazdák már évek óta sürgették egy nemes apamén megszerzését s így vásárolta meg a kormány a Bonavista angol apamént. Azóta a lökivel föllendült. Ime, az a lö megérte a 250.000 forintot. (Ugy van! a jobboldalon.) Elmondja ezután mindazt, amit a nép művelése érdekében tett: szakszerű fölolvasásokkal, néplapokkal. Büszkén említi, hogy az ő néplapjait úgy várja a nép, mint a kiszáradt föld az üdítő vizet. Majd áttért a szocializmus kérdésre.

Major Ferencz: Hát a hitelszövetkezetek?

Darányi Ignác: A hitelszövetkezeti törvényjavaslat nem-kára készen lesz s a Ház elé kerül. Visontainak feléve azt mondja, hogy a rendőrség a szocialistákkal paktumot sem a német császár bevonulásakor, sem mákor nem kötött, a német császár bevonulásakor erre semmi szükség nem volt. (Ugy van! jobbról.) A *Földmivelő* című lap ellen négy sajtópört indítottak, nem pedig, mint Visontai allította, egyet sem. A munkásbizottság eszméjét nem tartja célravezetőnek, mert már ugyanis sok a Házban a bizottság. Egyáltalán efféle közjóléti bizottságnak nem barátja. Intézkedni fog, hogy a munkástörvény, melyet a törvényhozás meghozott, 1898. márczius elsajén életbe lépjen. E törvényvel csak a lelketlen izgatók és a lelketlen birtokosok nincsenek megelégedve. Nagy súlyt helyez arra, hogy azt a munkácsere-rendszert már most márcziusban megkezdje. Emlegették a szocialista központon. Igen, Budapesten van harmincz munkásapostol, akiknek bevétele az izgatásból évente fertálymillió. (Nagy mozgás.) Szabolcsban más a munkás helyzete, mint az Alföldön. Ott inkább munkáshiány van, mint munkabőség. A szabolcsmezei mozgalomnak határozott földosztó tendenciája van és ennek háta mögött ott van az urgyűlölet. A kormány mindent el fog követni a vagyon- és személybiztonság védelmére. A csendőrséget ott négyszáz fővel szaporították, a megfelelő katonai erőt kirendelték. A kormány kivételes szabályoknak nem barátja és tudja, hogy rögtönítelő bíróság a 19-ik századdal nem egyezik meg; de ha a viszonyok odaszorítják, attól sem fog visszariadni, hogy a *statáriumot Szabolcs megye területére és szomszédságára kihirdessék.* (Zajos helyeslés a jobboldalon.) A kormány nevében kijelenti, hogy a kormány a királyi ügyészségek útján módot talált arra, hogy a lázító nyomtatványok szétküldésük előtt lefoglalassanak. (Mozgás. Helyeslés jobbról.) A tisztességes sajtóhoz fordul egy kéréssel. Mikor ő az aratási sztrájk ellen küzdött, a bár jóhiszemű sajtó egy-egy álhírral nagyon megakadályozta az aratási szerződések létrejöttét. Kéri a sajtót, hogy ily időben tartózkodjék oly dolgok közlésétől, még ha ártatlan természetűek is, melyek olajat öntenek a tűzre. Más kérést a gazdákhöz intéz. Ha itt-ott halátlanságot tapasztalunk is, azért ne fojtásák el a humánus érzésüket. A szabolcsi gazdáknak külön a hidegvért ajánlja; minél nagyobb a veszély, annál kevésbé szabad a gazdáknak elveszíteni a fejüket. A szabolcsi gazdáknak több sziládságot és barátságot ajánl, mint amennyit eddig tanusítottak. (Zaj.) A kormány a momentán intézkedésekkel teendőit kimerítettnek nem tartja, intézkedéseknek még hosszú sorozatával fog a Ház elé jönni. Arra a kuruzslószerepre azonban, melyet Rakovszky kíván tőle, hogy minden betegségre egy orvosságot találjon ki, a kormány nem vállalkozik. A kormány biztosítja a Házat, hogy a rendet és nyugalmat minden eszközzel fönn fogja tartani. (Helyeslés és taps a jobboldalon.)

Az elnök öt perczre az ülést felfüggeszti.

A szünet után.

Gróf Bethlen András személyes kérdésben ügyelmezteti a minisztert, hogy ő nem a nyaralótelepről, hanem a magánfürdőkről beszélt.

A tételt ezután elfogadják.

A *halászat* tételénél Major Ferencz a halatoni halállomány védelmét ajánlja a kormány figyel-

mébe. Polónyi Géza a folyami halászat támogatását sürgeti, mert a tengeri halak mind nagyobb mértékben szaporodnak. Ennek oka az, hogy nincs egyetlen törvényünk sem, mely kevésbé volna végrehajtható, mint éppen a halászatú törvény. Az e téren történő kihágások, amelyek természetüknél fogva hivatalból üldözendők, egyáltalán nem torolhatnak meg. Besseney Ferencz csatlakozik Polónyi kifogásához s hiszi, hogy a miniszter mindent el fog követni e pangó gazdasági ág föllendülésére.

A tételt ezzel elfogadják.

Az ülés a holnapi napirend megállapításával végződik: a földmivelési költségvetést fogja a Ház tovább tárgyalni s félegykor áttér a mentelmi ügyekre.

KÜLFÖLD.

Az osztrák tartománygyűlésekből. A *sziléziai tartománygyűlésben* dr. Stratil a szláv képviselők részéről azt indítványozta, hogy a nyelvi viszonyok megvitatására alakítsanak permanens bizottságot. De ezt az indítványt 21 szóval 5 ellenében elvetették, mire az öt szláv képviselő kijelentette, hogy nem vesz részt a tanácskozásokban, és kivonult a teremből.

A stájer tartománygyűlésben Fürst képviselő azt indítványozta, hívják föl a kormányt, hogy a német főiskolák hallgatóit ne zavarja jogaikban. Az indítványt kiadták egy bizottságnak.

A krajnai tartománygyűlésben Majaron képviselő indítványt adott be a Laibachban felállítandó szlovén egyetem tárgyában. Erre báró Schwegel és társai módosítást nyújtottak be. E szerint a kormány felhívandó, vegye fontolóra olyan egyetem felállítását Laibachban, amelyen a németnyelvű előadások mellett egyes szakokon a déli koronaországok másik nyelvét is megfelelő figyelemben részesítsék. Az indítványokat a bizottsághoz utasították.

Zola pöre.

(Távirati tudósítás.)

Minél tovább húzódik Zola pöre, annál furesább jelenségek kísérik. Jelenségek, amelyek gondolkodóba ejtik a francia belpolitika alaposabb ismerőit. Arról, hogy a vádlottat guzsba kötik, mikor védekeznie kellene, arról nem szólunk. Egész Európa megformálta véleményét e sajtóságos igazságszolgáltatásról, melyre Franciaországban eddig példa nem volt, még III. Napoleon alatt sem.

Sokkal fontosabb az, hogy a kormány, amely már eddig is nagy kelletlenül és láthatólag csak kényszerből védelmezte a katonák eljárását a képviselőház előtt, az utóbbi időben egyáltalán *nem szerepel*. — Elbujt, a homályban settenkedik, mintha restelné a szerepet, melyet játszani kénytelen. Csak a hadsereg vezetői szerepelnek, személyes ténykedéssel és irányadó instructiókkal; még pedig, mint valamely önálló hatalom képviselői, az állam hatalmi beosztásának keretén kívül. Viszont a köztársasági párton levő hirnevesebb politikusok, volt miniszterek és képviselők, — Trarieux, Pelletan, Cassagnac és mások — valahányszor nyilatkoznak, mindig a tábornokok tulkapásai *ellen* beszélnek és el nem mulasztják kimutatni, mennyire elégedetlenek a dolgok menetével.

A képviselőház félreállt, duzzog és morog. Vezető emberei nem tagadják, hogy rosszul érzik magukat. Rouvier, ki a boulangismus idejében miniszterelnök volt, nyíltan kimondta a képviselőház folyosóján, hogy ő, ha most a hatalom birtokában volna, 48 óra alatt *betömné a katonák száját*.

Valami mély szakadás van a francia törvényhozó-testület és a francia hadsereg legfőbb intéző körei között. Hogy mennyire ment máris a kettő elidegenedése, azt a távolból meg nem ítélni lehet. De hogy egymással

máris szemben állnak, az a látható jelekből világos.

És egyáltalán ki nem számítható, hogy a dolgok hová fejlődnek, ha a tultengő katonai hatalom még jobban aláássa a köztársaság alapjait. Mert a francia hadsereg vezetői, kevés kivétellel, mind monarchisták, és a csárért nem politikából rajonganak, hanem azért, mert az orosz császár erős egyeduralom birtokában van. Ha velük kikötnek, — ők a commandánsok; és a közkatonák nem a képviselőnek engedelmessékedik.

A helyzet Franciaországban fölötte kényelmetlen.

A republica fél!

A mai nap eseményeiről szóló távirati tudósításaink itt következnek:

A lapok véleménye.

A párisi lapok ma konstataják, hogy a tegnapi tárgyalás nyugodtan folyt le, azt hiszik azonban, hogy a mai nap során, *Piquard*, *Esterházy* és *Demange* kihallgatása alkalmával viharos jelenetek lesznek.

Több lap úgy véli, hogy a katonatisztek nyilatkozatai teljesen megvilágították Dreyfus bűnösségét. A Zola-barát lapok ellenben tiltakoznak az ellen, hogy a bíróság a védelmet minden léptenyomon korlátozza.

A *Gaulois* kijelenti, hogy abban a szónoki csatában, amelyet tegnap a katonák az ügyvédekkel vívtak, a katonák ékeszósaxolása volt a győztes.

A *Figaro* a védelem eljárásról azt mondja: Aki tulságosan sokat akar bizonyítani, az semmit sem bizonyít.

Pelletan a *Lanterne*-ben azt írja: Zolát az esküdtek elé állították s megakadályozták azt, hogy védekezzék s hogy az igazságot kiderítse. Ebben a praecedensben nagy veszedelem rejlik. Lehet arról, amit Zola irt és cselekedett, bárkinek bármind véleménye, de az igazságszolgáltatást nem szabad pellengerre állítani. Zolának joga van ahhoz, hogy úgy védekezhessék, ahogyan a maga szempontjából czélszerűnek látja; az, hogy a bírák ebben megakadályozzák, az minősíthetetlen eljárás.

Ugyanígy nyilatkozik Cassagnac az *Autorité*-ben. Azt mondja: Ha már elhatározták azt, hogy Zolát a bíróság elé állítják, hát lett volna annyi bátorságunk is, hogy a hadügyminisztert is odaállítják tanúnak.

A pert tökéletlenül és gyáván vezetik.

Az *Aurore* azt mondja: A hallgatás ékeszósaxolása tegnap fényes diatalt aratott.

Szemtől-szembe.

Dubois újságíró leírja a következő jelenetet: *Fortinetti* őrnagy, *Lebrun-Renaud* kapitány elé lépett s így szólt:

— Ön ezelőtt hat hónappal, mikor megkérdeztek, kinyilatkoztatta, hogy *Dreyfus* ön előtt semmi vallomást sem tett. Egy újság azonban közli azt az állítását, hogy ön sohasem beszélt velem *Dreyfus*ról.

Lebrun-Renaud ki akart térni a további beszélgetés elől s ott akarta hagyni *Fortinetti*t.

Fortinetti azonban megfogta a kabátjánál fogva s indulatosan rászólt:

— Ha ön úgy beszélt, akkor ön nyomorult hazug.

Többen közbe léptek s szétválasztották őket.

Gonze tábornok pedig így szólt *Fortinetti*hez:

— Az emberek idegei túl vannak feszülve, nyugodjék meg, őrnagy ur!

A folyosón.

A kamara folyosóján ma *Rouvier*, aki *Bou langer* idejében miniszterelnök volt, a következő feltűnő nyilatkozatot tette:

— Ha most a kormány élén állanék megmutatnám, hogy a katonaság negyvennyolc óra alatt észre térne.

Mire ítélhetik Zolát?

Ha *Zolát* és *Perrenx*-t, az *Aurore* szerkesztőjét az esküdtek bűnösnek mondanák ki, úgy a bíróság a francia sajtótörvény következő rendelkezései szerint fogja elítélni:

42. Mint főszerezők büntetettnek a sajtó útján elkövetett vétségre vagy büntettség megszerzett megtorló büntetéssel a következő rendben tudatják:

1. A felelős szerkesztő (gérant) vagy kiadó, akármilyen hivatali körrel vagy elnevezéssel bírnak.
2. Ha ilyenek nincsenek: a szerző.
3. A szerző híján a nyomdász.
4. Nyomdász híján az eladók, széthordók, fúragasztók.

43. Ha a felelős szerkesztő vagy kiadó áll vád alatt, a szerző mint büntetés üldözendő. stb.

A büntetés a sajtótörvény 30. cikkében van megállapítva következőképpen:

30. A leírt módon (sajtó, falragasz stb.) elkövetett rágalmozás, ha az az esküdtszékre, bíróságokra, a szárazföldi vagy tengeri hadseregre vonatkozik, 8 naptól egy évig terjedhető fogsággal és 100 franktól 3000 frankig terjedhető pénzbüntetéssel vagy egyedül ezen két büntetés egyikével büntetettik.

A 31. cikk ugyanilyen büntetéssel fenyegeti a minisztérium, a miniszterek a képviselők és a szenátorok és köztisztviselők ellen elkövetett rágalmozást, amennyiben az hivatalos ténykedésünkre vonatkozik.

E szerint tehát Zolát és *Perrenx*-t a bíróság még akkor is csak pusztán pénzbüntetéssel sújthatja, ha a bíróság és esküdtek vétkesnek találják őket.

Amennyiben fogságot szabnak rájuk, akkor is van még további enyhítésnek helye a *Loi Berengerban* (1891. március 21.), mely a bíróságot fülhatalmazza, hogy a fogsázbüntetést felfüggeszse s az öt év alatt úgy elvöljön, mintha ki sem szabták volna. Ime az idevágó szakasz:

I. „Fogsázbüntetésre ítéltés esetében, ha a vádlott nem állott ki még eddig fogsázbüntetést, valamint, a közönséges jog szerint büntetettnek vagy vétségnek nyilvánított cselekményért a bíróságok ugyanabban az ítéletben és indokolt határozat alapján a büntetés végrehajtásának felfüggesztését elrendelhetik.

Comminges grófnő és a fátyolos hölgy.

Az a viszony, amely *du Paty de Clam*-ot a *Comminges* grófi családdal összefűzte, a tegnapi kihallgatáskor felderítetlenül maradt. Ezt a viszonyt a védelem a plaidoyer-ben következőleg fogja ismertetni:

*Zola du Paty de Clam*nak a *Comminges* családhoz való viszonyában két rendbeli szemrehányást tett. *Piquard* ezredes olyan táviratokat kapott, amelyek alá *Blanche* név volt hamisítva, azért, hogy ezekből a táviratokból azt lehessen következtetni, hogy azt a levelező-lapot, amely *Esterházy* bűnössége mellett bizonyított *Piquard* hamisította és barátja *Blanche de Comminges* figyelmeztetni akarta őt. Erről a dolgról kellett volna *Blanche de Comminges* tegnap kihallgatni. De hát ő beteg. *Blanche de Comminges* 55 éves és nagynénje gróf *Comminges* kapitánynak, aki tegnap ugyan megjelent, de nem vallott.

A másik ügy a fátyolos hölgyre vonatkozik, aki 1891-ben visszaadott egy *du Paty de Clam* által rendezett éjjeli rendezés alkalmával gróf *Comminges*nek egy levelet. Ez a fátyolos hölgy az őse annak a *Champs-Elysée*-beli másik fátyolos hölgynek. Ezzel a második dolog nem *Blanche de Comminges* grófnő van összeköttetésben, hanem a *Comminges* család egy másik tagja, akinek az osztrák arisztokráciában is vannak rokonai.

Meddig tart a tárgyalás?

Meddig fog még a Zola-per tartani? ez az a kérdés, amit az emberek egymáshoz intéznek. Három napra tervezték eredetileg a tárgyalást s már az ötödik nap is elmúlt s még csak a közepe felé tartanak.

A legkülönbözőbb meglepetésekben oly gazdag perben, a tanuknak még csak kis részét hallgatták ki eddig; még ötvenen vannak hátra, köztük rendkívül fontos tanúk a katonaság köréből, *Piquard*, kire ma került a sor és *Esterházy*.

A polgári tanúk közül *Bertillon* szakértő, aki egyúttal az anthropometriai intézet igazgatója, továbbá még vagy féltucat irászakértő, azután *Jaurés* szocialista képviselő, aki fel fogja használni az alkalmat és előadást szándékozik tartani a kasztszellemről. Híre jár, hogy *Jaures* arról értesítette az elnököt, hogy vallomása egy fél tárgyalási napot fog igénybe venni.

Ha ehhez hozzáveszszük, hogy *Zola* védője egy egész tárgyalási napot, *Clémenceau* és *Perrenx* szintén egy egész napot, a főállamügyész három órát akar igénybevenni és még ezenkívül *Zola* is hosszabban kíván nyilatkozni, úgy majdnem biztosra lehet venni, hogy a tárgyalást szerda előtt semmiesetre sem fejezik be, még akkor sem, ha — amint tervezik — vasárnap sem pihennek.

Tárgyalás előtt.

Az utca képe nem változott meg.

Minden úgy történt, mint tegnap és tegnapelőtt. A szervezett tüntetők semmi újat sem találtak ki, hanem *chablonok* szerint dolgoznak.

Zola délelőtt 11 óra 35 perczkor kocsin érkezett az igazságügyi palota elé, ahol a tömeg

— Le Zolával!

és más gunykiáltásokkal fogadta. Ugyanaz időben érkezett meg *Piquard* ezredes a *Place Dauphin-en* át. Amikor *Piquard* kocsiját elhagyta,

— Le *Piquard*-ral! Le a betörővel!

kiáltások hangzottak fel. A többi tiszteket, akiket ma tanuként hallgatnak ki, megérkezésükkor

— Éljen a hadsereg!

kiáltással üdvözlik. A terembe ma ép oly sokan igekeznek bejutni, mint a tárgyalás eddigi napjain. Az utcán nagyszámu rendőr tartja fenn a rendet. A terem zsufolásig tele van. A mult napok eseményei élénk megbeszélés tárgyát képezik.

Zola majdnem észrevétlenül lépett a terembe. Semmiféle manifesztaáció nem történt. A rend fentartása érdekében ma még szigorubb óvintézkedéseket tettek, mint a mult napokon. A teremben több helyen rendőrség van elhelyezve.

A Zola-ellenes lapok azt sürgetik, hogy *Zolát*, *Piquard*-t, *Matthieu Dreyfust* és *Lebloist* minél előbb börtönbe csukják.

*Piquard*ot azzal fenyegetik, hogy a Zola-per befejezése után majd haditörvényszék elé fogják állítani.

A mai tárgyalás.

A tárgyalást az elnök egy órakor nyitja meg.

Pellieux tábornok tanun van a sor, aki folytatja tegnap félbeszakított tanuvallomását.

Pellieux tábornok.

Labori: Mondja meg, tábornok ur, vajjon *Piquard* az 1896. november 27-én hozzá érkezett, i aláírással ellátott levelet valódinak ismerte-e el?

Pellieux: Az csak másolat volt. A levél a következőket tartalmazta:

A nagy mű be van fejezve. A félisten kérdezi, hogy a jó Istent láthatja-e?

Labori: *Piquard* gyanúsította-e *Esterházy*t azzal, hogy leveleket hamisított?

Pellieux: Igen, de csak eleinte. Miután konstataáltak azt, hogy *Souffrin* titkos ügynöktől származnak a levelek, előlotta a gyanúsítástól. *Piquard* azonkívül még azt is állította, hogy *Esterházy* titkos ügynökkel van összeköttetésben. Ezt egyszerűen el sem tudom képzelni.

Labori: *Dalcasse*-nak, *Comminges* grófnő titkárnak a kihallgatását kérem, azzal a kikötéssel, hogy az más tanuval előbb ne érintkezessék.

Pellieux megmondja annak az urnak a lakását, mire az elnök elrendeli beidéztesét.

Pellieux: Vallomásom kiegészítéseképpen meg kell még mondanom, hogy ebben az ügyben rendkívül sok a sajtáságos momentum.

A hadügyminiszter világos vádat emelt *Zola* ellen, aki azzal vádolta a hadi törvényszéket, hogy az egy bűnöst felsőbb rendeletre fölmentett. Ebből egy szó sem igaz. *Esterházy* már a megszüntető határozattal állott a hadi-

törvényszék elé. Saussier tábornok azonban nem akarta megőszíteni ezt a határozatot és nem elégedett meg az elővizsgálattal, hanem azt óhajtott, mondhatom nagyobb auctoritások véleménye ellenére, hogy Esterházy fölött bajtársai előtt nyilvános contradictorius tárgyaláson mondjanak ítéletet. Én a magam részéről sajnálom, hogy a tárgyalás nem volt nyilvános, ahogy én óhajtottam volna. *A hadügyminiszter volt az, aki titkos tárgyalást követelt.*

Pellieux tábornok kijelenti azután:

A legjobb bizonyíték arra, hogy a haditörvényszék független volt, az, hogy megtagadta a tárgyalásnak egészen titokban való folytatását. Lehet-e ilyen körülmények között mondani, hogy az a haditörvényszék, amely Esterházyt fölmentette, gonoszterv módjára járt el? *Lehet-e azt mondani, hogy amig tiszték a csatatéren vérüket ontották és ezalatt mások, ki tudja, hol üldögéltek...* (Hosszantartó nagy zaj.)

Zola: Több módon lehet Franciaországot szolgálni. Lehet karddal vagy tollal a kézben. Ön győzelmeket aratott, nekem is megvoltak a magam győzelmei. Én a francia irodalomnak és a francia nyelvnek az egész világban való elterjesztésével hozzájárultam az én hazám dicsőségének emeléséhez. *Az utókorra bízom a Pellieux és a Zola nevéket.* Az majd választ a kettő közül. (Zaj. Hosszantartó mozgás. Bravo kiáltások.)

Pellieux: Ha az itt megjelent tiszték vallhattak volna, akkor felháborodással tiltakoztak volna, az ellenük emelt vádak ellen. Én visszhangjuk leszek. Főnökük vagyok és mivel ott voltam a haditörvényszék ülésén tanuskodhatom lojalitásuk és függetlenségük mellett.

Részt vettem a haditörvényszék tárgyalásaiban és határozottan mondhatom, hogy ott őszintén és lojalisan jártak el. Mint-hogy meg akarom mondani a teljes igazságot, Henry ezredes tegnapi vallomáshoz hozzátesszem a következőket: Henry beteg volt s talán meg sem értették helyesen. Mikor Henry a titkos iratesomóról beszélt, a Dreyfus iratesomóját értette ez alatt. Az Esterházy-ügy tárgyalása alkalmával kivették azt a borítékából, mert nekem szükségem volt a bordereaura. Ezután azonban az iratesomót visszatették a borítékba. Vannak azonban egyéb dossziék is, amelyek a Dreyfus-ügyre vonatkozó iratokat tartalmaznak és amelyeket Piquard asztalán láttak, midőn Leblois-val tárgyalt. Leblois azt is állítja, hogy Henry ezredessel több órán át tanácskozott és hogy Henry ezt a haditörvényszék előtt be is vallotta. Mondhatom, hogy ez téves állítás, amelyet dementálni vagyok kénytelen, minthogy jelen voltam a haditörvényszék tárgyalásán.

Labori: Nem kaptak Esterházy és Piquard ugyanattól az egy fátyolos hölgytől leveleket, amelyek hasonlítanak egymáshoz?

Pellieux: Ez esetleg nem lehetetlen.

Labori: Nem kapott bizalmas értesítéseket a Piquard és Gonze közt volt levelezéséről?

Pellieux: Igen, kaptam és jelentést is tettem róla a kormánynak.

Ezután Pellieux a bordereaura vonatkozólag kijelenti, hogy ha kiderült volna az, hogy a bordereaut nem Dreyfus írta, hanem más, úgy ok lenne Dreyfus porének a revíziójára. Ezért ujjal megvizsgáltatták szakértőkkel a bordereaut. *Őt szakértő közül három azt mondta, hogy az Dreyfus írása.*

Szembesítések.

Clémenceau: Nem érintkezett Leblois, mint a hadügyminiszterium hivatalos ügyvédje a hadügyminiszteriumban más tisztviselőkkel is?

Az elnök ennek a konstataciónak behívja Gonze tábornokot.

Gonze: Én sohasem vállalnám el azért a felelősséget, hogy egy ügyvédet az információs osztályba bevezettek. Különben a kényszerre vonatkozó dolgokban ügyvédekkel sohasem konzultálnak.

Az elnök Gribelinről kérdezi meg Gonze-ot. *Gonze*: Gribelin irattárnok a hadügyi-

nizsteriumban. Régi, hü és szerény munkás, akire minden titkot rábízám.

Gribelin behívják:

Az elnök: Rendkívül fontos kérdéseket akarok önhez intézni. (Mozgás). Kérte-e őnt Piquard arra, hogy egy levélre vagy táviratra a postával régebbi keltet tétessen?

Gribelin: (lassan, minden szót hangsúlyozva.) Az ezredes egy nap délután két órakor arra kért, hogy menjek a postára, hogy ott egy levélre korábbi indítási dátumot tétessenek.

Az elnök: Ön ezt megerősíti?

Gribelin: Igen.

Az elnök behívja Lauth őrnagyot.

Az elnök: Nem kérte öntől Piquard azt, hogy egy pneumatikus postára adott levelező lapon levő szakadásokat eltüntessen és azután nyomásra reá a postabélyegzőt?

Lauth: Piquard felkért arra, hogy foglalkozásomnak megfelelően fotografáljam le azt a levelezőlapot. Ezt megtettem, de a fényképeken a szakadások meglátszóttak. Mikor egy egész hónapban át folytatott kísérletezések után sem sikerült azokat eltüntetni, türelmetlenül azt kérdeztem tőle, hogy mire való ez? Erre Piquard azt felelte, hogy majd felebbvalói előtt azt fogja mondani, hogy azt a levelező lapot a pneumatikus postán fogta el. Megjegyezte még, hogy a bélyegzőt majd azután fogjuk ráütni. Erre én azt mondtam, hogy ezt a szivességet aligha fogja a posta megtenni neki. Azonkívül még megkérdeztem tőle, hogy ha a szakadások nyomait el is tüntetem, mit fog a levelek eredetéről mondani?

Piquard azt válaszolta erre, hogy reményli, hogy majd én meg fogom erősíteni azt az állítást, hogy a levél ettől vagy amattól a személytől származik.

Én azonban kijelentettem neki, hogy ilyesmire nem vállalkozom.

Az elnök: Kérem Piquard ezredest (Nagy mozgás. Piquard ezredes belép.)

Piquard leleplezései.

Piquard alezredes általános figyelem közepett ezeket vallja:

1896. májusa táján egy csőpostai levelezőlap töredékei kerültek kezembe, amelyben Esterházyról volt szó. A levelezőlapra irt szók azt látszóttak jelenteni, hogy Esterházynek gyanus emberekkel volt összeköttetése. Tudakozódni kezdtem s értesüléseim kedvezőlenek voltak rá nézve. Folytattam nyomozásaimat életmódjáról és azoknak eredménye nem vált becsületére e tisztnek. Sajátságos kíváncsiságot tanúsított bizonyos katonai dolgok iránt, amelyeknek titokban kell maradniuk. Közöltem ezt főnökeimmel, akik azt mondták: folytassam nyomozásaimat. Beszereztem Esterházy írását és annak bizonyos okmányokkal való összehasonlítása megerősítette gyanumam. Ami különösen meglepett, az ennek az írásnak a bordereauval való hasonlatossága volt, amelyről oly sokat beszéltek. Photographiákat készítettem és megmutattam két hozzáértő embernek, Bertillon irásszakértőnek és du Paty de Clam ezredesnek. Bertillon azt mondta, hogy az írás megegyezik a bordereauval. Megjegyeztem, hogy ez az írás a Dreyfus-per után készült. Ő így felelt: Igen, a zsidók minden lehetőséget megfognak tenni, hogy ezt a bordereauhoz hasonló írást megszerezzék. Du Paty de Clam azt mondta nekem; „Ez Dreyfus írása”.

Piquard alezredes ezután így folytatja: Tudtam, hogy egy magasabb rangú tiszt, kinek nevét nem akarom megnevezni, egy idegen hatalomnak bizonyos okmányokat szolgáltatott ki. Nem akarok további titkokat leleplezni. Ravary őrnagy azonban jelentésében kijelentette, hogy meggyőződésem arra a tényre támaszkodik, hogy a titkos dossier írása jobban hasonlít Esterházy írásához mint Dreyfushoz. Mikor folytattam a vizsgálatot, láttam, hogy nehéz lesz több személyhez fordulnom és kutattam, ki másolhatta le a kérdéses okmányokat. Egy bizonyos Mullothoz fordultam, ki kielégítő választ adott. Ekkor történt, hogy az *Éclair* bizonyos okmányokat tett közzé.

Csakhamar ezután a *Matin* közzétette a bordereau fakszimilijét, hanem annak a levélnek a fakszimilijét, amelyet Dreyfus irt Patv

de Clam diktátuma után, azt nem tette közzé, az nagyon is genánt lett volna.

Beszélték, hogy *Castelin* interpellálni fog ebben az ügyben. Mindezek nagy nehézségeket okoztak nekem. Ekkor küldetést bízta rám. Meg kell említenem, hogy Esterházy őrnagy, aki távol volt, időközben hírtelen visszaérkezett és egy tanu előtt azt mondta:

— Meglátja, hogy engem denuncziálni fognak. (Mozgás.) Szóval, Tuniszba küldtek, ahol összes leveleimet felbontották, mielőtt azokat nekem kiszolgáltatták. Tuniszi tartózkodásom alatt oly személyektől kaptam leveleket, akik azt hitték, hogy még mindig a hirszolgálatához vagyok beosztva. Írtam Henry ezredesnek és megkértem, tétesse közzé, hogy már nem foglalkozom azzal.

Henry ezredes, ki alárendeltem volt, oly formában válaszolt nekem, hogy újból írtam neki és határozottan tiltakoztam az ellen a mód ellen, amelylyel a vele között dolgokat ócsárolta.

Azonnal Párisba utaztam és Leblois ügyvédemhez siettem, hogy vele értekezsem. Védelmem czéljából átadtam neki bizonyos okmányokat, nevezetesen Eonze tábornok leveleit.

Egy chiffrírozott levelet, amely Tuniszból való visszautazásom alatt megrongálódott, megsemmisítettem. Azután nem hallottam többet a dolgról mindaddig, mikor már visszautazóban voltam Dél-Tuniszba. Tuniszba hívtak és a kérdések egész sorát intézték hozzám. Ugyanezen a napon levelet kaptam Esterházy őrnagytól, amely szememre vetette, hogy altiszteket megírást. Egyidejűleg táviratot kaptam „Speranza” aláírással, ezzel a tartalommal:

„Tartóztassa le a félistent!”

Az elnök a tárgyalást felfüggeszti.

Mivel a tárgyaláson jelen levő ügyvédjelöltek Piquard szavait élénk tetszéssel kísérték, több ügyvéd Ployerhez, az ügyvédi kar elnökéhez ment, hogy ez ellen az eljárás ellen tiltakozzanak. Ployer, ki a Sale de pas perdueben Mercier és Gonze tábornokkal találkozott, biztosította őket az ügyvédi kar tiszteletéről a hadsereg iránt és sajnálkozását fejezte ki, hogy egyes fiatal ügyvédek túlélték azt a határt, melyet ruhájuk elejük szab.

Az ülést fél 4 órakor ismét folytatják.

Elnök jelenti, hogy épen most jutott tudomására, hogy az ügyvédi karhoz nem tartozó személyek illetéktelenül használják az ügyvédi ruhát. Az ügyvédi kar elnökével egyetértőleg szigorú intézkedések tétettek, hogy ily esetek ismétlése megakadályoztassék.

Piquard kihallgatása további során kijelenti, hogy a Blanche névvel jegyzett távirat oly valakitől származott, aki az ügy állásáról teljes tudomással bír. Esterházy azt mondta, bizonyítékok vannak arra, hogy a George aláírással jegyzett postai távirat szőlőtől származik. Én rögtön értesíttem a tuniszi főparancsnokot és írtam a hadügyminiszternek, hogy őt erről értesítem és hogy vizsgálatot kérjek. Néhány nap múlva a „Libre Parole” legnagyobb csodálkozásomra ismételte ezt a dolgot.

Piquard ezután elmondja megjelenését *Pellieux* tábornok előtt Párisban. Őt igen sok dolog miatt megtámadták és úgy bántak vele, mintha nem tanu, hanem valóságos vádlott lett volna. Így volt ez Ravary parancsnoknál is.

A vizsgálóbíró — mondja Piquard — úgy látszott, sokkal inkább törődött azzal amit, ő, Piquard, csinált, mint azzal, ami Esterházyra vonatkozott, de azért a tanu mégis sok oly dolgot elmondott, ami terhelő volt Esterházyra nézve, így többek közt egy sikkasztási ügyet is, amely miatt Esterházy a haditörvényszék elé kerülhetett volna. Több tuniszi tiszt, akik Esterházyt igen jól ismerték, nagyon kevés jót mondtak a tanunak róla. Az ő adatait nem vették figyelembe.

Piquard igazolja az ellene emelt vádak ellenében, hogy ő sohasem akart levelet hamisítani postabélyeg segítségével, sem pedig egy csőposta-táviratról fényképmásolatot készíteni és magatartását oly okokkal igazolja, amelyek nézete szerint egészen természetesek.

Piquard a leghatározottabban tagadja, hogy Leblois látogatása alkalmával bármikor is valamely titkos irat lett volna a kezében és

élete van ennek a Tömörli Zsuzsának. Csodaszép parasztyermek volt és egy előkelő debreczeni család nevelte föl és adta férjhez Kárpi Sándor honvédhadnagyhoz. A hadnagy tüdővésses lett és a külföldi kura tömérdek pénzt emésztett föl. Mikor Kárpi meghalt, az özvegyre jutott szép Tömörli Zsuzsa Konstantinápolyba került, ahol férjhez ment Rusz János bukaresti származású vendéglőshöz. Most együtt bérlik a török fővárosban a Hotel Pest szállodát. Husz év telt el azóta. Tömörli Zsuzsa most alkalmasint jólétben van, mert érdeklődni kezd a nővére iránt, aki Debreczenben mosónő. Küldött neki már két izabon török aranyat. A legutolsó levele, amely azt bizonyítja, hogy husz évi távollét után még eléggé ért magyarul, a következő:

Alig mozdul a toll a kezemben, ahogy nézem az arczképed, drága testvérem. Ennyire megöregedtél. Így megvénuölhet az ember — otthon. Ez úgy fáj az én szívemnek, hogy két napig sírtam.

Levelében azt írja, hogy a gyermekeit magyarul is taníttatja.

Rémregény-tárgy. *London város White-chapel* névű részében vasárnap este olyan felté-kenységi tragédia játszódott le, amelynek részletei bő tárgyat adhatnak egy rémregénynek. Egy nem bizalomgerjesztő külsejű kétemeletes házban, mely *Slominski* lengyel zsidó tulajdona, néhány hónap előtt egy orosz-Lengyelországból érkezett házaspár két kis szobát bérelt. A férfi azt hitte, hogy Londonban könnyebben boldogulhat, de csakhamar látta csalódását és elhatározta, hogy Amerikába megy, ahová feleségének később kellett volna őt követnie. Azalatt a nyolcz-tíz hónap alatt, amióta Amerikában időzik, semmi életjelt sem adott magáról és Londonban maradt felesége a legnagyobb nyomorba jutott volna, ha varrással néhány garast nem keresett volna. *Wisoczka* Olga asszony azonban, szerencsétlenségére, feltűnően szép asszony volt és nemsokára egész sereg orosz és lengyel ember akad, aki az érdekes szalmaözvegynek felajánlotta szívét és telj tárczáját. Az alig huszonnégy éves, férjétől elhagyott asszony nem sokáig tudott a kísértéseknek ellenállani és *Weinowski* Pál, egy tüzesvérű lengyel iránt csakhamar érdeklődni kezdett. Alighogy a szerelmi mámor első napjai elmúltak, a vig asszony elhagyta a szenvedélyes lengyelt és egy *Smissowicz* Clemeno nevű duszgodag oroszhoz pártolt. Az elhagyott lengyel többször megfenyegette versenytársát és az ingatag szép asszonyt, de egyikük sem vette komolyan a fenyegetőzést. Vasárnap este végre revolverrel berontott hűtlen kedvese lakására. A folyosón találkozott vetélytársával, akit agyonlőtt. A lövés zajára a szép asszony kijött a szobájából, de amikor meglátta, mi történt, ismét visszafutott és magára zárta az ajtót. A dühöngő szerelmes azonban a gyöngye ajtót keresztülölte és a szobába hatolt golyó halálra sebesítette *Wisoczka* Olgát. A lengyel azután behohnt a szobába, ráborult volt kedvese holtestére s innen vitték őt a rendőrök a börtönbe.

Ördög a templomban. A példabeszéd azt mondja: nem jó az ördögöt a falra festeni. *Borabonban* (India) szomoruan tapasztalhatták a közmondás igazságát az emberek, mert ott az ördög, akit a példabeszéd szerint a falra festettek, olyan helyen jelent meg, ahol legkevésbé várták: a templomban. Az ottani *Beitel* nevű templomban ugyanis *Akán* lelkész az ördögről mondott prédikációt. A lelkész igen jó szónok és az ördögöt a maga sötét birodalmában igen élénken festette, úgy annyira, hogy hiveit elfogta a félelem. Midőn a lelkész beszédének legjavát mondta, egy oldalajtó kinyílt és a hívek borzalmára egy nagy szarvu és hosszú farku vörös ördög jött be, e szavakkal köszöntve az egybegyűlteket:

— Én vagyok az ördög és valamennyiteket magammal viszem!

Képzeltetni a hívek rémtületét; a nők ajukdozni kezdtek; akinek volt elég ereje, az futott kifelé. A nagy zürzavarban a kályhát feldöntötték, melynek parázsaitól a templom meggyújtadt. Mire a hidegvérűebbek a rendet helyre tudták állítani, a templom már lángban volt és mihamar porrá égett. A sátn a zürzavarban eltűnt, de másnap a lelkész fia bevallotta, hogy ő tréfálta meg a híve-

ket, miután tudta, hogy atyja milyen prédikációt fog mondani; az ördög-uniformist előre ütökben beszárazta, gondolván, hogy ezáltal nagy „fun“-t fog csinálni. A fiu most a hűvösön van.

Betörések éjszakája. Ma éjjel ugyancsak garázdálkodtak a betörő urak. Három helyen is betörték. Ime, itt van a működésük krónikája: A köbányai-ut 47. szám alatt levő Sommer-féle *Legyes* cserdát az éjjel ismeretlen tettesek feltörték. A betörők a helyiségben össze-vissza hánytak mindent, egy zárt fiókot felfeszítettek s abból 65 forint készpénzt magukhoz vettek. A tolvajok még ezzel sem elégedtek meg, hanem nagyobb mennyiségű pálinkát, dohányt, szivart s női ruhákat is loptak. — A második betörés az István-tér 14. számú házban volt. Itt a gonosztevők *Mautner* Ferencz kávéházának a dob-utezára néző ablakait zuzták be, s azon át behatolva, a helyiség pénztárfiókját feltörték s abból 35–40 forint készpénzt vittek magukkal. — Betörők jártak végre *Endresz* János fűszerkereskedőnek Ferencz-körut 42. szám alatt levő üzletében is, ahova az udvarra nyíló kamara ajtó felfeszítése után jutottak. Innen 25 üveg cognacot, s likőrt, 25 csomag teát, 2 doboz téasüteményt, 20 doboz halat, továbbá mézet, czukrot, körülbelül 200 frt értékben loptak el.

— *Krigner*-féle *Akacia* arczoréme 1 forintért, *szeppan* 50 krajczárért kapható országazerte a gyógyszerárakban. Főraktára: Budapest, Kálmán-tér, Koronagyógyszertár.

Naplrend.

Naptár: Szombat, február 12. — Róm. kath.: *Eulália* sz. — Protestáns: *Eulália*. — Görög-orosz (1908. jan. 31.) *Cir.* és *Ján.* — Zsidó: *Schebat* 20. — Sabbath *Idhro.* Nap két 6 óra 55 perczkor. — Nyugszik: 5 óra 1 perczkor. — Hold kel: éjjel 12 óra 14 perczkor. Nyugszik: 8 óra 44 perczkor reggel.

A horvát miniszter fogad d. e. 8–10 óráig.
A turista-egylet közgyűlése az akadémia első emeleti termében d. u. 6 órakor

Az országos honvédségi-egylet évi közgyűlése a képviselőház I. sz. tanácstermében délelőtt 11 órakor.

A bányász- és kohász-egylet budapesti osztályának havi ülése saját helyiségében d. u. 6 órakor.
Kötvös Károly felelőse a szabad liezeumban (a müegyetem új nagytermében.) A magyarországi községek keletkezéséről este 7 órakor.

A *Concordia* jótékonyági egyesület közgyűlése este 6 órakor holló-utca 15. sz. alatt.
Férfi-estély a kereskedelmi és iparcsarnokban.

Bemutató a Magyar színházban: Moser: *Könyvtáros.*

Az új országgház kupolacsarnoka megtekinthető 10–11-ig 50 kr. belépő díj mellett.

Deák-mauzoleum a kerpesi-utj temetőben, nyitva este 5 óráig.

Iparművészeti muzeum és iparművészeti társulat kiállítása nyitva 5 órától 8 ig.

Nemzeti muzeum: képtár, nyitva délelőtt 9–1 óráig. Többi tálai 50 krajczár belépő díjjal tekinthetők meg.

Technológiai iparmúzeum zárva.

A szoczialista háboru.

Amit annyi ideig lehetett leplezni, tagadni vagy legalább is szépíteni, az elbolondított parasztság szoczializmusát ma már nem lehet letagadni. Ez a tan belevette már magát egész nagy vidéken lakosságába és a legürültebb tettekbe is képessé teszi az embereket. Csendőrszuronyok csilognak, izgatokat börtönbe vetnek, katonaságot rendelnek ki sürgősen mineenfelé, csakhogy a fegyverrel nem lehet csillapítani az éhséget.

S míg gyorsan és lehetőleg erőlyesen megakadályozni igyekeznek a hatóságok a még bekövetkező nagyobb bajokat, azalatt a szoczialisták tovább folytatják munkájukat: újabb országos földműves-kongresszust hirdetnek, hogy újra szenvedélyesen kifakadjanak a jómóduak ellen. A szoczialista földmivesek mozgalmáról má a következő híreket kapjuk:

Nyíregyháza, február 11.

Mándokon a vizsgálat eredménye következtében sok embert letartóztattak. *Karászón* is nyolcz embert fogtak el. *Szobaton* a lakosság izgatottsága miatt a főszolgabíró megtiltotta a csoportosulásokat, a löpor árusítását és azt, hogy valaki hét órán túl az utcán legyen. *Jablócsay* tábornok ma ideérkezett. A katonaság állandóan készenlétben van, hogy szükség esetén bárhová azonnal

indulhasson. A vasárnapról nagyon félnek, mert a mostani elfogatások keltette izgatottság akkor lesz legnagyobb.

Országos földművelő-kongresszus.

Az alföldi szoczialista forrongásnak legújabb eseménye az, hogy az ugynevezett független szoczialisták, akiknek kongresszusát karácsonykor Szegeden betiltották, márczius 6., 7., 8-ikára *Török-Szent-Miklósra* újabb országos földműves kongresszust hirdetnek. A független szoczialisták pártjának vezetősége már a kongresszus programját is összeállította s ez a program a következő:

1. Jelentés a földművelő munkát végző népmozgalmáról.
2. A földművelő munkásság helyzete.
3. A kisgazdák helyzete.
4. A független szoczialista földművelők álláspontja és nézete: a) a köz- és magántulajdon tekintetében, b) a szoczialis reformokra nézve, c) a demokráciáról.
5. A földművelő nép joga és kötelessége a mai rendszerben.
6. A földművelő foglalkozás szerinti való szakszervezkedés és annak szüksége.
7. A földműves szakszervezetek által hozott munkadíjakra vonatkozó határozatok és az aratás.
8. A földművelők lapja és a szoczialis irodalom.
9. A földművelő titkárság.
10. Notaláni indítványok.

A párt vezetősége az egész Alföldet elárasztotta a kongresszusra való felhívásokkal s a munkások nagyban készülődnek is a kongresszusra.

A megrendszabályozás.

Egy könyvatos jelentése szerint a helügy, az igazságügyi és a földművelésügyi miniszteriumok az alájok rendelt hatóságoknak és közegeknek sürgős utasításokat küldöttek, melyekben felhívják őket, hogy a legnagyobb körültekintéssel figyeljék meg a vidéken észlelhető mozgalmakat, azoknak a vezetőit különösen tartsák szemmel és gyors közbelépéssel igyekezzenek elejét venni a lázítás elharapódzásának. A bíróságok pedig felhatalmazást nyernek, hogy lázító nyomtatványokat, amennyiben ilyenek kinyomatásáról vagy szétoztásáról tudomást nyernek, azonnal elkoboztassanak, még mielőtt a hosszadalmas sajtóbírósi eljárás megindul.

Gömör-Kishont vármegye e hónap 8-án tartott rendkívüli közgyűléséből feliratot intézett a képviselőházhoz, melyben arra kéri, hogy a szoczializmus veszedelmének kényserítő hatása alatt, az ország nyugalmanak megóvása s a társadalmi békés fejlődés érdekében, az izgatások és lázítások elfojtása, az izgatónak egyes közegekben igazolatlannal való tartózkodása, az alkotmány és szabadság alapját tevő személyi és vagyoni biztonaságot veszélyeztető elveknak szóval, írásban vagy képes ábrázatokban bárhol leendő terjesztése megakadályoztatása végett a legszigorubb kivétel (ha kell rögtönítélő bíróságok működésének életbeléptetésével is) törvényes intézkedéseket tegye meg, esetleg az államkormányknak ily intézkedések tételére felhatalmazást adjon s az ez ügyben tett rendelkezések végrehajtására a közigazgatási hatóságoknak országos egyöntetűség mellett, — még a folyó évi nyári időszak bekövetkezése előtt módot nyujtson.

A főszolgabíró ur jön.

Debreczen, február 10.

Magyarország legveszedelmesebb napjában történt csak, hogy a hivatalos embereket, ha megjelent valahol, egy sereg fegyveres, marcsona alak kísérte.

Most így van a Nyírségen, ahol nyugtalanok a kedélyek, pedig tél van, hideg tél és senki sem tudja, ha nem változnak a viszonyok, hogy mi lesz majd nyáron, amikor a nyugtalan ember vére még inkább zsibong a melegben.

Mi lesz nyáron, ha már most is így van a máskor csendes, békés és kedélyes Nyírségen.

A napokban a *mártonfalvi* földművelők az általuk alakítandó földművelő-egyesület dolgában kérvényt intéztek a nagykállói járás főszolgabírójához. A főszolgabíró ur azt üzente, hogy csak legyenek nyugodtan, kedden, azaz február 8-án, elintázi ő a dolgot.

A megelőző napon, tehát 7-én, a helység nagy udvarát feltakarították. A déli harangzó után pedig

a helység és a tanyak lakói kisebb-nagyobb csoportokban összevették az említett udvaron. Az udvarnak megvan az a jó szokása, hogy a kertig lejősen emelkedik és így természetes tribün is volt. De nem csak az udvart, hanem az utcát is elárasztotta a kíváncsi nép.

A déli harangzó után a téli fehérségből már messziről kilivilogtak a lovascsendőrök csákói. Jöttek tehát lovon először a csendőrök.

Az emberek, a legbékátlenebbek is szelidebben ékeltek testüket a szűr alá és olyan arczot vágtak, mintha ők voltakép a főszolgabíró ur tiszteletére vonultak volna ki.

Majd a közeledő kocsi bakján feltűnt a hajdu és a nép ajkán végigrezdült:

— Jön! A tekintetes főszolgabíró ur jön.

A főszolgabíró megnyitotta a gyűlést és fölhívására ifju Nagy János elég értelmesen elolvasta a földmivelői egyesület alapszabályait, majd a megalakítandó egyesület előre megállapított előjárásának névsorát és a belügyminiszterhez intéendő kérvényt az egyesület engedélyezéséről. A főszolgabíró ezután föláll és erőteljes hangon beszélni kezd. Inti a népet, hogy izgatokra ne hallgasson, tisztelje a törvényt, ragaszkodjék a dologhoz, mert ha máshonnan kellene munkásokat hozni, ők kenyér nélkül maradnak. Gyűlést pedig addig nem szabad tartani, míg az alapszabályok dolgában a miniszter nem határoz.

Többen némely szavaltat dolgában hangzóztas végett nyilatkoznai óhajtanak.

Egy öreg földmives azt mondja:

— Az égtől jó termést, az okos, tanult emberektől pedig jó intézkedéseket várnak, mert ha az ég is megvonja áldását, az emberek pedig rosszul politizálnak, a mindenkitől elhagyott szegény magyar nép bizony elpusztul. Az iskolások gondoskodjanak az iskolázatlanokról; akik pedig cserébe dolgoznak értük. Az iskolázatlanok sohasem csalták meg az iskolázott urakat, míg ezek gyakran nehézményezéseket emeltek maguk ellen. Ők maguk vigyáznak a törvényre, mint becsületes magyar emberek, de ha egyben-másbarrá küzdenek a maguk jóvoltáért és tévednének: bocssánnak meg nekik.

Még a főszolgabíró szólt rokonzenvésen. Megéljenezték. A nép rendben, csendben elszólt.

A bölény.

— Levél a bácskai inségről. —

Egy bácskai olvasónk írja ezeket a sorokat:
— Várme gyénk a legújabb időkhig az ország éléstárának nevezetett; sok itt a buza, a kender és a gazdasági állapot. Régebb nyelvemlékeink közül például a Kis Tükör is ugyanezt vallja:

Baja s Zombor város.
Tartja szabadságát,
Piaczán hegyekbe
Rakja fel buzáját.
Bor is van Bácskában,
Noha kissé karczól;
Szabadka e téren
Ujvidékkal harczol.

Szóval, uraim, tény, hogy Bács vármegye joggal mondhatja: „Földmivelő állam vagyunk.” Mert ez a szálló ige az egész országra vonatkozik ugyan, de aki először használta, az bizonyosan nem Turócra gondolt. (Ha Turócra gondolt volna, ugyfejezte volna ki magát: „Tenyészjük növényeket.”) Bácsország tehát mindig meg tudta teremni a szükséges életet s ujjában mégis ilyen feliratu czikkét olvasunk az újságokban: „Éhínség Bácskában.” „A bácskai inség.” „Az inséges Bácska.” „A nyomorgó Bácska.”

Az inséges Bácska? A nyomorgó Bácska? Uraim, ne bántsák a szegény Bácskát. Mert Bácskában is akad ugyan egy-két inséges ember, de azért azt az inséges hírt erősen megváltoztatta a távolság és a muzsák szelid gyermeke: a fantázia. A bölénybőr történetje merül fel itt is.

Micsoda bölénybőr? — kérdezik önök. Elmondom mindjárt, csak azt bocsátom előre, hogy a bölény (*Buffelus L.*) a kérődzők fajához tartozik, szereti a földmivelő államokat, különösen az árterületeket és Jósika Miklós regényhősei által kelevézelt szokott megöletni. Hazánkban már nem is fordul elő, mert a Jósika Miklós regényhősei mind kipusz-

titották; a többi aztán köztudomásu. Tudjuk ugyanis, hogy a millenniumi kiállítás vadászati pavillonja számára bölénybőrök is szükségesek voltak, mivel az egy teljes vadászati kiállítás akart lenni; nem is hiányzott belőle egyéb, csak a bölénybőr. (Még csak a tarasconi sapkavadászok hiányoztak belőle, de erről már megfeledezett az igazgatóság.) A bölénybőrt tehát elő kellett keríteni és tudjuk azt is, hogy ezeket a bölényeket, hála a monarchia külképviselőinek, az orosz császár adta kölcsön, ő maga nem jött el, hanem a bölényeket küldte. Összesen négy bölénybőrt küldött. Akkoriban lelkesedett is a sajtó és a négy bölénybőrt diplomáciai sikernek mondta.

Már most mi történt ezzel a négy bölénybőrrel?

Az történet vele, hogy ahogy a császári hadsegéd becsomagoltatta a téli palota féltett kincseit, egyönyörű szőnyegekké alakított négy bölénybőrket, azonképp háborítatlanul utazott is a csomag Szent-Pétervártól Vilnáig. Az idő áprilisi volt és az Oroszországban hirtelen tavaszodást jelent; a bőrök jól érezték magukat, hiszen tudták, hogy a császár gondoskodik róluk. Vilnában azután következett az első vámrevízió és ez alkalommal jelen volt Izvolszki Miklós Pávlovics orosz császári fővámigazgató is, a Wladimir-rend lovagja, ki ennélfogva nemesi rendű és gyermekeit az Alexander-lyceumban nevelteti Szent-Péterváron. Különben, ha teheti, lop. A fővámigazgató a szép időben kigombolta prémes kabátját és személyesen vezette a vámrevíziót.

— Hm — mondta a bölénybőrre — nagyon szép ez a négy bölénybőr; az én négy bölénybőröm nem sokkal kisebb ugyan, de azért mégis érdemes lesz kicserélni. Iván, — kiáltott a hivatalozgának — szaladj csak be a városba és hozd ki az én bölényeimet. A vonatvezető lesz szíves addig várni. (Az alantass tisztviselők közben félre néztek és a maguk részéről szintén minden lehetőt elkövettek. Azaz ők is loptak a csomagokból, de csak egyes darabokat húztak ki a csomagokból. Ez sokkal praktikusabb, mert így nem szükséges semmit sem visszatenni.)

Rövid idő múlva visszajött Iván a fővámigazgató négy bölényével. A cseré megtörtént és a csomag tovább utazott a vegyevonaton.

Varsóban azután következett a második vámrevízió és ez alkalommal jelen volt Golubjev Mihály Pávlovics orosz császári vámtanácsos is, ki még csak a Szent Szaniszló-rend lovagja, tehát még nem nemesi rendű; ennélfogva minden géne nélkül lothat. Az alantassoknak nem is kell félre nézni.

— Hm — mondta Golubjev Mihály Pávlovics — ez a négy bölény-épp akkora, mint az Izvolszki a vilnai fővámigazgatóé. No, majd kicserélem az én kisebb bőreimmel; majd néz a főigazgató; ha legközelebb ellátogat hozzám. Jevrem, — kiáltotta a szolgálójának — szaladj csak át hozzám a bölénybőrökért.

Ez történet Varsóban és így innen már megint kisebb bölények utaztak a határ felé. Podwoleczyszkában azután következett az utolsó vámrevízió és ez alkalommal jelen volt Korobjin Fedor Fedorovics orosz császári vámbiztos is, aki még nem hörd semmiféle rendjelet s csak tatár származásától nyeri a fényt. Talán fölösleges külön kiemelniük, hogy ő is lop; látjuk azonban, hogy neki már csak az alja szokott jutni, tehát képzelhető, hogy a szegénynek milyen parányi bölénybőrei vannak otthon.

— Ez itt mégis nagyobb — mondta Korobjin Fedor Fedorovics a tatár származásu — és kicserélte a bölénybőrt a sajátjával.

A bölénybőr aztán tovább utazott; tovább utazott a pompás bölénybőr, az óriási bölénybőr a nagyszerű bölénybőr. S mire megérkezett Pestre és Schmidt József kiállítási igazgató a csomagot kibontattá, a nagyszerű bölénybőr már csak akkora volt, mint egy női iróasztal. Szent-Pétervártól Pestig lefogyott a bölénybőr rettenetesen.

... Tehát tisztelt uraim, ilyen bölénybőr a bácskai inség szintén: csakhogy a sorrend van megfordítva. Elhagyván ugyanis a morális vonatkozásokat (mert e tekintetben hál Isten nincs párhuzam hazánk meg Oroszország között), akként áll a dolog, hogy a kis-cesonoplai bíró például megtalálja a bölény-

bőrt egyszer. A bölénybőr egészben véve igen kicsiny; mindössze három-négy zsellér-családnak kevés a lisztje, meg a füstölt-husai. (Mert a bölénybőr oly nagyon kicsike, hogy az inségesek még sertést is tudnak ölteni.)

— Jegyző uram — mondja erre a bíró — a Tamburás Györgynek, továbbá Krebsz Istvánnak és a Czégér Pátyi Istvánnak már betevő falatja sincsen... Azt hiszem; a szegények fakörget esznek. (A bölénybőr tehát a bíró keze alatt már meggyarapódott kissé.)

— Jól van, bíró uram — mondja a jegyző — majd jelentést teszek a tekintetes főszolgabíró urnak.

Igy szól a jegyző és megírja a főszolgabírónak a jelentést, mely úgy kezdődik, hogy „mely tisztelettel alulirott” és mely úgy végződik, hogy: „mindezeknél fogva községünkben az általános inségnek jelei hivatalból észlelhetők.”

A bölény tehát megnövekedett ismét.

Ezekután a főszolgabíró megkapja a megnövekedett bölényt, azaz a jegyző jelentését és hivatalos helyiségében elolvassván az aktát, szomorú arcczal fordul Grün Mór ur felé, ki a helybeli gózmalom könyvelője és valamely iparhatósági ügyben épp jelen van a hivatalban:

— Nézze, Grün ur, mondja a főszolgabíró, a maga főnökei is adhatnának egy kis lisztet a kis-cesonoplai inségeseknek. Olvassa csak, mit jelent nekem a jegyző Kis-Csonopláról...

A Grün ur olvassa a jelentést, azután hazamegy, (a főnökei nem tudom adnak-e az inségeseknek), hazamegy és rendes esti foglalkozásához lát, mely abból áll, hogy tudósításokat ír a pesti újságoknak. Ez alkalommal különösen halás a téma. A tudósítás tehát úgy kezdődik, hogy „Hihetetlennek látszó dolgok a következők” és úgy végződik, hogy: „százzával vannak az emberek betevő falat nélkül.”

A bölény, szóval, megint igen megnövekedett. Arra aztán a pesti újságok megkapják a tudósítást... és most már mit beszéljek én tovább? Az urak ugyanis tudják, hogy a bölény igazán nagyra csak ezen utolsó alkalommal növekedett. Ekként áll az inség nálunk. Bácskától Pestig megnő a bölény rettenetesen.

Tisztelettel:

Egy bácskai ember.

Az alvó kibicz.

— Tárgyalás a járásbíró előtt. —

A bíró: Mi a foglalkozása?

A vádlott: Föltaláló vagyok.

A bíró: Ugyan? —

A vádlott: Hogy tovább ne menjek, én voltam az, aki 1888. január havában föltaláltam az ugynevezett „alsós” kalábert. Nem kértem rá szabadalmat. Nem is kaptam. Hanem azért mindenféle játszák az egész országban, sőt Bécsben sem akad a bíró ur, egyetlenegy oly intelligens emberre sem, aki ne tudná azt, hogy mi az a „vonak”. Kérem! Ha egy amerikai föltalál egy nadrágszorítót, keres rajta háromszázezer dollárt, pedig az emberek nadrágszorító nélkül is ellehetnek. Én feltalálom az alsós kalábert, ami nélkül nem lehet el egy egész ország, s nem csak hogy nem kapok érte semmit, hanem vesztek rajta. Tetszik tudni, miért! Mert valahányszor alsós kalábert játszom, minduntalan vesztek.

A bíró: A dologra!

A vádlott: A multkoriban a Prihoda-féle kavémérésben játszottunk. Ki vesztette a legtöbbet? Én. Ki bukott meg quart-ászl béléra a kilenczessel? Én. Ki volt az, akit szüntelen megkontráztak? Megint csak én.

Nagyon dühös voltam. Hogy minek is találtam fel az alsós kalábert? Hát kellett az nekem? Nem volt nekem elég jó a felsős kaláber is, ahol nincsenek vannak?

Ekként tündööm magamban, amint egyszerre csak hátra tekintek és ott látom mögöttem a *Bindenfeld* Nácit. Tetszik tudni, mit csinált? Aludt.

Kérem, bíró ur: nincs rettenetesebb alak egy alvó kibicznél! Minden kibicz utálatos, de az alvó kibicz tultesz valamennyin.

Összesen nyelvezés kibiciz van, ugyancsak:

1. *Éneklő kibiciz.* Semmi más hibája nincs, mint hogy mindig énekel, hol vékonyan, hol vastagon. Ha belékötünk, énekelve válaszol és úgy trillázik, mint egy primadonna. Neki mindegy, akár hamis játékos mellett ül, akár nem, ő mindig hamisan énekel. Egy-egy bukás után oda fordul a veszteshez és g-durban kérdesi tőle: „Meg tetszett bukni?” És a „bukni szóból azt a részt, hogy „-ni”, irgalmatlanul eltrillázza.

2. *Beszéd kibiciz.* Előadást tart a kibicizeknek és a játékosoknak egyaránt. Anekdotákat mesél, kérdésekkel ostromol s ha nem felelek, hátha üt. Ha elkergetik, egy óráig protestál; ha csendre intik, csak azért is beszél. Perlekedik a pinczerekkel, bókákat küld a cukros frajlának, a közvetítő szerepét játsza, ha a játékosok hajba kapnak.

3. *Álló kibiciz.* Ott állt a játékos mögött, mint egy felkiáltó jel. Nem fárad bele az állásba délutáni két órától éjféli tízenként óráig. Az oszonnakévéjét is állva issza meg; ha székehoznak neki, a székre áll; ha arra kéri, hogy üljön le, elkezd vitatni, hogy neki joga van állani és ezt a jogot ember fia tőle el nem veheti.

4. *Nevetős kibiciz.* Ha nyerne, ha vesztenek, neki mindig jó kedve van. Szegénynek már a természetete olyan, hogy minden nevet, kaczag. Ha komolyságra kéri, addig-addig fojtja vissza a nevetést, míg az végre az orrán keresztül tör elő és jaj annak, aki ilyenkor közelében ül.

5. *Érzsákos kibiciz.* Belebészél a játékokba, rátehenkedik a játékosokra; minden egyes játszma után porlekedni kezd, hogy így meg úgy kellett volna játszani. Azt, aki megbukott és fizet, mint a köles, összeszamarazza; ő az, aki kimondja a renonce-ot, bemondja a kontrát, megmondja a játékosnak, hogy mit hívjon a partnere orra alá, s ha végre alázatosan megkéri, hogy távozzék, pofonokkal fenyegetőzik.

6. *Nyavalyás kibiciz.* Ahová ledől, ott ragad. A vesztesen sajnálkodik, mert jó szive van; a nyerőtől kibicizpénzt kunyorál. Ha elkergetik, tüstént elsomfordál, de tíz perc múlva már ott van a régi helyén. Ha a vesztő végre kijön a sodrából és góromba hangon megkérdezi tőle, hogy „remélem, nem vagyok terhére?”, azzal felel, hogy „oh, a világit sem!” Ha pedig figyelmeztetik, hogy felmondás nélkül elmehet, kijelenti, hogy nem akar élni ezzel a joggal és marad. Aztán hogy szörnyűkodik, ha rossz kártyát kap a fölvevő? És hogy sugárzik a képe, ha az megkapja az alsót. Csak az arczára kell nézni, hogy meg tudjuk, milyen kártyája van a fölvevőnek.

7. *Kedves kibiciz.* Aki számon tartja azt, hogy mennyivel tartozunk és mennyi a követelésünk. A „hozenrőket” gyűlöli, mert elve az, hogy a pénz beszél. A kinek ninosen pénze, ne játékos és punktum. Gyalázatos szivarokat szí s a füstöt oda fujja a játékos orra alá; ha véletlenül reket ebédelt, azt megérzi minden játékos és ha más ebédelt, azt is megérzi. Olykor figyelmezteti a játékos: „ha rosszul megy, csak szólj!” és ha az nemsokára oda szól hozzá, hogy „bizony, bizony, rossz kibiciz vagy!”, ő el nem megy, hanem egy keresztet csinál, megkopogtatja a kártyát és vizsgálja a játékos: „No várj, most mindjárt megfordul!” Végre;

8. *Alvó kibiciz.* Két órákor leül s már félháromkor hortyog. A játékosnak kell arra vigyázni, hogy le ne forduljon a székről. Igazi nyög a játékos nyakán. Ha vesztünk, nem tehetünk neki szemrehányást, nem panaszkodhatunk, nem kiabálhatunk rá; nyerni pedig absolute lehetetlen egy alvó kibiciz mellett.

Tehát Bindenfeld aludt. En vesztettem. Egyszerre aztán a velem szemben levő tükörből a következő jelenetet láttam:

En voltam a fölvevő. Gyalázatos kártyákat szorongattam a kezemben s már épen káromkodni akartam, amikor a tükörből láttam, hogy Bindenfeld bele pislant a kártyámba, jelentősen rákacsint Ganzlra, aztán újra lacsukja a zsemeit; Ganzl pedig elküldte magát, hogy „kontra!”

Igy vagyunk? Nem szóltam egy kukkot sem.

Megfordultam és háromszor egymásután pofon ütöttem Bindenfeldet. Megfájdult bele a tenyerem.

Ő felugrott, dühösen végig nézett rajtam és rém rivallt:

- Mit jelentsen ez a három pofon?
- Integgetél Ganzlnak.
- Nem igaz! . . . Nem is láthatad!
- De bizony, a tükörből láttam.
- A tükörből? . . . Auszer e zaj . . .

Pinczér! Fizetek!

A pinczér elősiet. Bindenfeld kifeszten tartozását, oda szól a pinczérhez:

- Hallja maga! Ha én azt a tükört még egyszer ott látom azon a falon, hát akkor én többet a magok kávéházába nem jövök.

Ez a beszéd földühösített. Mint az örült, ki letépte lánczát, rárohantam Bindenfeldre és rugtam, mint egy ló, haraptam, mint egy kutya és pofonokat osztogattam, mint egy reichrathbeli képviselő. Ha ezért netalán megsértettem őt a becsületében, tessék elítélni.

A bíró huszonöt forint pénzbüntetésre ítélte a vádlottat.

Gautlus.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZEK.

* Tina di Lorenzo második fellépését a Vigaszínházban sokkal nagyobb siker koronázta, mint az első és akik a tegnapi Magda után formáltak véleményt a művésznőről, ma a „Vasváros” Claire-je után bizonyára megváltoztatták azt. Különben tagadhatatlan tény az is, hogy a művésznő mai szerepe sokkal jobban illik jeles képességeihez, mint a tegnapi. A fiatal, szerelmes hölgyeket, melyek szerepkörét a francia színpadon a jeune première-ének szokták nevezni — sokkal jobban is fogja ő játszani, mint a legnagyobb drámai erőt igénylő hősnőket. A művésznő gyönyörűen beszél; minden szava szilárdan határolt, mint a kristály; tekintete tele élettél és kifejezéssel; egész külső megjelenésének igéző voltát tegnap is elismerte az egész közönség. Ma azonban még mással is meglepte a nézőt; játéka a szenvedély perczeiben oly természetes, oly meggyőző volt, hogy hatása alól alig vonhatta ki magát még az is, ki tegnapi szereplése után némi kétkedő hangulatot hozott a színházba. A harmadik fölvonásban különösen nagy tetszésben részesült; úgy a megbánást, mint a titkos szerelmet és Athenais-szal szemben a féltékenységet oly természetesen tolmácsolta, hogy gyakran könyekre indította a lágyabb szívű nézőt. Tapsolták is zajosan és igen sokszor. Persze, ha Tina di Lorenzo-t akár Sarah-val, akár Duse-val hasonlítgatják össze, az összehasonlítás nem neki fog kedvezni; de az ily hasonlítás talán nincs is egészen helyén ily esetben. Mert hát a legnagyobb művészekkel senkit sem lehet összehasonlítani. Azok mellett senki sem állja meg helyét. Itt van mindjárt *Andó*, aki ma Derby színpadon játszotta. Ki fogja őt Delaunay-val, vagy Worms-sal összehasonlítani! És azért *Andó* mégis elsőrendű nagy művészek bizonyult ma is a színpadon. Nálunk különben el van annak ismerve azóta, hogy első ízben látogatott el hozzánk. Mindazonáltal ma este minden sikerén, melynek tanúi voltunk, tultett; úgy, hogy hátran mondhatjuk, érdemes a Vigaszínházba kimenni, már magáért *Andó*-ért is. A többi szereplők is mindannyian sikerrel működtek közre a gondos összejátszóban.

* *Lotz Károly Ünneplése.* A magyar képzőművészek karöltve dolgoznak a Lotz-estély fényes sikerén. Festőkből, szobrászokból és építészekből áll a nagybizottság, amely most naponta ülést tart, hogy a még hátralevő intézkedéseket megtegyék. — A meghívott *Vaszary* János festőművész készítette s azzal kedves meglepetésben fogja részesíteni a közönséget. Bár az idén elmaradt a jelmez (eredetileg az ünnepély jelmezestélynek volt tervezve), azért gondoskodtak arról, hogy az estély fényes és maradandó emlékű legyen. Az ünnepi program egyik kedves pontja lesz a hölgyek tisztelgése az őz mester előtt. E végből társadalmunk legkiválóbb hölgyei állottak össze. Az iparművészeti palota pedig az ünnepség estéjén, február 27-én, a maga, különben is gyönyörű architektúrája mellett, érdekesen lesz dekorálva.

* *Kamarazena.* A Grünfeld-Bürger quartet VIII. és utolsó hangversenye vasárnap, február 20-án délután 4^{1/2} órákor lesz a Royal termében. A műsor csupán *Goldmark* műveiből áll és pedig előadják a vonósötöst (II. gordonka: Schulte), aztán új dalokat énekel *D. Handel* Berta, és végül a zongoraötös következik *Aggády* Károly tanárral.

FŐVÁROS.

(A miniszter kritikája.) A pénzügyi és gazdasági bizottság ma délután *Matuska* Alajos alpolgármester elnöklése alatt ülést tartott, amelyen az egészségügyi örség szervezésének a kérdését tárgyalták. A bizottság többek felszólalása után elfogadta az elnök amaz indítványát, hogy az ügyel véleményezés végett kiadják a közlelmzési és közgazdasági bizottságnak. *Steiger* Gyula ezután azt javasolta, hogy a főszámvevő egyszer havonként jelentést tegyen a pénzügyi bizottságnak a főváros bevételéről és kiadásairól. *Heltai* Ferenc megfigyzése után *Emmer* Kornél szólalt fel. A belügyminiszternek a főváros pénzügyi gazdálkodására vonatkozó legutóbbi leiratát *olyan lesújtó kritikának tartja*, hogy arra okvetetlenül reagálnia kell a törvényhatóságnak s meg kell vizsgálnia, vajjon ez a kritika alapos-e, vagy nem. Ha alapos, akkor azonnal intézkedni kell az iránt, hogy a mai pénzügyi gazdálkodás rendszerén változtassanak. Azt javasolja tehát, hogy ha majd ez a kérdés kerül szövényre, ugyanakkor tárgyalják *Steiger* indítványát is. A bizottság felkéri majd a tanácsot, hogy a miniszteri leiratot hivatalból tárgyalassa. Elfogadták még azt a javaslatot, hogy a közigazgatási bíróság elhelyezésére szolgáló *Fortuna*-épület bérletét egy évre meghosszabbítsák. Végül több telekügyet intéztek el.

(A VIII. kerületi előjáróság épülete.) A VIII. kerületi előjárósági épület építésére felügyelő bizottság ma délelőtt ülést tartott. Ma telt le a határideje az alacsony göznyomású fűtőkészülék berendezéséről vonatkozó árléjtésnek. Hat rendbeli ajánlat érkezett be, amelyeket a mérnöki hivatal gépészmérnöki szakosztálya, a minőség és ár tekintetében összehasonlított s ennek az eredményül *Keller József* ajánlatát javasolja a bizottság elfogadására. Az épület földszintén levő nyolcz holthelyiség tekintetében azt javasolja a bizottság, hogy azokat a kerületi előjáróság adja bérbe, a kerületi választmány közbenjöttével, azonban csakis olyan üzletek részére, amelyek az épület monumentális jellegével ellentétben nincsenek; sem nagyobb czimtblék, sem portálék fölállítást nem engedik meg, hanem csakis kecseny fenőfia kereteket a frieze és üveglapba helyezetti czimfeliratokat.

(Pályázat a jubileum-díjakra.) A székes főváros alapította *Ferencz József*-jubileumdíj alapítványból adományozandó kamatokból a tanács pályázatot hirdet, még pedig: a *képzőművészeti szakra* (2000 frt). Pályázhat oly 35 éven túl nem levő szobrász, aki a képességének már jeleit adta. Pályázni lehet késszoborművekkel, vagy mintákkal. A díjat, az e célra összeállított bizottság javaslatára, a közgyűlés adja ki. Az *építészeti szakra* 2400 forint a díj; szabadon készült terfvrajzokat kell benyújtani. A *kereskedelmi szakra* 1500 forint díjat adnak ki külföldön való utazás céljára. Az *ipari szakra* egyenkint 300 forintos öt ösztöndíjat adományoz a főváros; pályázhatnak fiatal iparossegédek, előmunkások és munkavezetők, akik a munkában kiváló képzettséggel bírnak s magukat kitüntették. Mind-ezreke a szakokra február 28. napjának déli 12 órájáig lehet pályázni, a kérvényeket az új város-házán levő iktatóhivatalban kell benyújtani.

(Kutya-macska zárlat.) A belügyminiszter elrendelte, hogy Budapest főváros egész területén az eb tulajdonosok 40 napig kötve tartassák a kutyáikat s zár alá helyezték a macskáikat, mert az utóbbi időben a veszett kutyák veszedelmes módon garzdálkodnak. A miniszterrel egyetértésleg most *Hánvay* Sándor VIII. kerületi előjáró felhívja a VIII. kerületben lakó összes eb- és macskatulajdonosokat, hogy február 12-étől márczius 23-ig bezárólag kutyáikat és macskáikat megkötve, illetve bezárva tartassák.

VIDÉK.

(Szerémszege virillistái.) A szerémszegei adófizetők lajstromának élén a következő nevek vannak: Gróf Eltz Károly, Vukovár 69,339 forint, gróf Pejacsevics Látó, Ruma 49,516 forint, herceg Odescalchi Balthazár 22,819 forint, Brankovics György patriarcha 16,840 forint, gróf Khaen Henrik, Nustár 15,573 forint, Teleky Platon archimandrita 11,711 forint, gróf Khaen Károly, Nustár 6,809 forint, Ravarác Iláion archimandrita 8,026 forint, Orenstein Henrik, gyáros, Beocsin 6,244 forint, Pannovics Alexa, Vukovár, 5,886 forint, gróf Chotek Rudolf, Cereviz 4,739 forint.

(Megoldott polgármesterválság.) Annak idején megirtuk, hogy dr. Nosz Gyula iglói polgármester állásáról leköszönt; az iglóiak azonban igyekeztek a polgármestert leköszönése visszavonására bírni. A képviselőtestület által kiküldött bizottság eljárásának eredménye is lett s ezt az e hónap 10-én tartott városi közgyűlésen be is jelentették, mit a közgyűlés élénk tetszésnyilvánítások között tudomásul vett. A polgármesterválság ezzel befejezést nyert.

(Villamos vasut Fiumében.) A régóta vajdó fiumei villamos közuti vasut ügyében, mint fiumei tudósítónk táviratozza, a magistratnál ma tanácskozás volt az engedélyes báró Lazzarini, a berlini villamossági részvénytársaság képviselője és a város képviselője között. Teljes megegyezésre jutottak. Most már csak a miniszter végleges hozzájárulása kell s azután azonnal megkezdhetik a villamos városi vasut kiépítését. A munkálatokat valószínűleg májusban kezdik meg.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— A Csombor „kompanistája.“ A múlt hónapban kedélyes utcai botránnyt rögtönöztek a József-köruton Sverteczky Gáspár vendéglős és Boronkay Kornél miniszteri tisztviselő. Egyideig karöltve sétálgattak és megbeszélést a hét eseményeit, anekdotáikkal mulattatták egymást és mikor kifogytak az élczékéből, Sverteczky azt kérdezte Borronkaytól:

— Ugy-e szép télkabátom van?

— Az enyém sem csunya — felelte Boronkay.

— De csak nem olyan, mint az enyém — vágott vissza amaz.

— Hja, én nem voltam Csombor kompanistája!

Sverteczky e kijelentés után annyira méregbe jött, hogy a vele sétáló urat arcúl ütötte s ez azt — állítólag — viszonzotta. Ha csak ennyi történt volna, tán a titok leple borul az affaire-re, de Boronkay elmondta azt több olyan urnak is, akik társai Sverteczkynek a függetlenségi és 48-as körben. A kellemetlen ügy erre, Sverteczky panasza folytán, ma a büntető járásbíró előtt folytatódott. Boronkay a pofért viszonvádat emelt a vendéglős ellen és Szabó Géza járásbíró először is a vádlottat hallgatta ki.

— Mondta ön, hogy Sverteczky kompanistája volt Csombornak?

— Nem mondtam.

— Hát azt, hogy ő is részesedett a poszt-kiszli-pénzben?

— Azt sem. Csak annyit mondtam, hogy öcszeköttesben állt Csomborral s ezt arra értettem, hogy ő vette volt meg a poszt-kiszli korcsmáját és lovait, mikor a kincstár elliczitálta.

A bíró ezután a Függetlenségi kör tagjai közül hallgatta ki Fényffy Kálmánt, dr. Vig Viktort, Farkas Józsefet és még másokat, akik azt vallották, hogy a jelenetnek szemtanúi nem voltak, de tudnak róla Boronkaynak az elbeszéléséből. Sverteczky csak azt tagadta, hogy őt ellenfele szintén pofonította volna. Ezek után dr. Zboray Miklós Boronkayt elítéli, míg a védenczét felmenteni kéri. A bíró azonban mindkettőt vétkesnek nyilvánította és Boronkayra harmincz forint, Sverteczkyre tíz forint pénzbüntetést mért. Vádolva volt Boronkay Aladár is, az egyik vádlottak öcsese, de őt felmentették, mert azt, hogy ő is arczúlította volna más alkalommal Sverteczkyt, nem maga, hanem Boronkay Kornél híresztelte. A felek megnyugodtak s így az ítélet tüstént jogerőssé vált.

— A Nemzeti Színház bankó. Ma tárgyalta a királyi tábla Kémény Jenőnek, az opera főfelügyelőjének és társainak kihágási ügyét. A járásbíró Kéményt 10 forint pénzbüntetésre, Kunossi Vilmost és Kunossi Frigyest pedig 20—20 forint pénzbüntetésre ítélte, mert szinpadi használatra olyan bankókat készítettek, amelyek felületes megtekintés mellett alkalmasak a közönség megtévesztésére. A másodbíró ezt az ítéletet helybenhagyta.

FARSANG.

Hangverseny és bál. A fővárosi hírlapkiadói hivatali tisztviselő márczius 6-án a Royal disztermében megtartandó mulatsága iránt már is nagy az érdeklődés. A hangverseny minden egyes száma eredeti és érdekes lesz s művészi erők működnek benne közre. A rendezőbizottság a bálra az I-ső magyar királyi budapesti honvéd-gyalogezred zenekarát, továbbá egy cigányzenekart is szerződtetett. Jegyek a napilapok kiadói hivatalaiban kaphatók.

A katolikus kör táncszépe. A budapesti katolikus kör disztermében, (IV., molnár-utca 11. szám I-ső emelet) e hónap 18-án, pénteken, este 7 órakor a nagy-tétényi Fehér Kereszt-Egyesület, karháza és a „László gyermek-otthon“ javára táncszal egybekötött hangversenyt rendeznek, melyre a meghívokat most küldték szét. Védnökök: Stefánia öz. trónörökös né Fensége, Kobung Lujza királyi hercegné, báró Atzél Béláné, gróf Batthyány Lajosné, gróf Csáky Albiné, gróf Csekonics Endréné, gróf Desseffy Aurélné, gróf Karácsonyi Jenőné, özvegy gróf Károlyi Alajosné, gróf Károlyi Istvánné, gróf Szapáry Gézáné, gróf Wenckheim Frigyessné. Közreműködők: Ábrányiné Wein Margit, Jászay Mari, Tabódy Margit, Thury Gizella, dr. Finácsy Béla, dr. László Gyula, gróf Szapáry Pál, Broulik Vilmos. Stefánia öz. trónörökösné Tabódy József cs. és kir. kamarást táviratilag értesítette, hogy a hangversenyt meg fog jelenni.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Pacséri Károlyt a nógrádmegyei tankertület vezetésével megbizta. Balogh Kálmánt, a kunosvági állami elemi népiskolához rendes tanítóvá, Füzü Györgyöt az udvarszállási állami elemi népiskolához rendes tanítóvá, Lippai Vendelt a prosznyátfai állami elemi népiskolához rendes tanítóvá, Szemerjai Károlyt és Szabó Gergelyt a krizbai állami elemi népiskolához rendes tanítókká, Kallát Adolfot az alsó-csalogányi állami elemi népiskolához rendes tanítóvá, Kincz Andrást a tinódi állami elemi népiskolához rendes tanítóvá és Kiss Irént az aranyos-rákosi elemi népiskolához rendes tanítónővé kinevezte.

Magyar név. Werner Ödön horgospataki lakos Erdélyre, Reitzer József bécsi lakos Ridegre, kiskoru Braun Aladár és Endre szegedi lakosok Makaira, kiskoru Blau Tivadár, Jenő és Ferencz bécsi lakosok Bartára, kiskoru Szlovák Pál ecsi lakos Székelyre, kiskoru Steinfeld Ármán goszpodincei lakos Székelyre, Semo Ilés gyulafehérvári lakos Mezeire, Lieblich Jakab balászfalvi lakos, valamint kiskoru gyermekei Ilma, Jolán, Katalin, Piroksa és Miklós Lengyelre, kiskoru Polák Samu, Gyula és Béla szegedi lakosok Papra, Rosenfeld József Adolf budapesti lakos Rédeire, kiskoru Piek Mór Arthur budapesti lakos Zoltánra és Weigl Károly budapesti lakos Viharra változtatták vezetéknevüket belügyminiszteri engedéllyel.

Árverések. Török Sándor ing. Rottenbiller-utca 29/b. szám, február 12. — Komlóssy Ferencz ing. Újpest, Árpád-utca 44. szám, február 26. — Horváth Gyula ing. Csillag-utca 7. szám, február 14. Stern Sándor ing. Márton utca 38. szám, február 16.

ÜZENetek A KözöNSégNEK.

G. Á. Z. Czimszalagját kijavítottuk. Felesége az ön igazolványos jegye révén semmiféle kedvezményre sem tarthat igényt.

G. Á. Budapest. Pista szereleim nem közölhetőek. Két nem öloméreg, hanem kósár.

T. J. Nyiregyháza. Ez iránt forduljon a Nyelvrör szerkesztőségéhez.

U. D. Budapest. Az Apácat kiadtuk bírálatra. E. Gy. A fordítás jó. Legközelebb sorra kerül.

T. J. N.-Bogsán. Irja meg azt, hogy közeli nő-sülése miatt nem mehet el olyan messzire és így kérje engedjék meg, hogy közelebb lehessen a helyhez, ahol különböző előkészületeket kell tennie.

Elégedetlen. A filozófiai fakultáson bizonyos éveket az orvosi fakultát végzettnek elengednek. Ebben

az esetben valószínűleg két évet. Be kell tehát iratkozni s két és fél év alatt megkaphatja a tanári diplomát. Természetesen a felévek elengedéseért folyamodnia kell az egyetem tanácsához. Az állami alkalmazás egyik feltétele, hogy a 40-ik évet be nem töltötte. A fizetési viszonyok mások a fővárosban és mások a vidéken. Felmehet 1400 forinttól 2800 forintig.

M. S. Kolozsvár. Az első kérdésére csak az lehet a válaszunk, hogy azok, akik ilyen felületes bírálatot mondanak arról az intézményről, teljességgel nem ismerik azt. Akik tehát azt állítják, amit ön kérdez, azoknak semmiképen sincsen igazuk. 2. Ennek megfelelően a budapesti közönségnek nem az a nézete, amit ön kérdez. 3. Arról nem igen szokott az ember számadást vezetni. Az ember elmegy abba a színházba, ahol épen jó darabot adnak.

Cl. E. Selmecz. Forduljon felvilágosításért a budapesti tudományos egyetem quaeistori hivatalához.

K. A. Budapest. Forduljon az Újságírók Egyesületéhez (Károly-körut 4.) Hogy teljesítik-e kérését, azt persze nem tudjuk.

K. J. Nagyvárad. Azt a levelet tessék még egyszer megírni, mert ha már válaszoltunk rá, hát el is dobtuk.

Élőfizetés. A borítaladó: I. osztályu községekben 6-35 forint, II. osztályu községekben 5-69 forint, III. osztályu községekben 4-35 forint. (A III. osztályba azok a községek tartoznak, melynek népessége a 10,000-et nem haladja meg.)

NYILTTÉR.

ROYAL nagyszálló BUDAPESTEN. Kugler-fele raktár a bodegában, naponta friss nagy választék eredeti bonbonlirokban. Legfinomabb cognacok kicsinyben, nagyban árk mellett eladatnak. Színházi előadások után friss ételk, naponta hangverseny. Schmitt Károly igazgató.

Mindazoknak kik felejthetetlen, megboldogult férjem elhunytá fölötti gyászomban végtelen fájdalomon vigaszukkal és részvényilatkozatukkal enyhítettek; szenvedő állapotomra való tekintettel ez uton fejezem ki legőszintébb, hálás köszönetemet. öz. Langenfeld Frigyessné.

Felszámolás alatt levő volt 8—10 kerületi 491 takarékpénztári részvények 82 forinton eladó. Czim a kiadói hivatalban.

KÖZGAZDASÁG. Közgazdasági táviratok. Hamburg, február 11. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészv. 308.30. Az irányzat csendes. Hamburg, február 11. (Zárlat.) 4.2% ezüst-járadék 86.80, osztrák hitelrészvény 308.50, osztrák-magyar államvasut 734.—, déli vasut 171.50, olasz járadék 94.45, 4% osztr. aranyj. 103.75, 4%-os magyar aranyj. 103.90. Az irányzat szilárd. Frankfurt, február 11. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészvény 308.12. Déli vasut 72.—, Osztrák-magyar államvasut 294.25. Az irányzat szilárd. New-York, február 11. (C. T. B.) február 11. február 10. cents cents Buza február 102 1/8 102 „ májusra 98 1/2 97 1/2 „ júliusra 90 3/4 89 3/4 Tengeri májusra 34 7/8 34 1/2 Chicago, február 11. (C. T. B.) február 11. február 10. cents cents Buza májusra 97 3/4 96 3/8 Tengeri májusra 30 29 1/2

Ipar és kereskedelem. Közraktárak Zimonyban. Az őszszel tervezett közraktárak építésének ügye — mint nekünk Zimonyból írják — már a megvalósulás stádiumában van. A héten itt időzött Kélényi Pál, a „Magyar közraktár-részvénytársaság“ igazgatója és a várossal a közraktár építése ügyében végleges megállapodásra jutott. Zimony városa ugyanis a közraktárak építésére átengedi díjtalanul a szükséges telket, úgy a közraktárakba érkező árucikkek után az első 20 év lefolyása alatt semmiféle városi illetéket nem szed be. Amint az idő kedvez, azonnal a közraktárak

Előfordult eladások búzában.

Table with columns: Mennyiség mértékében, ó vagy új, származás, minőség, átadási hely, ár, netto 100 kilogramm, készp. vagy 3 hónapra.

Hivatalos jegyzések búzában.

Table with columns: F A J, Minőség, 100 kilogr. készp. ára, 100 kilogr. készp. ára.

Raktárállomány búzában és lisztben: A fővárosi közraktárban 112.800 métermázsza buza és 82.600 métermázsza liszt.

Határidőzset búzában: Tavaszi és őszi buza irányzata változatlanul szilárd, az árak jelentékenyen emelkedtek.

Előfordult határidőkötések búzában.

Table with columns: Határidő, Délelőtti és déli tőzsde, Délutáni tőzsde.

Hivatalos határidőjegyzések búzában.

Table with columns: Határidő, Déli tőzsde zárlata, Leszámloló árfolyamok.

Rozs.

Készárúzet rozsbán: Elkelt néhány kocsi- rakomány fentartott áron.

Előfordult eladások rozsbán.

Table with columns: mennyiség mértékében, ó vagy új, származás, minőség, átadási hely, ár, netto 100 Kgr.-kint, Kész vagy 3 hónapra.

Hivatalos jegyzések rozsbán.

Table with columns: ó vagy új, faj, hektoliterenkinti súly kilogrammban, 100 kilogramm készpénz ára.

Raktárállomány rozsbán: A közraktárban 26.300 métermázsza; a nyugati pályaudvaron 4456 métermázsza.

Határidőzset rozsbán: Tavaszi rozsbán alig volt forgalom szilárd irányzat mellett.

Előfordult határidőkötések rozsbán.

Table with columns: Határidő, Délelőtti és déli tőzsde, Délutáni tőzsde.

Hivatalos határidőjegyzések rozsbán.

Table with columns: Határidő, Déli tőzsde zárlata, Leszámloló árfolyamok.

Takarmányfélék.

Készárúzet takarmányfélékben: Zab, árpa, tengeri változatlan kevés forgalom mellett.

Előfordult eladások takarmányfélékben.

Table with columns: Mennyiség mértékében, ó vagy új, minőség, átadási hely, ár, netto 100 kilogramm, készp. vagy 3 hónapra.

Hivatalos jegyzések takarmányfélékben.

Table with columns: Ár, ó vagy új, Faj, Hektoliterenkinti súly kg.-ban, 100 kg. készp.

Raktárállomány takarmányfélékben: A közraktárban 37.400 métermázsza árpa, 9200 métermázsza zab, 58.800 métermázsza tengeri.

Határidőzset. Mig zabban alig volt üzlet, tengeri szilárd irányzatban forgott.

Előfordult határidőkötések takarmányfélékben.

Table with columns: Ár, Határidő, Délelőtti és déli tőzsde, Délutáni tőzsde.

Hivatalos határidőjegyzések takarmányfélékben.

Table with columns: Ár, határidő, déli tőzsde zárlata, Leszámloló árfolyamok.

Gabona- és lisztforgalom.

A m. kir. közp. statisztikai hivatal az 1898. évi február hó 8. este 6 óráig Budapestre vasúton és hajón érkezett a innen elszállított gabonakiviteléről és a budapesti fővármihatalnál előjegyzett gabona- és lisztmennyiségekről a következő kimutatást teszi köze:

Table with columns: Az árú megnevezése, Erkezett, Elszállított.

Table with columns: Az árú megnevezése, Visszkivétel, Az árú megnevezése, A visszkivételre előjegyzett mennyiség.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, február 11. Kevés volt az üzlet az egész nap; reggel valamivel szilárdabb; délben lanyhább és este ismét kedvezőbb hangulatu. A déli árcsökkenésnek az volt az oka, hogy az amerikaiak és a spanyolok közötti viszony ismét feszültebbé vált és ennél fogva az amerikai papirok az európai tőzsdéken kináltabak voltak.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 382.50—382.75, Leszámloló bank 255.—256.25, Osztrák hitelrészv. 365.20—364.40, Osztr.-magyar államvasut 340.50—341.—, Közuti vaspálya 404.25—404.50, Rimamurányi 246.50, Magyar általános közszénbánya 119.50—120.— forinton kötöttet.

Délelőtti 11 óra 25 perczkor zárulnak: Osztr. hitelrészv. 364.50, Magyar hitelrészv. 382.75, Aranyjárdék 121.45, Koronajárdék 99.55, Leszámloló bank 255.75, Jelzálogbank 272.—, Rimamurányi 246.50, Osztr.-magy. államvasut 340.50, Ipar- és kereskedelmi bank 103.—, Déli vasut 80.75, Közuti vasut 404.50, Villamos vasut 278.—.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Kereskedelmi bank 1451.—, Közuti vasut 404.50—404.75, Villamos vasut 277.50—278.—, Magyar hitelrészvény 382.—382.25, Magyar ipar- és kereskedelmi bank 103.—, Magyar jelzálogbank 271.—272.—, Magyar leszámloló bank 255.75—256.75, Rimamurányi 246.25—246.50, Osztr. hitelrészvény 363.80—364.40, Déli vasut 81.50, Osztr.-magy. államvasut 340.50—341.25, Belvárosi takarékpénztár 100.—, Drasche 775.—800, Általános közszénbánya 119.—119.50, Ujlaki téglagyár 274.—275.—, Ganz 2135.—2142.—, Polgári serfőző 75.—, Czukoripar 154.—155.—, Villamos vasut 81.—.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 2—2.50 frt; 8 napra 5.—6.— frt; február utóljára 9.—10.— frt.

Table with columns: Debütáni 1 óra 30 perczkor zárulnak, február 11., február 10.

Az utótőzsdén osztr. hitelr. 364.90—364.—, magyar hitelrészv. 381.75, osztrák-magyar államvasut 341.40—341.25, vilamos vasut 278.25, közuti vasut 405.50—406.75 forinton kötöttet.

Table with columns: Debütán 4 óraker zárulnak, február 11., február 10.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK.

Budapest, február 11. Zsiradék szilárd irányzatot követett és az árak emelkedtek; I. minőségű városi ára 55.50—56.— frt. Szalonna ára 1 frttal emelkedett. Szilva és Szilvaiz ára nem változott.

Table with columns: Faj, Ar 100 kilogrammonként, Pénz, Árú.

Budapesti vásárocsarnok.

Budapest, febr. 11. A vásári forgalom: Husnál a forgalom élénk, árak szilárdak. — Baromfi-nál élénk, árak szilárdak. Halban élénk, árak csökkentek. — Tej és tejtermékek-nél élénk. — Tojásnál élénk, árak szilárdak. — Zöld-ségnél élénk. — Gyümölcsnél élénk. — Fűszereknél csendes. — Időjárás: derült, hideg. A központi vásárocsarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: Has, Marhabús hátulja I. 46—56 frt, II. 40—46 frt. Birkahús hátulja I. 30—36 frt, II. 28—30 frt. Borjúhús hátulja I. 52—68 frt, II. 48—52 frt. Sertéshús elsőrendű 53—54.0 frt, vidéki 46—49 frt. (Minden 100 kilonként.) Kolbász füstölt 70—80 frt (kilonként). Sertésszir hordóval 54—55 frt (100 kilonként). — Baromfi (élő). Tyúk 1 pár 1.10—1.40 frt. Csirke 1 pár 80—1.30 frt. Lud hizott kilonként 0.52—0.58 frt. — Különlélek. Tojás 1 láda (1440 db) 35.0—37.0 frt. Sárgarépa 100 kötés 2—4.50 frt. Petrezselem 100 kötés 3.00—4.00 frt. Lencse m. 100 kiló 14—18 frt. Bab nagy 100 kiló 08—16 frt. Paprika I. 100 kiló 30—45 frt, II. 18—30 frt. Vaj közöns. kilonként 70—80 frt. Vaj-téa kilonként 0.90—1.20 frt. Burgonya-rózsa 100 kiló 2.20—3.— frt. Burgonya sárga 100 kiló 2.60—3.00 frt. — Halak. Harsca (élő) 0.60—1.10 frt 1 kiló. Csuka (élő) 0.40—1.00 frt 1 kiló. Ponty dunai 0.42—0.50 frt.

Szesz. Budapest, február 11. Irányzat szilárd. A kontingens nyersszesz ára Budapestén 18.—18.25, Finomított szesz nagyban 56.—56.25, Finomított szesz kicsinyben 56.50—56.75, Élesztő-szesz nagyban 56.—56.25, Élesztőszesz kicsinyben 56.50—56.75, Nyersszesz adózva nagyban 55.—55.25, Nyersszesz adózva kicsinyben 55.50—55.75, Nyersszesz adózatlan (exknt.) 15.25—15.50.

Denaturált szesz nagyban 19.50—20.—, Denaturált szesz kicsinyben 20.50—20.—. Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzzel mellett értendő.

Bécs, febr. 11. Kontingens nyersszesz azonnali szállításra 19.20—19.80 frton kelt el. Zárjat jegyez 19.40—19.70 frt.

Prága, febr. 11. Adózott tripló szesz nagyban 55.—55.12 frton kelt el. Adózatlan szesz 18.—18.25 frt.

Triest, febr. 11. Kivitelezett szesz tartályokban szállítva 90% hektoliterenként nagyban 11.—forinton, február-májusi szállítás 10.75 forinton jegyeztetett.

Berlin, febr. 11. Szesz helyben 42.70 márka = 25.10 frt, fogyasztási adó nélkül hektoliterenként 10.000 liter-százálek. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Stettin, febr. 11. Szesz 70 márka fogyasztási adóval 42.—márka = 24.70 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Eroszló, febr. 11. Szesz (50-es) pr. február 60.40 márka = 35.52 frt; szesz (70-es) pr. február 40.90 márka = 24.95 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, február 11. Szesz február 22.25 márka = 13.09 frt; febr.—márcz. 22.— márka = 12.94 frt; márcz.—ápril 21.25 márka = 12.49 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 forint.

Páris, febr. 11. Szesz folyó óra 44.25 frk = 22.33 frt; márcz.—ra 43.75 frk = 22.05 frt; négy első óra 42.75 frk = 22.52 frt; májusból 4 óra 39.50 frk = 20.82 frt. Az árak 10.000 liter százalékanként 1% leszámitással értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Cukor.

Prága, febr. 11. Nyerscukor 88% cukortartalom franco Aussig. Azonnali szállításra 12.62 1/2 frt, okt.—decz.—re 12.82 1/2 forint.

Hamburg, febr. 11. Nyerscukor f. o. b. Hamburg. azonnali szállításra 9.17 márka, márcziusi szállításra 9.25 márka, májusi szállításra 9.42 márka, augusztusi szállításra 9.70 márka. Irányzat nyugodt.

Páris, febr. 11. Nyerscukor (88 fok) kész árú 28.—28.50 frk, fehércukor februárra 31.50 frk, márcziusra 31 1/2 frk, 4 első óra 32.50 frk, 4 óra májusból 30 1/2 frk. Finomított készárú 101.—101.50 frk.

London, febr. 11. Jávacsukor 10% shilling, bágyadt.

Olajok.

Páris, febr. 11. Repceolaj folyó óra 53.—frk (= 24.95 frt); márcz.—ra 53.—frk (= 24.95 frt); 4 első óra 53.75 frk (= 25.30 frt); négy óra májusból 54.—frk (= 25.42 frt). Árak 100 kilonként értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Hamburg, febr. 11. Repceolaj helyben 55.50 márka (= 31.16 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Kém, febr. 11. Repceolaj májusra (hordóval). 55.70 márka (= 32.64 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Petroleum.

Hamburg, febr. 11. Petroleum helyben 4.80 márka = 2.82 frt.

Antwerpen, febr. 11. Petroleum fin. helyben 14.—frank = 6.65 frt.

Bréma, febr. 11. Petroleum fin. helyben 4.95 márka = 2.91 frt.

Newyork, febr. 11. Petroleum fin. 70 Abel Fest. Newyorkban 5.40 cents, lin. petroleum Philadelphiában 5.55 cents; United Rife Line Certificate márcziusra 65.—; Nyers petroleum márcziusra 5.95 cents.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, február 11. A külföldi magasabb jegyzéseknek megfelelően az irányzat szilárdabb volt, különösen buza és rozs magasabb áron köttetett; tengeri és zab is emelkedett 1—2 kr.-ral. Köttetett buza tavaszra 11.85—11.90—11.88 frton, rozs tavaszra 8.88—8.89 frton, zab tavaszra 6.80 frton, tengeri május—júniusra 5.53—5.60 forinton.

Hivatalosan jegyeztetett:

Buza tavaszra 11.89—11.90, rozs tavaszra 8.88—8.89, tengeri május—júniusra 5.59—5.60, zab tavaszra 6.78—6.80 frton.

Eroszló, febr. 11. Buza helyben 18.80 márka (= 11.05 frt) sárga. Buza helyben 18.70 márka (= 10.99 frt). Rozs helyben 14.90 márka (= 8.76 frt). Zab helyben 14.20 márka (= 8.35 frt.) Tengeri helyben 11.75 márka (= 6.91 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, február 11. Buza holsteini 180—190 márka (= 10.58—11.17 frt). Rozs meklenburgi 140—148 márka (= 8.23—8.70). Rozs orosz 108—109 márka (= 6.35—6.41 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Rohrschach, január 11. Orosz buza 26.—28.—frank (= 12.38—13.34 frt), román buza 25.—28 frank (= 11.89—13.34 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.55 forint.

Páris, febr. 11. (Mégnyitás.) Buza folyó óra 29.25 frank (= 13.94 frt). Buza márcziusra 28.90 frank (= 13.77 frt). Buza 4 első óra 28.75 frank (= 13.70 frt). Buza májusból 4 óra 27.75 frank (= 13.22 frt). Rozs folyó óra 17.40 frank (= 8.29 frt). Rozs márcziusra 17.60 frank (= 8.38 frt). Rozs 4 első óra 17.75 frk (= 8.44 frt). Rozs májusból 4 óra 17.25 frank (= 8.21 frt) Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.55 forint.

Páris, február 11. (Zárjat.) Buza folyó óra 29.10 frank (= 13.87 frt). Buza márcziusra 28.90 frank (= 13.77 frt). Buza 4 első óra 28.60 frank (= 13.63 frt). Buza 4 óra májusból 27.60 frank (= 13.15 frt).

Pétervá, február 11. Rozs helyben 6.50 rubel.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDÉK.

Bécs, február 11. A mai tőzsdén a magasabb külföldi jegyzések dacára az üzlet nem öltött nagyobb terjedelmet. Csak tramway és osztrák villamosági részvények voltak keresettek. Londonban részvényeket párisi számlára keresték, míg osztrák-magyar államvasut berlini eladásokra gyengült. Az üzlet további folyamán realizációk nyomást gyakoroltak az árfolyamokra.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 364.62—365.—, Magyar jelzálogbank 263.25—263.50 (elővételi jog nélkül), Magyar hitelrészvény 382.—, Osztr.-magyar államvasut 341.25—340.25, Déli vasut 81.—, Tramvay 519.—525.—, Lloyd 435.50—436.—, Prágai vasipar 708.—709.—, Alpési bányá 148.60—149.—, Magy. áll. köszénb. 121.50—119.25, Brüxi köszénbánya 274.—, Osztrák villamosági 323.—325.—, Magyar koronajáradék 99.55, Török sorsjegy 59.30—59.50 forinton köttetett.

Délelőtt 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 364.50, Magyar hitelrészvény 382.50, Anglo-bank 163.—, Union-bank 302.50, Länderbank 220.—, Osztrák-magyar államvasut 340.37, Déli vasut 80.75, Alpési bányá 148.80, Rimamurányi 246.—, Török sorsjegy 59.30.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 364.—, Magyar hitelrészvény 382.—, Länderbank 219.50, Unionbank 302.50, Anglo-bank 163.—, Bankverein 234.50, Osztr.-magy. államv. 340.50, Déli vasut 80.75, Elhebölgyi vasut 264.—, Északnyugoti vasut 250.50, Alpési bányá 148.40, Prágai vasipar 708.—, Májusi járadék 102.45, Magyar koronajáradék 99.55, Török sorsjegy 59.30, Német márká 58.80, Török dohányrészvény 136.— forinton köttetett.

Détután 2 óra 30 perczkor jegyezték: Magyar aranyjáradék 121.45, Magyar koronajáradék 99.50, Tiszai kölcsönsorsjegy 140.50, Magyar földteremenstestítési kötvény 97.25, Magyar hitelrészvény 382.—, Magyar nyeresémmézőkölcsön sorsjegy 157.25, Kassa-oderbergi vasut—192.—, Magyar kereskedelmi bank 144.50, Magyar vasúti kölcsön ezüstben 101.—, Magyar keleti vasúti állami kötvények 122.10, Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 255.50, Rimamurányi vásrészvénytársaság 246.50, 4-2% papírjáradék 102.40, 4-2% ezüstjáradék 102.35, Osztrák aranyjáradék 122.45, Osztrák koronajáradék 99.55, 1860. sorsjegyek 143.75, 1864. sorsjegyek 190.50, Osztrák hitelrészvények 199.25, Osztrák hitelrészvény 364.50, Angol-osztrákbank 163.—, Uniobank 302.50, Bécsi Bankverein 265.—, Osztrák Länderbank 220.—, Osztrák-magyar bank 935.—, Osztrák-magyar államvasut 341.25, Déli vasut 80.75, Elhebölgyi vasut 263.50, Dunagőzhajózási részvény 449.—, Alpési bányarészvény 148.60, Dohányrészvény 137.50—20 frankos 9.53, Császári királyi vert arany 5.68, Londoni váltóár 120.15, Német bankváltó 58.80.

Bécs, február 11. (Utótőzsdé.) A déli tőzsdé zárata után jegyezték: Osztrák hitelrészvény 364.25, Magyar hitelrészvény 382.—, Anglo-bank 163.25, Bankver. 264.50, Union-bank 302.50, Länderb. 220.—, Osztrák-magyar államvasut 341.25, Déli vasut 80.75, Elhebölgyi vasut 263.50, Északnyugoti vasut 250.50, Török dohányrészvény 136.75, Rimamurányi vasmű 246.50, Alpési bányá 148.50, Májusi járadék 102.45, Magyar koronajáradék 99.55, Török-sorsjegy 59.40, Német márká azonnali szállításra 58.80.

Berlin, február 11. Májusi járadék 102.30, Ezüstjáradék 102.25, Osztrák aranyjáradék 103.90, Magyar aranyjáradék 103.40, Magyar koronajáradék 99.90, Osztrák hitelrészvény 229.—, Osztrák-magyar államvasut 145.25, Déli vasut 35.50, Osztrák bankjegy 170.—, Rövid lejáratú váltó Bécsre vagy Budapestre 169.90, Rövid lejáratú váltó Párisra 80.90; Rövid lejáratú váltó Londonra 20.42, Orosz bankjegy 216.75, Olasz járadék 94.50, Laura-kohó 184.—, Harpeni 178.25, Olasz központi vasut 134.75, Török sorsjegy 115.10.

Az utótőzsdén: Osztrák hitelrészvény 229.10, Osztrák-magyar államvasut 145.40, Déli vasut 35.50, Magyar aranyjáradék 103.40, Discontó-társaság 202.50, Szilárd.

Frankfurt, február 11. (Zárjat.) 4-2% papírjáradék 86.85, 4-2% ezüst járadék 87.—, 4% osztrák aranyjáradék 102.90, 4% magyar aranyjáradék 103.15, magyar koronajáradék 100.15, osztr. hitelrészv. 308.37, osztrák-magy. bank 795.—, osztr.-magy. államvasut 293.75, déli vasut 71.75, bécsi váltóár 169.96, londoni váltóár 20.417, párisi váltóár 80.95, bécsi bankverein 225.25, villamos részvény 143.20, Alpési bányarészvény 125.—, 3% magyar aranykölcsön 91.40. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, február 11. (Utótőzsdé.) Osztr. hitelrészvény 308.37, osztrák-magyar államvasut 294.50, Déli vasut 71.75.

Páris, február 11. Uj 3%-os francia járadék 102.17, 3%-os francia járadék 103.75, 3 1/2% francia járadék 106.80, Osztr.-magyar államv. 731, Déli vasut 192, Länderbank 485, Osztrák aranyjáradék 104.70, Déli vasúti elsőbbség 393.—, Alpési bányá 322, Török dohány-részvény 293.50, Török sorsjegy 112.—, Olasz járadék 94.27, Spanyol kölcsön 61.59, Meridional 681.—, Ottománbank 564.—, Rio Tinto 722.—, Debeers 771.50, Eastrand 182.50, Chartered 81.—, Randfontein 50.50. Szilárd.

London, február 11. (Zárjat.) Angol consolok 112.13/16, déli vasut 7.50, spanyol járadék 61 1/2, olasz járadék 92 3/8, 4% magy. aranyjáradék 101.50, 4% rupia 63 3/8, Canada pacificvasut 90.75, leszámitolási kamafű 2 3/4, ezüst 26 1/2. Bécsi váltóár 12.15. Az irányzat ártartó.

New-York, február 11. Ezüst 56 3/8.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. meteorológiai központi intézet távirát jelentése 1898. február 11-én reggel 7 órakor.

Table with 4 columns: Állomások, Legnyomás, A hőmérséklet, Csapadék. Lists various weather stations and their conditions.

A helyzet fővonásában változatlan. A magas nyomás részint Európa közepén, részint északkeleti szélén foglal helyet és az alacsony nyomás északnyugaton és délkeleten helyezkedik el. Változás mindössze abban van, hogy Közép-Oroszországban egy csekély depresszió lappang. A brét szigetek kivételével, ahol nagyobb eső is volt, csapadék csak elvétve fordult elő kis mennyiségben. A hőmérőket általánosabban süllyedt. Hazánkban az idő hidegebb lett és az éjszai hőmérséklet 5 és 10° között változik. Csapadék már alkü volt az országban. A szelek az északi negyedből megélénkülték. Tulajdonképpen száraz idő várható, mérsékelt fagygal.

VIZÁLLÁS.

— Február 11-én. —

Table with 7 columns: Folyó, Vízjárás, Vizalás, Folyó, Vízjárás, Vizalás, Áradás. Lists water levels for various rivers and locations.

Felelős szerkesztő: Lipsey Ádám.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Központi kiadóhivatal:

Minden szó 2 krajczár, vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Fiók-kiadóhivatal:

VIII. ker., József-körut 65. szám.

Másra szentelték kézpénzben, levéltályogokban vagy postahatványon.

V. ker., Marokkói-utca 4. szám.

Ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ postaküldésben kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstárbeli juttatás is fizetendő. — Csészertől az apróhirdetést postahatványon beküldeni, s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK

ORSZÁGOS HIRLAP

részére felvételnek kiadóhivatalunkon kívül (VIII. ker., József-körut 65.) a következő üzletekben:

- I. ker., Tárnok-utca 22. **Szv. Balasovits György** nagyírószede
  - II. „ Fő-utca 7. sz. alatt **Eisenbach Vilmos**, fűszerkereskedése
  - IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. **Stránó Már**, dohánytőzsze
  - IV. „ Parisch-bazár **Dóval Józsefné**, dohánytőzsze
  - V. „ Nagykörut-utca 20. sz. **Löwinger Gyula**, fűszerkereskedése
  - V. „ Dorottya-utca 13. sz. **Well Vilmos**, dohánytőzsze
  - V. „ Váci-körut 6. szám **Morónó Janka**, dohánytőzsze
  - V. „ Lipót-körut 22. szám **Wollák Eszter**, dohánytőzsze
  - VI. „ Teréz-körut 54. szám **Brauer nővérek**, dohánytőzsze
  - VI. „ Andrássy-ut 48. szám **Kohonyi Ilona**, dohánytőzsze
- VIII. ker., a Nemzeti színház bérh. **Szepsy V.** dohánytőzsze.

s ugyane helyeken mindennemű felvilágosítások készségesen megadatnak.

LEVELEZÉS.

Szokat az ajánlatokat és leveleket, melyeket az apróhirdetés megjelenéséről számított négy hét alatt címzettje el nem viszi, a kiadóhivatal megsemmisíti. 2178-1

Többeknek. Csakis olyan levelekre választunk, melyekhez a válasz békés mellékkel van. A kiadóhivatal. 1294-1

Egy független, intelligens, özvegy úri nő, gazdag előkelő úri ember barátságát óhajtáná. Választ „Magános” címen a kiadóhivatalba. 2498-1

Jgen csinos miniszteri tisztviselő, ki e mellett igen szépen zongorázik, az uton keresi egy kedves, független állású fiatal asszony ismerettségét. Leveleket „Mikló” cím alatt a kiadóhivatalba kérek. 2568-1

Egy csinos kis leány levelezni óhajt egy szellemes fiatal emberrel. Leveleket „Margit” jelleg alatt kér a kiadóhivatalba. 2566-1

Egy csinos barna asszonyka szórakozás céljából levelezni óhajt magas állású hivatalnokokkal. Leveleket „Fess asszony” cím alatt a kiadóhivatalba. 2584-1

Doktornak. Levelet megkaptam, de körülményeim nem engedik meg a levelezést, annál is inkább, mert igazán szellemesen írott levelekre én hosszú levelekkel akarok válaszolni. Kérem, legyen türelmes egy pár napig, míg itt e rovatban majd jelezni tudok. Üdvözlő a barna asszony. 2616-1

Két fiatal, ismerősi keres kik jóban, roszban oldalukon állóknak. Leveleket a kiadóhivatalba kérek „Végre elhatározott” címen. 1871-1

Szegedről csak rövid idő előtt érkeztem Budapestra, csunya, de annál gazdagabb úrral óhajtának ez uton ismerettségbe lépni. Választ e helyen „Barna” címre alatt kérek. 2600-1

Sok szenvedés és csalódás után kedves, fiatal, szőke vagy barna független úri hölgy társaságában szeretnék vizsgálati találni. Hiszem, hogy semmiféle tekintetben sem csalódik az, ki velem ily célból megismerkedik. Levelet „Nem talim” jelleg alatt a kiadóhivatalba kérek. 2614-1

Jsmertőség hiányában lehet legvalószínűbben tőlem napjainkig, pedig érzem, hogy egy kedves, független úri hölgyt, ki semmiféle érdekre nem tekint, egyedül szórakoztatni. Csinosnak és szellemesnek állított fiatal ember vagyok. Ha önkéntes közeli helyeim akad olyan, ki úras áráit szellemes cseregesben akarja előlteni, az írjon „Plutó” jelleg alatt a kiadóhivatalba. 2608-1

Pistike. Azért válaszolok ma, hogy lássad, hogy gondolkodni kezd. Figyelmed, mely bubánatomat enyhíti, köszönöm szívvel. Közölt szomorúságod megjelent, tudakozódnál fogok. Sorsjegyem száma 24, kisdár figyelmem, ha harmánknál fogva ki nem mutatná, ne aggódjál, mert általam másodsorban ajánlott 31-es sorsjegyben biztos reményeségem van. 678-1

Travailer kéri azon N. N. Páva-ut. 1. h. holgyet, ki ajánlatot írt, sziveskedjék engem tudatni, hogy ismerettség, hogy lehetséges. Levelet kér a kiadóhivatalba **Travailer**. 2603-1

Kjpesten egészen újonnan épült ház, 12500 ft jövedelmével, 14500 ft értékű öltözékkel, 10 évig adómentes. Harkosár 8000 ft, 4% kamat-törlesztéssel. Cím a kiadóhivatalban. 2607-1

Margitnak levele van Kardostól. 669-1

Titoktartónak levele van a kiadóhivatalban. 670-1

Szegszárd 1896. Mindenfélék keresek, de jó helyet nem találok. Mindentől kímélő, nagyon nehéz. Örültem szeretőm, részletlenül kínosan vágyom csodok után; szeretnék még kíséret. Ne légy ok szívtelen, írj néhány biztos szót annak, akinek mindenne vagy. 675-1

HÁZASSÁG.

5—6000 ft hozományval keres egy ír. leányt szűke, csinos, 29 éves fiatal ember, ki egy nagyobb gyárban 120 ft fizetéssel mint diszponens alkalmazva van, miután egy biztos és jól jövedelmű üzletet óhajt nyitni. Oly családból való leánynak, ki által egy biztosabb és jobb alkalmazást nyerhetne el, a hozomány mennyiségére nem fektet súlyt. Csakis komoly szándéku levelet kérek esetleg cím és arczképpel „Sch” jelleg alatt a kiadóhivatalba. 2426-2

Fiatl, 25 éves fodrász-segéd vagyok, feleségül venném jobb módú, 29 éves fiatal leányt, kinek anyai hozománya volna, hogy lehet nyílhaték vele. Leveletet kérek a kiadóhivatalba. „Világosság” jelleg alatt és kérem azt az apróhirdetéseket közölt tudatni. 2602-2

Vagyonos csinos külsejű fiatal földbirtokos vagyok ki nagyobb utazásomból haza térve, ismerettség hiányában, házasság céljából az uton óhajt megismerkedni egy csinos nőrrel és jó családból való fiatal leánnyal. Leveletet „Diskré” jelleg alatt a kiadóhivatalba kérek, melyet azonban az apróhirdetéseket közölt jellegű kérek. 1704-2

ALLÁST KERES.

Pénztárnoknői vagy egyéb irodai alkalmazást keres fiatal intelligens nő, ki már mint ilyen alkalmazva volt. Szives megkeresést kér a kiadóhivatalba „Intelligens és szorgalmas” címen. 2502-3

Jó családból való fiatal nő, ki jelenleg is kiadóhivatalban van alkalmazva, hasonló minőségű alkalmazást keres. Szives megkeresést kér a kiadóhivatalba „Hirtap” jelleg alatt. 2510-3

Házmesteri állást keres egy fiatal gyermektelen hátramaradt. Cím a kiadóhivatalban. 2513-3

Egy több évi gyakorlatú bíró, a magyar, német és tót nyelvet beszélni, kitűnő bizonyítványokkal rendelkező nőnek hivatali igazgatási, nagyobb uradalomban igazgatási állást keres. Levelet kérek a kiadóhivatalba „Gazdatiszt” jelleg alatt. 1404-3

Jrodai alkalmazást keres fiatal úri nő, ki ez idő szerinti is alkalmazva van. Cím a kiadóhivatalban. 2505-3

Intelligens fiatal nő, ki a gyors- és gépirást jól érti, ügyvédi irodában alkalmazást keres. Szives megkeresést kérek „Distiguált” jelleg alatt a kiadóhivatalba. 2502-3

Özvegy asszony, 33 éves, nagyon ügyes a tejszerzésben, szórakoztatásban, sőt színházban is dolgozott. Szives megkeresést kérek a kiadóhivatalba „Özvegy asszony” cím alatt. 2476-3

Egy fiatal leány, ki az írógepet is kezeli, irodai alkalmazást keres. Szives ajánlatot „Irodai alkalmazás” cím alatt a kiadóhivatalba. 2504-3

Ügyes gyors- és gépirónő ügyvédi vagy más irodában alkalmazást keres. Leveletben szives megkeresést kér „György” címmel a kiadóhivatalba. 2502-3

Papi házhoz ajánlkozok házzelölőnek, intelligens csinos 40 éves asszonyt, ki a vidéki háztartási teendőket ismert, és reprezentatív megjelenése van. Cím a kiadóhivatalban. 2266-3

Bármily irásbeli munkát elfogad szépírású fiatal ember. Szives megkeresést kér a kiadóhivatalba „Szorgalmas” cím alatt. 2844-8

Mint benne keres alkalmazást intelligens leány, ki a háztartásban is segédkezne. Cím a kiadóhivatalban. 2250-3

Ügyvédi irodába iróknak ajánlkozok egy igen szép írásaú fiatal ember, ki az ügyvédi irodákban előforduló minden dologban járatos a kinek igényei szerények. Cím a kiadóhivatalban. 2810-3

Szolid nő vagyok, házzelölőnek ajánlkozom magános urhoz, helyben vagy vidékre. 677-3

ALLÁST KAPHAT.

Comptoirista (keresztény vallású), idősebb, ügyes kereskedelmi képzettséggel, a magyar és német lelevelezésben, kettős könyvvitelben járatos, állandó alkalmazást talál. Csak tényleg szép irással rendelkezők vételnek figyelembe. Ajánlatot „K. Y. 6972” jelleggel Haasensteint és Wogler (Jaulus és társa), Dorottya-utca 9. kérek. 6495-1

Gaszasszony, kelendő keresetű vidéki papi házhoz. Levelet „Ártó” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 2598-1

Nevelőnőt keresek leányaim mellé. Cím a kiadóhivatalban. 2238-4

Észak-német benne kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 2578-4

Intelligens, jó svájci utak állandó és jól jövedelmű alkalmazást találhat Váci-körut 16., II. em. 52. Jelentkezhetni 9—11-ig. 6493-4

OKTATÁS.

Okleveles tanítónő keresek két leányom mellé 15 ft havi fizetés és teljes ellátás mellett. Ajánlatot „Yidék” jelleg alatt a kiadóhivatalba kérek. 2594-5

Gyakorlott okleveles gyermekkertész órákadására vállalkozik. Elemi osztályokra is előkészít. Cím a kiadóhivatalban. 2402-6

Negyedéves kőpezdész fiatal intelligens leány, szerény díjazásért órákat ad, úgy képezkedésnek, mint kisebb gyermekeknek, kik az elemi tantervekben gyengék. Cím a kiadóhivatalban. 1670-5

Zongora-órát óhajt adni egy e téren már évek óta működő zongora-tanítónak. Cím a kiadóhivatalban. 1690-6

TELEK ÉS HÁZ ELADÁS.

Háztelkek Kossuthfalván, Eispesti határnál, 150 és 200 négyszögletként parcellálva, ára 2 ft 80 krajczár 4 ftig, havi 10 ft, vagy heti 3 ft részletfizetésre kaphatók. Bővebbet Szepesovitskai Zsigmondnál, vendéglős, VIII. Nap-utca 18. 6448-7

ELADÁS.

Egy nagy, nyolc fős kosztaly, szép masszív, régi darab, azonnal eladó jutányos árral: Cím a kiadóhivatalban. 2435-8

Eladó egy jó állapotban lévő czimbalom minden áron. Cím a kiadóhivatalban. 2463-8

Gözmotor hat lóerőjű alig használt, egészen jó karban, azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 6489-9

Eladom a pesti oldalon lévő szép, kies fekvésű nyaralót, igen jutányos áron. Cím a kiadóhivatalban. 2574-8

Eladó egy teljesen felszerelt, egészen jó állapotban lévő bicikli igen olcsó árral. Cím a kiadóhivatalban. 2561-8

Butorvevők becses gyűjtemény ajánlkozok Moson és Lépény gyel, Balváros, Ergyona-út 5. I. em. 1696 nagy butor-raktárban a hátrahagyott miatt a butor kiadását minden áron eladottnak. 6481-8

VÉTEL.

Kávéházat keresek megvételre, lehetőleg az Erzsébet-városban. Ajánlatokat kérek „Erzsébetvárosi kávéház” jelleg alatt a kiadóhivatalba. 2484-9

Keresek megvételre, használt, de jó állapotban lévő Mignon-vél zongorát. Eladó keréket velem az art és pontos címre „Mignon” jelleg alatt a kiadóhivatalban tudatni. 2482-9

Bycicli, használt, de jó karban lévő, megvételre kerestetik. Ajánlatokat „Bycicli” jelleg alatt a kiadóhivatalba kérek. 2410-9

Kereteték egy 900—1200 kft. holdig terjedő fundus instracturával ellátott földbirtok lehetőleg Szatmármegyében megvételre, olyan, hol tehenészet is be van vezetve, előnybe részesül. Leveletben ajánlatot „Szepl birtok” cím alatt a kiadóhivatalba kérek. 2562-9

Szolid keresek megvételre a Balaton vidékén, lehetőleg építkezési céljára. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek „Szöld” cím alatt. 2458-9

KIADÓ SZOBÁK.

Egy csinosan bútorozott szoba első em. utcái, örvögy úri nőnél kiadó, n.azó úgrnok vagy oly úri ember részére ki nem atlatdón tartozkodik a fővárosban. Cím a kiadóhivatalban. 2496-10

Elegánsan bútorozott nagy utcái szoba al-czím-al, furdó szoba használatlál II em. egy ur esetleg úri nő részére teljes ellátással is kiadó. cím a kiadóhivatalban. 2500-10

Kiadó a József-körut környékén közlemben magányos uronól egy elegáns bútorozott szoba, intelligens nő részére. Cím a kiadóhivatalban. 2444-10

Urinónél kiadó egy elegáns berendezett szoba. Cím a kiadóhivatalban. 2504-10

Intelligens fiatal nő, kinek szépen berendezett lakása van. keres hasonló lakótársnót (külön szobát ad). Megkeresést kér e lap kiadóhivatalába, „Commo il faut” 20” jelleg alatt. 2405-10

Kiadó egy szépen bútorozott szoba, esetleg teljes ellátással, özvegy úri nőnél. Cím a kiadóhivatalban. 2122-10

Teljes ellátást kaphat úri családnál intelligens nő kinek biztos állása van. Cím a kiadóhivatalban. 2198-10

Kiadó a Wesselényi-utcában egy külön bejáratú szépen bútorozott szoba első emeleten. Cím a kiadóhivatalban. 2176-10

Egy csinosan bútorozott szoba azonnal kiadó a Ferenczköruton. Cím a kiadóhivatalban. 2580-10

LAKÁS KERESTETIK.

A főváros közelében keresek egy csinos nyaralót bérbe május elsejére. Ajánlatot kérek „Nyaraló” jelleg alatt a kiadóhivatalban. 2340-11

SZOBÁ KERESTETIK.

Zugligetben szép 4 szobás nyaraló gyümölcsösökkel, fenyvessal és gyönyörű kilátással, a vilamos vasút mentén kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2546-12

Keresek a József-körut közelében egy csinosan bútorozott, külön bejáratú szobát, lehetőleg furdószoba használatlál. Ajánlatokat ár megjelölésével kérek „K. J.” cím alatt a kiadóhivatalba. 2532-12

Külön bejáratú szobát, lehetőleg lépcsőházba nyíló, keres egy fiatal ember az Országos Hirtap közelében. 2536-12

Szobát keresek a József-városban, lehetőleg külön bejáratlál és furdószoba használatlál. Levélbeli ajánlatokat kérek „Állandó” jelleg alatt a kiadóhivatalba. 2156-12

Keresek tiszta bútorozott hónapos szobát a József vagy Erzsébet köruton. Levélbeli ajánlatot kérek „Szoba 10” jelleg alatt a kiadóhivatalban. 1584-12

Külön bejáratú, tiszta, főregmentes utcái szobát keresek, elegánsan bútorozva. Ajánlatokat kérek a kiadóhivatalba „Szoba” jelleg alatt. 1714-12

KIADÓ LAKÁSOK.

A felső-erdősorban egy szoba és konyha február hó 1-ére 180 ftért kiadó. Bővebb értesítés e lap kiadóhivatalában. 2168-13

HITEL-PÉNZ.

Amortizáció kölcsönökét budapesti házakra és telkekre L. II., III. helyre 10, 20, 30, 40 és 50 évre, minden előzetes költség nélkül, körvetítve a legrovidebb idő alatt, előkelő fővárosi intézmények, esékly utólagos honorárium fejében. Telkekönnyvi kivitont és kataszteri bírókiv árkezes. Ertekezhetni d. u. 1-3-ig. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 850-14

KÖNYVEK.

Eladók könyveket, világhírók műveit, olcsón. Cím a kiadóhivatalban. 1773-15

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Nagy bolthelyiség (esetleg kávéháznak vagy vendéglőnek alkalmas) a József-köruton. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2514-17

Kiadó bolthelyiséget keresek május 1-ére. Levelet „Dohánytőzsde” jelleg alatt továbbít a kiadóhivatal. 1960-17

KÜLÖNFÉLE.

Egy ügyes nőiruha szabóné e fogad elegáns utcaí ruhákat 6 ftért, esetleg házhoz 1 ft 50 krajczárért. Cím a kiadóhivatalban. 2550-18

Házassulandóknak! Egy gyönyörű szép 5 szobás lakás a köruton májusra az ott lévő lakás berendezéssel együtt átvehető. Levelet „Házassulandó” cím alatt e lap kiadóhivatalába kérek. 2524-18

Kedves otthon kaphat intelligens nő vagy akár kosztos gyermekkel együtt a fővárosban, ki csak felöltő leányval lakik. Esetleg teljes ellátás és zongorahasználat vagy zongorakísérettel. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít „Csendes otthon” címmel. 2284-18

Egy igen tehetséges festő művész-növendék ismerettség hiányában ez uton keres olyan műbarátot, ki öt egy a téli tartalon díszeset nyart festményeket átengedése ellenében 60 ft-tal szívesen kisérténe. Leveleket kér „Igazi művész” jelleg alatt a kiadóhivatalban. 2554-18

A legjobb magyar élczlap az „Utótköz”. Most sora közli pompás karrikatúráiban a nevezetesebb írótak és művészeket. 2608-13

Fiatl leányokat, kiknek szűleik nem laktak a fővárosban és ókat tanulmányaik ide költik, teljes ellátást kaphatnak magános úri nőnél. Leveletet kér „Ellátás” cím alatt a kiadóhivatalba. 2542-18

Évvel adok márczius hó elsejétől kezdve két előkelő egynek. Esetleg vacsorát is. Nőknek teljes ellátást is. Levélbeli megkeresést kérek „Uj nő” jelleg alatt a kiadóhivatalba. 2540-18

Ügyes szabóné készít olcsón elegáns ruhákat, valamint feher-neműket is. Cím a kiadóhivatalban. 2450-18

Örökre szeretném adni 7 éves ró. kath. értelmes csinos külsőjű, igen fogékony eszü fiatait, ez által óhajtva könyvitenni nehé anyagi helyzetemben. Címem megtudható a kiadóhivatalban. 2516-13

Fontos háziasszonyoknak! Moson féri-inger, egy hazi vasalónélal igen szépen e olcsón vasaltatnak. Cím a kiadóhivatalban. 1886-18

Egy igen nagy jövedelmű hajtó, kedvelt gyümölcs termesztéshez elvált kerestetik olyan földbirtokos, ki hajlandó az elérhető ellenében földet bocsátani rendelkezésre. Cím a kiadóhivatalban. 2608-13

Egy igen tehetséges negyedéves jöghallgató, ki már eddig is nagyon szók anyagi viszonyok között élt, vizsgálhat lelkileg szükséges 50 ft kölcsönt keres, vagy olyan negatív emberbarátot, vagy úri hölgyt, ki öt ezen ószeggel támogatna. Levelet két „Igazi segítség” cím alatt a kiadóhivatalba. 2612-13

Tanulságok.

Máhr Antal bozovici királyi járásbírónak Pichler Győző ellen indított sajtópörében a közel napokban tartott esküdszéki tárgyalás után sorra néztem a lapokat: vajjon a tárgyalás során felmerült jelenségekből, melyek az esküdteket is arra birták, hogy a vádlottat egyhangulag felmentsék, levonja-e valamelyik a tanulságot?

Hiába kerestem, nem találtam. Lehet, hogy elkerülte a figyelmet.

Azonban az tagadhatatlan, hogy sem a sajtó, sem a társadalom nem méltatta e jelenségeket érdemük szerint, pedig nagyon megszívelendő tanulságokat lehet abból levonni.

A vád tárgya sokkal ismertebb, semhogy arra ujalban ki kellene terjeszkednem, hanem magából az esküdszéki tárgyalásból a következő szomorú tapasztalatok vanhatók le:

hogy a nemzetiségi felbújtó a memorandum mellett a dynamitot is használják s mint láthattuk, nemcsak *knalleffectül*;

hogy a dynamit őrzésére az azt használó egyének és vállalatok mily kevéssé ügyelnek, azt nem tartják számon s ha a mai schlendrian kezelés és ellenőrzés mellett egy rész elidegenítették, annak előkerítésére mily kevés súly fektetnek;

hogy a bozovici királyi járásbíró, a tettesek kézrekerítése s az elloptott dynamit megszerzésére mily kissé súlyt fektetett, hogy ez ügyben egész viselkedése gyanus volt s hogy mulasztása s késedelmeskedése következtében a közvetlen tettesek megmenekültek s a dynamit nagy részben ma sem került elő;

hogy a veszélyes helyen mind közigazgatási, mind igazságszolgáltatási tekintetben mily gyenge, megbízhatlan, sőt gyanus kezekre van bízva az állami érdekek megvédése és a személyek biztonsága;

hogy ugy a választásoknál, mint a kinevezéseknél mily kevés súlyt helyeznek arra, hogy legalább az ily exponált helyeken odavaló embereket alkalmazzanak;

hogy éppen azok, kiknek a helyi viszonyokra s az oda alkalmazandó egyének megválasztására különös figyelemmel kellene lenni, ezt teljesen figyelmen kívül hagyják;

hogy a felettes hatóságok mily botránnyosan kevéssé ismerik alantás közegeik egyéniségét, s mily kevés felügyeletet, illetve ellenőrzést gyakorolnak azok hivatalos működése felett s mennyire nem helyeznek súlyt azok társadalmi életére;

hogy a közigazgatás és igazságszolgáltatás közegeinek antagonizmusa alatt, mily helyrehozhatlan károkat szenved az állami érdek;

hogy sem a választás, sem a kinevezés nem nyújt semmi biztosítékot az állami és egyéni érdekek megvédésére, ha a személy megválasztásánál a kellő óvatosság figyelmen kívül hagyatik s végre

hogy most, a 12-ik órában talán ideje volna már arra is gondolni, hogy a talán nem sokára bekövetkező válságos időkben ott mind közigazgatási, mind igazságszolgáltatási ügyeink megbízható kezekben legyenek.

Nem akarok most azon vidék társadalmi és nemzetiségi viszonyaira kiterjeszkedni s nem is akarok az ezen ügyben szereplő egyénekkel tüzetesebben foglalkozni, de a levont tanulságok során ki kell mondanom, hogy sem a főszolgabíró, sem a járásbíró nem volt erre a helyre való: hogy már megválasztásuknál, illetve kinevezésükénél az irányadó személyiségek menthellen mulasztást s könnyelműséget tanúsítottak s hogy végre a felettes hatóságok, illetve hivatali főnökök sem a felügyeletben, sem az ellenőrzésben nem teljesítették törvényszabta kötelességüket.

De nem akarok tovább személyekkel foglalkozni, azonban az ezen perből levont tanulságok sokkal fontosabbak, mint hogy egészen hallgatással mellőzhető.

Ismeretes s köztudomású dolog, hogy különösen a román és szerb nemzetiségű vidékeken, ugy a közigazgatás, mint az igazságszolgáltatás — lisztelet a kivételeknek — általában gyenge, sőt megbízhatlan kezekben van.

E vidékek lakossága nagy részben szegény és tudatlan emberekből áll, ki, mint a magyar köznép a nyomtatott betűre esküszik a papja és tanítója szavára, s ezek mellett a bíró s legtöbbször a jegyző is a nép nemzetiségéhez tartozik s mint a tapasztalás mutatja, nagy részben megbízhatlan.

Már most ha a főszolgabíró és járásbíró nem áll feladata magasztán, akkor vajjon lehet-e megnyugvással nézni az ottani állapotokat?

E vidékek nagy részében nincs is elég számos s annál kevésbé magyar földbirtokos s így még a választás mellett is az ottani tisztviselő olyan s igen sokszor éppen olyan nemzetiségű elemekből kerül ki, melynek a hivatalra, mint megélhetési eszközre van szüksége s ezért oda megy, hová más nem is vállalkozik, valamilyen a megyék is rendszeren ily vidékeken alkalmaznak azokat, kiket máshol nem alkalmazhatnak, nemkülönbön a kinevezés alá eső hivataloknál is nagyon kevés az ily helyekre pályázók száma s így rendszeren a selejtesebb s máshol nem boldoguló elemek nyernek ott elhelyezést.

Ezen körülményeknek köszönhető aztán

ama sajnálatos jelenség, hogy ily fontos helyeken éppen a leggyengébb, sokszor megfélemlen természetű, adóssággal terhelt, családi életében szerencsétlen vagy más szépséghibában szenvedő existenciák jutnak az ily igen fontos hivatalok élére s legtöbbször egymással is össze nem férhetvén, nemcsak a gondozásukra bizott állami érdekek szenvednek csorbát, de dölyfös, gögős magaviseletük s mai erkölcsi gyengeségükkel még amaz elemeket is visszataszítják, a kik különben a hatalomhoz szívesen simulva, az állameszmének megnyerhetők volnának, s nem ritkán olyan dolgokat követnek el, melyek a fegyelmi hatóság, sőt sokszor a büntetőbíró eljárást teszik szükségessé.

Hogy ily viszonyok s ily hivatalnokok mellett ott az állam és hatóságainak tekintélye mennyire süllyedt, azt a fentebbiekből könnyű megítélni.

A főispán, alispán és törvényszéki elnök urak pedig az ily vidékeket ha néha-néha meg is látogatják, de ottani időzésüket csakis a legszükségesebb időre, a hivatalok megvizsgálására szorítják.

Ezek tagadhatatlan, hogy olyan bajok, melyeken mielőbb, még pedig gyökéresen javítani kell.

Mindenekelőtt szükséges, hogy a hivatali főnökök a minisztériumoktól sürgősen utasítassanak, hogy alantás közegekre jobban felügyeljenek, s azok magán- és társadalmi életét is figyelemmel kísérik, s ha valami olyat tapasztalnak, ami a hivatalos működés hátrányára volna, az illetőket erre komolyan figyelmeztessék s ha ez sem használna, vagy a tapasztalt baj súlyosabb természetű volna, az esetben áthelyezésük iránt vagy saját hatáskörükhöz intézkedjenek, vagy a felsőbb hatóságukhoz jelentést tegyenek.

Miután pedig a bírák át nem helyezhetők, e vidékeken pedig az előbbeni kormányok megfoghatalan rövidlátása folytán, számtalan ily e helyre nem való bíró van: ennél fogva a fegyelmi vétségek felsorolásánál a nemzetiségi üzelmek is felveendőek volnának s büntetésül az áthelyeztetés, sőt elmozdítás is kimondandó lenne.

Továbbá az államnak gondoskodnia kell arról is, hogy nyugalmazott államtisztviselők, sőt a katonáknál is módjában legyen az államellenes üzelmeket e helyekről való eltávolítás, vagy nagyobb esetekben a nyugdíj elvonása által megtorolni.

Nemkülönbön felelősségre kell szorítani ama hivatalfőnököket, kik ily megbízhatatlan egyéneket kinevezésre, illetve előléptetésre ajánlanak, vagy megválasztásukat törvényes

Kedvesem ...

Irtá: Camille Lemonnier.

Abban a kis helyiségben, amelyből a betegsöbba nyíltott, a nővér az utolsó utbaigazításokkal látta el titokzatos, halk hangon, ajkára illesztett ujjal, mintha éppen a szent Szűz elé készítette volna. Szinte elbutultan bámult rá, minden gondolata arra a perezre összpontosulva, amelyben végre-valahára egy hét, egy hosszú hét után megengedtetik neki, hogy őt láthassa. Nem értett semmit sem az apáca szavaiból, csak átszellemült mosolyát látta, amint lesugárzott fonnyadt kis arczáról, mint mikor imára kulcsolja kezét.

Naponta eljött tudakozódni, anélkül, hogy csak egyetlen egyszer is bebocsátották volna. Olyan kellemetlen érzés lepte meg ezek közt a fehérfőkötös, ájtatos leányok között, örökké a fekete szoknyák suhogását hallva, örökké azokat a fura akgatott nagy Megváltókat látva, amelyek mintha megsokszorozták volna a lehangoltság, a fájdalom érzését. Pár percenél tovább sohasem vesztelt; mindannyiszor egy reménységárral küldték el:

— Talán holnap.

És holnap, és holnap . . . milyen végtelen hosszúnak tetsző idő . . . a könyvek szinte kiserkentek szemeiből, mikor ismét az utcán találta magát és mikor szorongva tépelődött egyedül, vigságát vesztett kis lakásában, az est nyomasztó óráin át, néha úgy tetszett, hogy talán felvették vele is a fát. Máskor egy

egész éjszakán keresztül az a rémlátás kínozta, hogy meghalt és csak titkolják előtte a gyötrelmes valót. És nem tudta kiverni fejéből azt a látománnyt, azt a csunya jószágot, azt a titkos részt az ő imádott testéből, amelyet álmában egy apáca tartott eléje, egy kis alkoholos üvegben . . .

— Uram . . . uram . . . akarja látni? . . .

És azon az olomszürke téli reggelen, abban a kis helyiségben, amelyből a betegsöbba nyíltott, végre így szólt az apáca:

— Most már igazán holnap. De aztán okosan viselje magát . . . és csakis egy perezre!

Bolonddá tette az öröm. Mintha a halál mesgyéjéről látta visszatérni őt. Mint mikor azon a rózsáillatos tavaszi napon először susogta legyezője mögül:

— Majd holnap!

— Oh! azok az édes találkozók! Mikor arczát vereső esőben leste az utcásarkon! Mikor kezét szorították! Milyen rövidék voltak az órák mindig! És később szerelmük nyara, közvetlen a padlás alatt meglapuló kis lakásuk, azok a gyönyörteljes esték és mindez már olyan messze, olyan messze, akárcsak egy álom, mint egy más világ boldogsága! . . . Egy napon megérkezett a baj. Aztán az orvosok . . . majd elvitték a klinikára és megszűnt már az övé lenni . . . De most mindennek vége, csak a ma teljék el és visszaadják őt neki és erre a gondolatra kiszökött szeméből a könny, egető édes köny, amelyvel mintha az elmúlt

borzasztó hétnek minden kínlódása kiröpült volna szívéből. Leborult a karszék elé, amelyben ő betegsége első napjaiban ült, mielőtt még elszakították volna tőle, a karszék elé, amelyen mintha még ott lenne az ő édes testének a nyoma, hajának illata, mint az erős-szagu jázminé . . .

Reggel ünnepre öltözködött. Elhaladva egy virágos talyiga mellett, kis csokor ibolyát vásárolt, ajkaihoz emelte és csókolta, csak csókolta . . . Végre megérkezett. A nővér bevezette az előszobába. Egy pillanatra egyedül hagyta, halk léptekkel osonva be a függöny mögé, atmely azt a szobát takarta el, amelyben mingyárt találkozni fognak. Olyan függöny volt ez, amilyen mindenütt a házban, vastag, lágy, néma függöny, hogy beleveszsen a zaj, nehézségsz got lehelő . . . Közeledtek a léptek, visszajött Jeanne nővér, mennyei mosolylyal sutlógva:

— Hanem aztán okosan viselje magát. Semmi felindulás. Meg ne ölje . . .

Már mintha nem is vert volna a szíve. Elszállt az öröme, mintha álomból ocsudott volna el, fgépiesen intett fejével:

— Igen . . . igen . . .

De a másik szobából egy törekeny, természetfölötti hang kelt, mint valami kristály rezgése, mintha az élet másik partjáról szólt volna:

— Jer . . . kedvesem . . .

A nővér intett. Nagyon lélegzett és követte a nénét, kalapján babrálva ujjával, bele-

eszközökkel meggátolni elmulasztják, valamint utasítandók az iránt, hogy ily veszélyeztetett vidékeken gyakrabban megforduljanak stb.

A szakminiszterek is figyelmeztetessenek, hogy ily vidékeken a kinevezésnél különös óvatossággal járjanak el, sőt szükségesnek tartanám, hogy a fontosabb állásoknál az ily kinevezés a miniszterelnökség, illetve belügy-miniszterrel előlegesen közöltessék.

De legfontosabb volna, hogy miután ily vidékekre, rendes körülmények közt, igen kevés arra való egyén ajánlkozik, az állam érdeke pedig épen azt követeli, hogy itt épen a legjobb s legkifogástalanabb s minden esetben oly egyén alkalmaztassék, ki nemcsak hivatalos működésében gyors, igazságos és erélyes, de társadalmi úton s magánégyénisége által is képes az állameszmének híveket szerezni, ezért az ezen vidékeken működő és sokszor valódi számüzetésben élő hivatalnokoknak vagy külön működési pótlék volna adandó, vagy pedig öt—nyolcz évi kifogástalan és eredményes működés esetén neki az előléptetés volna biztosítandó.

Végre, miután már nyilvánvaló, hogy ezeken a vidékeken a választás nem rendelkezik oly elemekkel, melyekre az állami érdekek gondozása nyugodtan rábízható lenne, mert továbbá a jelenlegi állapot tovább nem tartható, s mert a mostani szervezet mellett sokszor egész községben, de még nagy vidékeken sem található egyetlen egyén sem, ki az ott előfordulható államellenes igazságokról idejekorán híj és megbízható értesítést adna, a közigazgatás átlátszóságáról szóló törvény mielőbb meghozandó lenne, s ebbe nemcsak a községyi jegyzők kinevezése felvételnek, de ki kellene azt is mondani, hogy ahol egy vagy más okból a községyi bíróságra alkalmas és megbízható egyéniség nem található, oda az állam nevezheti ki a bírakat.

Ismérem én a fentiek ellen tehető kifogásokat, a szabadság istennőjét én is tisztelem, az autonomia bálványa előtt én is meghajlok, de mint magyar ember, ki eme vidékeket igen jól ismerem, mégis azt mondom: *Salus Rei publicae suprema lex esto.*

Kormos Béla.

MINDENFÉLE.

Napoleon, mint vadász. Napoleon nagyon jól értett ahhoz, hogyan állítson rendbe másokat avégből, hogy az ellenséget lepuffantsák, de maga nagyon keveset értett a lővés mesterségéhez. Mindazonáltal roppantul szeretett vadászatra járni és büszke is volt vadászatainak eredményére, amit ter-

bonyolódva a függönybe, mint aki nem tudja, hol áll a feje. Mintha halottasszobába lépett volna be, lábujjhegyen, elszoruló torokkal. Már a küszöbről megpillantotta, halaványan feküdt a hófehér párnákon, rózsaszínű szalaggal hajában... meg se mocszant, karjai a takarón nyugodtak, de feléje mosolygott nedves szemekkel, sóvárgón, égiesen. Nem birta visszatartani könnyeit, amint az ágy felé közeledett; fölébe hajolt, homlokon csokolta, aztán gyöngéden megérintette hideg, lefogyott kis kezét. Majd Jeanne szeket tolt számára az ágy lábához, leült, féltéken, zavarodottan...

— Kedvesem... kedvesem... Elfelejtette, amit mondani akart, annyi mindenfélét: hogy a macskának kicsinyei lettek, hogy a hivatalban jutalomra van kilátása, hogy mennyire meg lesz lepve, mikor majd hazatérve, mindent úgy fog találni, ahogy hagyta, egyazon helyben a székek, asztal, ahogy elrendezte, a szőnyegek, a könyvek... Pedig mikor idejött, még minden az eszében volt, de most hiányzanak a szavak, csak azt tudja kimondani:

— Kedvesem... édesem... kedvesem...

Olyan feszélyezve volt, mint mikor hajdan látogatást tett az anyjánál. Neha rövid időre egyedül hagyta őket, és ő bambán bámult, szó nem jött ajkára. De visszajött a mama. Egyszerre minden eszébe jutott, amit el szeretett, el akart volna mondani, de mihaszna, már késő volt, és keserű düh fogta el magamaga ellen.

mészetiesen csak mások jóvoltából tudott fölmutatni. Egy alkalommal szarvasra vadászott Fontainebleau közelében, ahol tetemes számu harátnői szintén megosztották vele a vadászat élvezeteit. Hogyan, hogyan nem, a császár egyszerre elhagyta vadászait, épen mikor egy hatalmas szarvas bukkant ki a cserjék közül. A kutyák nekirontottak, de hármát közülök tönkre tett a vad. A többiek erre még dühösebben ugrottak feléje, de az csak nem ijedt meg és sorra dobálta a levegőbe a kopókat. A vadászok nem tudták, hogy mit csináljanak. Ha agyonlövik a szarvast, a császár rettentő haragra lobban. Ha nem lövik agyon, akkor valamennyi kutyát megöli és ebből megint nagy baj lesz. A fővadászmeister azonban nem habozott soká.

— Jöjjön a minék jönni kell, le kell löni!

— Alighogy elesett a szarvas, az országuton messziről megpillantják a császárt.

— Végünk van, ha a császár meglátja, hogy ellőttük előle a szarvast!

— Nem kell félni, szól a fővadász. A milyen keveset ért ő a vadászathoz, nagyon könnyen becsaphatjuk. Vágjatok le erről a fáról egy kettős ágat, szurjátok a földbe és támasszátok rá a szarvast.

Hallalít fujnak. A császár leszáll lováról és odamegy hozzájuk. Ügyesen előkészített szinpadit jelenet azt a benyomást teszi rá, hogy a vadászok is csak most érkeztek oda. Napoleon arca ragyog az örömtől. Főlemeli puskáját, czélez és lö. A gyöngön megtámasztott szarvas elesik és megindul a vére.

— Felség, — szól a fővadász, — a szarvas meg van löve

A császár, akit a vadász dicsérete boszantott, hidegen felelt.

— Főlöleges, hogy jelentsed. Ugy is tudom.

Zola és Voltaire. Zola a Dreyfus ügyben az igazság bajnokává szegődött s czéljául tűzte ki, hogy e pörbe világosságot hozzon. A Zola és társai mozgalmához hasonló volt a mult században Voltaire és barátainak, az encyclopedistáknak, szintén, egy bünper kapcsán kifejtett mozgalma. Nem lesz talán érdektelen az esetet röviden feleleveníteni. Calas János tekintélyes toulousei kereskedő 1761. évben azzal vádolták, hogy megölte fiát, mert ez a protestáns hitről a katolikusra akart áttérni. Pedig a fiú öngyilkos volt. Kicsapongó életet élt és lelki meghasonlásban megölte magát. Az öreg Calas mindvégig tagadott és noha bizonyíték nem volt ellene,

Bizony igen, mint az első vallomás izgalma... De még más is, mintha az elvesztettnek hittet találta volna föl, mintha ki erre, ki arra, a két ellentétes sark felé indultak volna és évek multán mégis összetalálkoztak volna...

... Képtelen volt összeszedni gondolatait...

— Kedvesem... édesem... kedvesem... suttogta a beteg törékeny, kristálycsöngéshez hasonló hangon.

Elővette az ibolyacsokrot.

— Nézd, ezt neked hoztam... azt gondoltam...

— Oh, kedvesem... ezek az édes ibolyák!... Bizony... bizony...

Csönd. Lehunyta szeméit, tán hogy jobban élvezze a pillanatot, lehunyta szeméit, arczáról mosoly világsága áradt szét... Most megfogta ismét a kezét, már nem gondolt többé semmire, a beteg fölnyitotta pilláit, őszinte, boldog, lelkiükből fakadó tekintetük találkozott és néztek egymást elragadottan, hosszan, hosszan. Szelei köré kék karikákat rótt a betegség, lesóványodott, sápadt orczájával még szebbnek találta, mintha angyallá vált volna. De tekintete lesiklott csipkehullámoktól takart keblére; ő, mintegy megszüziesedve a betegség, a fájdalom által, elpirult, kis rózsaszínűség jelent meg halántékain.

Egyszerre észrevétlenül, szerelmi gondolatai nyomán eléje szökött egy más. Nem tudta elűzni: a nővér mutatja az alkoholos üveget, benné az a kis, összezugsorodott, lila-

kerékbe törték. Calas háznépét, melyet szintén vádoltak, kénytelenek voltak kibocsátani a fogságból.

És most előlép a Calas özvegye, miként Dreyfus neje s meggyözi Voltairet férje ártatlanságáról. Voltaire nem liabozik az igazság védőjére állani s mint Zola, egyesült párisi barátaiival s nagy harcot indított Calas rehabilitációja és az akkori büntetőjog és bünvádi eljárás reformja érdekében. Mint most, akkor is az egész európai közvéleményt foglalkoztatta az eset. Voltaire sikert aratott. Calas ártatlansága bebizonyult. A büntetőjogi reformmozgalomnak eredménye lett Beccaria fellépése, az 1791., majd az 1810. büntető-codex, mely mintául szolgált egész Európának. Vajjon nem fog-e Zola sikert aratni?

A kinematograph családja. A kinematographnak rengeteg sok rokona született az idők folyamán. Természetesen mindenkiben van több-kevesebb eltérés az eredetitől, ami akárhánynál csupán szabaddalmi okokból történt, mivel tökéletesíteni nem tudott rajt a földaláló. Egy tudományos szaklap összeállította ezeknek a kinematographféleknek a névsorát. Ime: Kinegraph, Kinetograph, Kinematograph, Kinematoterm, Kinetoskop, Kineoptoskop, Kineoptikon, Kinematoskop, Kinebleposkop, Kinegraphoskop, Kinevivograph, Kinesetograph, Photokinematograph, Photoskop, Motophotoskop, Phototrop, Mutoskop, Motorgraph, Movendoskop, Mouvementoskop, Animatoskop, Theatograph, Viagraph, Vitaskop, Vitaphotoskop, Virooskop, Cicroskop, Kathoskop, Magniskop, Mutoskop, Phonendoskop, Aerialgraphoskop, Stereoptikon, Luminograph, Zoograph, Biograph, Heliograph, Velograph, Rollograph, Arthograph, Vivendograph, Vitamotograph, Kinestereograph, Badizograph, Heliecinegraph, Phantograph, Panoramograph, Pantobiograph, Pantomimograph, Chronophotograph, Photochronograph, Scenamotograph, Pictorialograph. Ez azonban még nem teljes lista. Kimaradhatott belőle akárhány és a fől-soroltak között is sok olyan név van már, amelyet több különféle találmány visel.

Barátságból. Mac Kinley elnök mult héten kegyelmezett meg egy Crawford nevű fegyencnek a columbusi fegyházban, kit három és fél évre ítéltek el váltóhamisítás miatt. Crawfordnak az atyja jó barátja volt az elnöknek még az előbbi években, sőt egyszer Mac Kinley utazása közben a Crawford házában egy éjjelt töltött. Az elítélt felesége munkája által félre tett egy kis összeget, mellyel képes volt ügyvédet küldeni az elnökhöz, aki a fegyenc atyjának barátságára visszaemlékezve, fiának megkegyelmezett.

szinbe játszó husdarab... A látomány szertefoszlott, aztán ismét elővigyorgott. Érezte, hogy ereje elhagyni készül, visszahuzta kezét, félve őt érinteni, nehogy magamagára hozzon vést... — Kedvesem... kedvesem, susogta egyre a beteg.

Szoknyasuhogás hallszott, meglibbent a függöny. Nevetve lépett be a nővér.

— Lássuk! Hogy mint megy?!... De már kiülte az idejét... csak öt percet adtam!

Meggörnyedve, tikkadtan kelt fel, anélkül, hogy csak egyetlenegy gyöngéd bucsuszót is mondott volna. Szíve alig-alig vert, ép úgy, mint mikor belépett. Ingadozó lépéseket tett az ajtó felé... de a küszöbön valami delejes áram arra készítette, hogy fejét visszafordítsa. Ő csókra nyújtott ajakkal bámult utána, mint egy tünemény, mint egy árnykép...

— Kedvesem... kedvesem... suttogta elhaló hangon...

Mintha megint el kellene vesztenie, mintha soha többé vizont nem látná, felszakadt kebléből a fájdalom, keserűség lepte el torkát, kitérta karjait, hogy feléje rohanjon, felnyitotta száját, hogy ordítsa:

— Kedvesem! édesem! kedvesem!

... De Jeanne nővér szigorú tekintete lenyűgözte, kifelé készítette szava:

— Majd holnap... majd holnap... talán...

Szédülve ért az utcára s az emberek fejcsóválva néztek utána, hogy sir, hogy zokog, hogy hadonász karjaival...

KÉT ASSZONY

BARANCZEVICS SZ. KÁZMÉR REGÉNYE

oroszról fordította SZABÓ ENDRE (24)

— Hát akkor minek van kiteve a cezege? Vagy az mindegy?

Sztepanics Péter nem várva be a magyarázatot, kiszaladt a lépcsőre, lenient az udvarra s határozatlanul állt meg, elméjében keresgélve, hogy hol látott még baba-cezeget.

„Ez aztán szép! gondolta magában, de hiszen csak két lépésnyire vagyok Petrovna Olimpiádától. Befutok hozzá és kérdezősködöm tőle. Ez a legjobb.”

És gyorsan elindult a gyaloglón.

Igazában véve neki nem kellett volna Petrovna Olimpiádához bemennie, mert ezzel is csak időt veszített s nem tudhatta biztosan, hogy tud-e az neki babaasszonyt ajánlani és ez mindjárt eszébe is jutott, de azt is érezte, hogy jelenlegi kedélyállapotában okvetlenül el kell mondania valakinek mindent. És kinck mondhatna el mindent, ha nem a felesége anyjának?

Ez pedig megint sok időt vesz igénybe (rettenetesen sok időt!) s mégis megkönnyeb-
bülést érzett Sztepanics Péter attól is. „Egoista. átkozott egoista!” szidta magát, „hát oly kevéssé szeretem én Nágyenkát! Hisz ez valódi kegyetlenség tőlem! Szegény kis mamám, édes, kedves galambocskám!”

Felbuzdítván magát ilyen gyöngéd érzelme-
kkel a felesége iránt, Sztepanics Péter gyorsan felszaladt a Razjezsúja-utca egy házá-
nak lépcsőin a harmadik emeletre s épügy-
mint a baba-asszonyhoz, erősen becsengetett.

— Mi baj? történt valami? — kérdezte Petrovna Olimpiáda ajtót nyitva — de jöjjön be hát, kérem s vesse le a felsőkabátját.

— Nem, nem, a világért sem! Nem érek rá! — kiáltott fel Sztepanics Péter valami elszőrnyűkődéssel.

— Hát mi baj? Történt valami Nágyenkával?

— Nem tud itt valahol a közelben baba-asszonyt?

— Sztepanics Péter! — kiáltott fel Petrovna Olimpiáda szemrehányó hangon, kezeit összecsapva — hát önöknek nincs baba-asszonyuk?

— Van, van! Ugyan hova gondol! — felelt amaz — de az olyan haszontalan teremtés. — Elment vendégeskedni, megígérte, hogy jókor visszajön, hát ime . . . pedig már elkezdődtek a fájdalmak. Szaladtam egy másik-
ért, de az kiköltözött.

— Hiszen ott van Vjéra.

— Ott van. Persze, hogy ott van.

— Akkor hát nincs miért ijedezni. Vjéra majd intézkedik. S a babaasszony is bizonyosan ott van már. Minek vinnék másat. Egyébaránt várjon, én is megyek magával. Várjon.

— No, ez igazán jó lesz. Nem is kell egyéb. Köszönet és hála érte — motyogott Sztepanics Péter az eltávozott Petrovna Olimpiáda után.

Leült az előszobában egy székre és várni kezdett, lekönnyökölve egy tükör előtti kis asztalra. A kis tükörben meglátta arcát, melyet szinte undorral nézegetett. Utálta a szemét, kiborotvált állát, orrát, kopaszodni kezdő fejét.

— Milyen majom vagyok én! — gondolta magában — s egyik ostobaságot a másik után követem el. Minek futottam el, mint akinek a háza ég? S végre sem értem el semmi célra. Minek jöttem ide? Minek ez a magyarázat? Ugy látszik: képes volnék kiállani az utcza közepére s világgá ordítani, hogy a feleségem lebelegedett. Ki kíváncsi erre? Hát nem lehetett volna ezen esendben, emberségesen átesni? Bolond vagyok, kész bolond. Ő pedig az édes lelkem, ilyen félbolond, ilyen majom miatt szenved. Én meg egymásután követem el az ostobaságokat. És még jellemes, erős akaratu embernek tartottam magamat! Hitvány rongy vagyok, semmi egyéb.

Ellátván magát ily legyalázó mellékné-
vel, Sztepanics Péter nem birta tovább nézni magát a tükörben s megvételével fordult el onnan.

Megint haza gondolva, a kalapja után ka-
pott s el akart menni anélkül, hogy Petrovna

Olimpiádát bevárja, mikor ez egészen felöltözve megjelent az ajtóküszöbön.

— Türelmetlenkedik, — kérdezte az.

— Rettenetesen — felelt Sztepanics Péter — már épen meg akartam szökni.

— Nos, jerünk hát! Ej, milyen heves ember maga!

Beültek egy bérkocsiba s elhajtottak. Egy ideig némán ültek egymás mellett, aztán Petrovna Olimpiáda rátekintve veje arcára, mélyen felsóhajtva szólalt meg:

— Maguknak megvan a maguk baja, Sztepanics Péter, de nekem is megvan a magamé.

— Mi volna az? — kérde ez gépiesen, mindig a feleségén jártatva az esztét.

— Olyan baj, hogy azt sem tudom: mit csináljak. Ezt már igazán nem vártam . . . Isten tudja, hogy mi ez?!

— Mi lehet az? — kérde Sztepanics Péter, de még mindig gépiesen.

— Önnek egyedül önnek megmondhatom — kiáltott fel Petrovna Olimpiáda patetikusan, mindazonáltal jelentékenyen esendesebb hangon, mintha attól tartana, hogy a kocsis meghallhatja; — de csak úgy, hogy Nagyezsda ne tudjon meg róla semmit. Érti?

— Értem.

— Nincs már Olgám.

— Hogy-hogy?

— Ugy! Nincs. Elment. De kérem. Beszéljünk lassabban. Botrány!

— El-me-ent?

— Igen el, a leggyalázatosabb módon. Uristen, mit szenvedtem én a legutóbbi napokban, ha tudná! Megöszült a hajam. Tíz évet öregedtem.

Sztepanics nem látta ilyesminek a nyomát, de nem szólt, el lévén foglalva annak a gondolatával, hogy mi történik most otthon?

— De hát hova ment el? — kérde csak azért, hogy valamit szóljon.

— Bargyinhoz! Ahhoz a semmirekellő gazemberhez, akit én mindig gyűlöltem s akitől mindig csak rosszat vártam. De megállj! Majd adok én neki! Kiviszem én a magamét! Ő azt nem is sejtí: hogyan, de kiviszem.

— Miféle Bargyinhoz? Kegyed engem egészen bámulathá ejt, Petrovna Olimpiáda.

— Istenem, hát Bargyinhoz. Hát ön tán nem ismeri? nem látta?

— Soha! No, hálstennek, megérkezünk.

Sztepanics Péter gyorsan kifutott a kocsi-
sist és a kapu alá rohant. A kapuban ülő Szpiridon házmester levette a spikáját és meg-
hajtottta magát. „Ugy látszik, nincs baj — gon-
dolta Sztepanics Péter — vagy megjött Ivanovna Lynbov s már vége van, vagy még el sem kezdődött.”

Az udvaron, a sötétben, sötét alakok jár-
tak-keltek. Keresztül futott valami kis fiú, egy esizmadia-inas, egy nagyobbik a fején, valami kosarat cipelt melyben sörös üvegek csö-
rögtek.

— Valahol korhelykednek, gondolta Sztepanics Péter, de megint csak visszatért állandó tűnődéséhez: Istenem, mit csinál Nágya?

Amint a lépcsőn felfelé haladt, valahol messziről nehéz pihegést hallott és csak akkor jutott eszébe, hogy az valószínűleg az utána felfelé haladó Petrovna Olimpiádától ered.

— Hanem az is szép kisasszony ám, — gondolta újra; — de ki az a Bargyin? határozottan nem emlékszem ilyenre . . . de Nágya, Nágya?

Sztepanics Péter lassan oda ment a szál-
lása ajtajához, megállt, lélegzetet vett és hallgatódzott. Minden csendes volt. Ez meglepte, de nagyon nyugtalanította is őt. Mi lehet az? Mi vár reá az ajtó mögött? Élet vagy halál? Öröm vagy fájdalom?

— No, hát mit csinál? Csengessen! — hallatszott mögötte a Petrovna Olimpiáda lihegő hangja.

— Várjon . . . pszi!

Sztepanics Péter odatette fülét a kulcs-
lyukhoz.

— Ugyan hagyja abba! Ne legyen gyerek! Petrovna Olimpiáda kinyújtotta kezét a csengetyű felé, de Sztepanics Péter megelőzte őt s esendesen megrántotta a csengetyű nyelét.

— Nos? nos? kérdezte suttogva az ajtót nyitó Pelágjától.

— Gratulálok egy kis lánykához, — felelt az ünnepélyes hangon, mélyen meghajtva magát.

Sztepanics Péter nem tudta, hogy jutott be a vendéglátó szobába, valamint azt sem, hogy mi történt azután. Homályosan látta a vendéglátó szobát a kreton-huzatos butorral, kandallóval, a kandalló mellett álló Vjérával, homályosan rémlett előtte a hosszú nyaku Ivanovna Lynbov kekes arca, de annál világosabban s egész életére levésődött emlékébe a Nágyenka halvány arca, melyre szempillája hosszú árnyékot vetett. Nágyenka felnyitotta szemét, nyájasan nézett Sztepanics Péterre s felemelte mellén nyugvó kezét. Egy pillanat — s Sztepanics Péter ott térdelt az ágy előtt, csókolta és könnyel áztatta a Nágyenka kezét, miközben összehadart mindenféle badar-
ságot.

— No jól van, jól, csillapodjál le — szólt gyöngé hangon és mosolyogva Nágyenka — hidd el: még jó, hogy elmentél. Itt csak lábatlankodtál volna. . . Ivanovna Lynbov rögtön megjött, amint te elmentél s megtörtént minden, szerencsésen.

— De te szen-ved-tél! — kiáltott fel érzéssel Sztepanics Péter.

Nagyezsda szeliden mosolygott.

— Nézd meg a kis leánykánkat — mondá lehunyva szemét.

Ivanovna Lynbov már ott állt a háta mö-
gött, valami pólyába göngyölt csomót tartva. Sztepanics Péter megfordult, a babaasszony oda tartotta azt a valamit, felemelte a pólyatakaró szélét s Sztepanics Péter egy rettenesen vörös, kicsiny, ránczos gyerekarcot pillantott meg.

— Takarja be, takarja be! — suttogott Sztepanics Péter a kezével hadonászva — még meghül! Takarja be!

Eközben ránézett Ivanovna Lynbovra. A baba-asszony kekes-zöldes arca ragyogott és mosolygott s Sztepanics Péternek ez az arc ezuttal oly rokonszenves volt, hogy egészen megfeledkezett korábbi elkeseredéséről ez asszony iránt és hálás érzéssel szorította meg annak a kezét.

Csak mikor így magához tért és széjjel nézett, értette meg Sztepanics Péter, hogy milyen zavar lehetett itt. A tiszta, csinos, rendezes kis hálószobára nem lehetett ráismerni: a két kis ottmán össze volt egymáshoz huzva s látni lehetett rajta, hogy időleges fekvőhelyeül szolgált az imént világrajött emberi lénynek, a tükörasztal is félre volt tolvá s telehánnya valami vászondarabokkal, a lég tele volt székfüte- és faolaj-illattal.

— Csend! — suttogott Ivanovna Lynbov, kinyújtva libanyakát és Nágya felé mutatva — úgy látszik, eiszunnyadt. Ez nagyon jó. Hadd aludjék egy kicsit.

Sztepanics Péter odanézett, aztán labbujj-
hegyen kiment.

Vjéra ott ült az asztalnál és tűnődve nézte a lámpa lángját.

— Vjéra! szólalt meg halkán Sztepanics Péter, odaülve mellé — sokat szenvedett?

— Nem, nem nagyon, — felelt Vjéra; — ön pedig ma még nem is teázott, behozassam a szamovárt?

— Nem; van is az nekem most eszemben! A nélkül is megleszek. Hát azt mondod, hogy nem szenvedett sokat? No, mondd el hát sorjában.

Megfogta a leányka mindkét kezét s annak fényes szeméibe nézve elkezdett hallgatni.

Vjéra mindent rendben és okosan elmon-
dot. Mikor Sztepanics Péter elment, a fájdalom megszűntek egy időre, azután újra ujjult erővel megkezdődtek s többé el sem multak. A fájdalomtól Nágyenka minden áron fel akart kelni, de Vjéra nem engedte. Azután megjött Ivanovna Lynbov és nagyon megijedt, mikor megtudta, hogy Sztepanics Péter babaasszonyért ment. („Aha! — kiáltott itt fel Sztepanics Péter, — bizonyosan érezte, hogy nem jól viselte magát.”) Azután megkezdődött a szülés, amely egészen rendesen folyt le, épügy, mint a tankönyvekben meg van írva.

Vjéra ezután hévvel védelmezte az Ivanovna Lynbov rendelkezéseit.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. február 1-én.

Main table with multiple columns: 'I. Államadósság', 'II. Más közkölcsönök', 'III. Záloglevelek és kölcsönkötvények', 'IV. Elsőbbségi kötvények', 'V. Bankok részvényei', 'VI. Takarékp. részvényei', 'VII. Biztosító-társ részv.', 'VIII. Gőzmalmok részv.', 'IX. Bányák és téglagy. r.', 'X. Vasművek és gépgy. r.', 'XI. Könyvnyomdák r.', 'XII. Külföldi vált. részv.', 'XIII. Közleked. vált. részv.', 'XIV. Sorsjegyek', 'XV. Pénznemek', 'XVI. Váltók árfolyamai (látra)', 'XVII. Határidőre kötött értékp.', 'Maj záró-árfolyam', 'Maj záró-árfolyam', 'Maj záró-árfolyam'.

A felmérés értéktőzsdei, melynek felvételére nem volt...

SZÍNHÁZAK.

Budapest, szombat, 1898. február 12-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Evi bérlet 35. Havi bérlet 11.

Pry Pál.

Vígjáték 4 felvonásban. — Irták: Poole. Ford. Csiky Gergely.

Személyek:

Harly szerkesztő, Hardy Frank, Witherton, Willis, Stanley, Harry, Pry Pál, Gasp, Doubledot, Simon, Elix, Marianna, Sal tene, Ineb, Inas.

Kezdet 7 óraker.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ.

Evi bérlet 26. Havi bérlet 8.

Sh e.

Fantaszikus ballet két részben, 12 képben. Kéremény Jónától és Beer Józseftől. Zenejét Mader Raoul szerzelte.

Személyek:

Károly, Anonimas, Isz. Istennő, Papp, Mészáros-Ra, Arésha, Libella, Csapatvezér, She.

Kezdet 7 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Blaha Lujza asszony mint vendég.

Talmi hercegnő.

Eredeti operetta 3 felvonásban. Irták Makai Emil és Kövesi A. Zenejét szerzelte Konj József.

Személyek:

Dáris, Mirabella, Gaston, Margarita, Kazimir, Ivonne, Cognac báró, Rigobert.

Kezdet 7 óraker.

„OLYMPIA“ MAGYAR MULATÓ

Kerepesi-ut 63. szám.

Igazgató: BORSODI VILMOS.

Egyetlen divatos bálhelyisége.

Minden este 10 órától kezdve:

Nagy bálünnepély tánczesorportokkal.

1 óraker:

Cancan et chahut parisien.

Vége 5 óraker.

„Parfumerie Royale“

Erzsébet-körut 54.

„Pate Ninon“

Szépítő-kenés biztos eredménnyel. Egy tégely 1 frt használati utasítással együtt; hozzá „Ninon“ víz üvegeként 50 kr, és 1 frt. Ugyanitt.

Manicure és amerikai arcfürdők.

Megnyitás február 1-től kezdve.

VÁRSZÍNHÁZ.

Nagy bérlet 59. Havi bérlet 5.

Marcello.

Vígjáték 4 felvonásban. Irták Sardou V. Ford. Alexander B.

Személyek:

Chailiac, René, Albert, Olivier, Yariouilles, Couturier, Marcello, Delina.

Kezdet 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

600. szám. 600. szám.

Couisset ur!

Böhözat 3 feiv. Irták: Ernest Blum és Raoul Toché. Fordította Mihály József.

Személyek:

Couisset, St. Castel tábornok, Gaston de Brionne, Lucien, Louis, D'Esparrilloné, Alfredne, Annette, Fardiste, Benoit, Első játékos, Második játékos, De Pontalierne, Kis leány.

Kezdet 7 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Először

A könyvtáros.

Vígjáték 4 felvonásban. Irták Moser. Fordította: Follinus Aurél.

Személyek:

Marsland, Elix, leánya, Harry, Székely, nevelő, Székely, nevelő, Dicső, asszpnny, Webster Eva, Gibbon, szabó, Rébert, könyvtáros, Woodford Patuh, Annalid Leon.

Kezdet 7 óraker.

Színházi műsorok.

Table with 8 columns: Nemzeti Színház, Vár Színház, M. kir. Operaház, Vig Színház, Népszínház, Magyar Színház, Kisfaludy Színház. Rows include Vasárnap d. u. and Este.

Tengeri aquarium

Royal-szálloda, Erzsébet-körut 45.

A magyar tenger eleven állatvilágának bemutatása.

Zoologiai különlegességek.

Minden hé 10-án és 1-én új szállítmány.

Nyitva reggeltől 3 óráig. — Belépő díj 30 kr. — Kafeza és gyermek jegy 15 kr.

Az egyedüli szikviz, mely sterilizálva bacteriummentesen kerül forgalomba a

SANITAS SZIKVIZ

kapható minden jobb elárúsitónál Sanitas paradicsom-kivonat

francia rendszer szerint conserválva a legtöbb fűszerkereskedésben.

A modern vegyészeti hatalmas haladása és az ebből származó számtalan kozmetikus készítmények sem voltak képesek a 30 éven át bevált

Dr. Lengyel Frigyes-féle Nyirfa-balzsamot

gyógyítani a legjobb bizonyíték tehát, hogy itt egy valódi, a természet által nyújtott szépségservert van szó. Ezen nyirfa-balzsam egy százéves 30 évi gyakorlati vegyi eljárás alapján praeparáltak és csak az után jön forgalomba. Ezen folyadék hatására, hogy a bőr felső rétegeit lehámozza és ez által az alsó tisztított bőr fiatal színben és üdőségben jön napvilágra, megszűntet mindenféle kiütést, szeplőt, vörös foltokat és anyafoltokat, simítja a ráncos bőrt és a himlőhelyeket lassankint teljesen eloszlatja és az arcbőrnek úde és egészséges színt kölcsönöz.

1 korsó ára használati utasítással együtt 1.50. A nyirfa-balzsam hatásának támogatására dr. Lengyel Frigyes-féle Benzoe-szappan

ajánlatos. Egy darab ára 60 és 33 kr. Raktárban minden jobb győgytárban. Főraktár Magyarország részére Török József győgyyszeresznél Budapest, VII., Király-utca 12. sz.

Első biztosító intézet katonai szolgálat esetére.

0 cs. és kir. fensége József főhercege védőnöksége alatt. Biztosítási tőke: 27 millió korona. Fiu gyermekek legelőnyösebb ellátása katonai szolgálat költségének fedezése — illetve a nagykorúság idejére. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál az Igazgatóság. Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 1. sz.

Advertisement for Fernolendt products: Fernolendt-czipómáz, Fernolendt-fény-kréme, Fernolendt-Nigrinje, Fernolendt-Wixinje, Fernolendt Wandolija. Includes descriptions and contact info: Stefan Fernolendt, Wien, Budapest, Lipót-körut 24.

Advertisement for Dr. Révész Benő, skin and beauty specialist. Med. univ. Dr. Révész Benő, Budapest, VIII., Kerepesi-ut 63. I. em. 24 évi gyakorlat, a berlini és bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyítja az összes bőr-, ideg- és nemi bajokat. Szépségi hibákat: szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajkorpa, hajhullás, sebek; szakszerű tanácsokkal szolgál az arc- és kézápolásra.

Advertisement for AGATOL fogpaszta. AGATOL fogpaszta szappan nélkül. Legújabb felülmúlhatatlan fogtisztító szer. Szab. zárral ellátott köcsögben. Mindenütt kapható. Societé de produits hygiéniques. STAPLER & Co., Bécs, XVIII., Gentzgasse 27. Raktár: Dr. Egger Leó és Egger I. győgytárban a „Nádor“-hoz, Budapest, VI., Váci-körut 17. sz.

Advertisement for Üdvös tanács. Köhögésnél, rekedtségnél, a torok és légzési szervek működési zavarainál Egger biztos hatású Mellpasztillái. veendő. (1 doboz 50 kr. és 1 frt. Próbadoz 25 kr.) A gyomor rendetlen működésénél radikális hatásának bizonyították Egger sződa pasztillái. (1 doboz 30 kr.) Mindkét szer kapható minden győgysertárban. — Fő és széküldési raktár Magyarországon; „Nádor“-győgysertár Budapest, Váci-körut 17.

Advertisement for Dr. Mitzger Tivadar hydro-electrotherapy. Dr. Mitzger Tivadar hydro-elektrotherapiái rendelő intézete Budapest, Teréz-körut 44. I. em. Az ideg- s nemi betegségek elnevezése alatt rejülő különféle legelhanyagoltabb bántalmak, makacs borbajok ifjokori könnyelműség folytán fellépett bármily nagyfoku gyengeségi állapotoknál új győgy módok az összes győgy módokat hasonlíthatatlanul s messze felülmúlja, a mennyiben győgyzerektől menten néhány nap alatt gyökeres, állandó s teljes győgyulást biztosít.

Advertisement for EISELE JÓZSEF. Az ezredéves országos kiállítás alkalmával a legmagasabb kitüntetéssel: a „MILLENNIUMI DISZOKLEVÉLLEL“ kitüntetve. BUDAPEST, V., KÜLSŐ VÁCZI-UT 139. Hegesztett munkák, Gőzkazánok, víztisztítók, rservoirok, csővezetékek, felszerelvények.

Chmel J. és Fia

cs. és kir. udv. zongoragyárosok Budapest, Gizella-tér (Haas-palota).
Legrégibb, legnagyobb és legjobb hírnevű zongora s harmónium-üzlet Magyarországon. Alapítotott 1835-ben. — A világ legjobb zongorái, mint Bösendorfer, Bechstein stb. csak nálunk kaphatók. — Nagy kőfoszlánytétel.

Dr. Schöffer-féle köszvényeszesz

(Antirheumatikon)

az 1895. évi párizsi egészségügyi kiállításon az aranyéremmel és érdemkereszttel vöröszalaggal kitüntetve,

451 melyet elismerésükkel tüntettek ki; nagyméltóságú Bende Imre nyitrai m. püspök ur, nagym. özv. belnisi Baross Gáborné urnő és még számos előkelő személytől használt s elismeréssel kitüntetett, ugy több tekintélyes orvos által betegekben kipróbált és melegen ajánlott csalhatatlan s egyedüli gyógyszer fejfőres (migrain) csusz, oldalszurás, influenza és köszvény ellen.

Ezen gyógyszer a főraktár Budapestben, Török József gyógyszerháza által kapható és azonkívül minden gyógyszerházaiban.

Ára üvegenként 1 frt, vidéken 1 forint 20 kr.

Pollitzer Mór és Fia

cs. és kir. szabad. orthopaedial kötszereszek.

— Alapítotott 1860. —

Csak V., Deák-Ferencz-utca 10. sz.

Fontos

szenvedőknek.

UJDONSÁG.

Pollitzer-féle újonnan javított cs. és kir. szab. gummi sarkutó, a legjobbnak van elismertve és monarchiánk határain túl is nagy elismeréssel örvend. Nem csúszik le a testről, nem gyakorol kellemetlen nyomást, úgy öjtöl, mint nappal bórdható. Cézérszurogata által az addigi sarkutók hiányait pótolja. A peletták a sarkutcz idonitthatók és biztonságos örvél van ellátva, melyek a testről való lecsuszást megakadályozzák. Árak egy oldaltól 7-10 frt, kétoldaltól 10-16 frt. Megrendelésnél a test bősége kéreik. Gyermkeknek a felevel olcsóbb. Szaporított angol és francia sarkutóknak. Szponzorium, harkó, gúncser-gummiharisnya, egyenes tartó, Menfes skóció, legpárna, nyelvet és hávi-haj feltokok úns válasszékban kaphatók, valamint a legújabb francia és angol GUMMI kábillegességek, valódiak GUMMI jótállás mellett. Boule eredeti dobozban, tucatzja 3, 4, 6 és 8 forint. Loulé egyenként csomagolva, tucatzja 3, 4, 6 és 8 frt. Capote americi, rövidi fehér színű tucatzja 3 és 4 frt, narancsszínű 5 és 6 frt. Fiktóra tucatzja 4, 6 és 8 frt. (Hosszú tucatzja: 8, 4, 6 és 8 frt. Halhólyag (rövid) tucatzja 4 és 6 frt. Pely Borus Haase drbja 2 frt. Poly Porus Mensinga darabja 2 forint 50 krajczár. Fiktál óvszpongyar tucatzja 4 és 6 frt. (47)

Elsőrangú szabónő
Heim Irén
BUDAPEST,
Csengery-utca 62/a. sz.

Előfizetések és hirdetések
felvételnek lapunk kiadóhivatalában,
VIII. József-körút 65. szám
és főkiadóhivatalunkban
V. ker., Marokói-utca 4. sz.

Homoki szőlőtelepítőknek igen fontos.

A cég 16 év óta áll fenn s most már az országon kívül is elterjedt a híre. A meztelenben ma már sok nemes és vadonoz csemetét szállít Horvát, Szlavonország, Bosznia, Cseh-, Morvaország, Galiczia, Bukovina, Sziágorország, Alsó- és Felső-Ausztria, valamint Szerbia, Bulgária, Románia és Németország részére. Nemesfa-állománya ezuttal 70,000 drb. vadonoz-állománya 10 millió. A cég évenként 4500-5000 rendelésnek küld szállítmányokat. A gyümölcsfa-iskola teljesen homoktalajra létesítendő. A gyümölcsfajok boldogul Berecki Mátyás és Kovács-házi hírneves telepeiről valók. Ugy magasdedre, valamint törpe csemeték megrendelhetők körte, alma, szilva, őrsi barack, kajszinbarack, cseresznye, meggy, laponya, birs, dió és eperből. A 1-2-3-4 éves, gazdag gyökérű, fejthető, igen szép csemeték darabja azok erőssége szerint 15 k. 60 frt, A 4-5 éves igen erős koronás sorfák darabja 45-50 kr. Nagyhaai vételnél az árak külön megállapítás tárgyát képezik. Fentírt gyümölcsfajokból tábla-ürités folytán 1-2-3-4 éves selejtezett minőségű csemeték is kaphatók, erősség szerint 2-5-7-10-15 kr., melyek gazdag gyökérzetűvel fogva, mint nagybani telepítésekhez öcsöségük folytán igen ajánlatosak. Fentírt minőségű csemeték vadonozai is bármily számban és erősségekben megrendelhetők a fentírt cégnél. A gazdag gyökérzetű vadonozok 1000 azok erőssége szerint 5 frt 80 krajczól 10 frt terjed. Nagyobb vételnél 5-10-15% engedmény. — Levél-cím: UNGHVÁRY LÁSZLÓ gyümölcsfa-iskolája Czepléden. Tessék árjegyzéket kérni!

Magyar királyi államvasutak igazgatósága.

Hirdetmény.

Délnémet-osztrák-magyar vasúti kötőlék. Uj kivételes díjszabás életbeléptetése gabona stb. szállítására.

E. évi február hó 1-ével a délnémet-osztrák-magyar-vasúti kötőlékben gabona árlémények stb. szállítására nézve uj kivételes díjszabás (III. rész 2. füzet) lép életbe, mely részben olcsóbb díjtételeket és új állomások bevonását tartalmazza.

Ez új díjszabás kiadásával az 1894. évi augusztus hó 1-től érvényes hasonló díjszabás hatályon kívül lép.

A díjszabás a részes vasutaknál 200 koronáért megszerezhető. (446)

Budapest, 1898. január 29-én.

A m. kir. államvasutak igazgatósága, egyszerűsítand a részes vasutak nevében is. (Tűnyomás nem díjaztatik.)

és halhólyag elcsúszó orvosi tekintélyek nyilatkozatai szerint a legmegbízhatóbb és feltétlenül ártalmatlan óvszer urak és hölgyek számára. A tucatonként eredeti párisi csomagolásban 80 krajczól 8 frt. Díszkötés székelt.

KELETI J.
cs. és kir. szab. sarkutó és orthopaedial műszerek gyártója, Budapestben, Koronakeresz-utca 17. Árjegyzéket birtomve, 2411. borítékban. 1898

Kötző Pál

Budapest, V., Lipót-körút 18. szám.

A t. cz. vevőközönségnek szives tudomására hozza, hogy nagyobb kényelmükre irodáját

V. ker., Lipót-körút 18. sz.

(Vízszínház mellett, a nyugati pályaudvar s Margithid közelébe helyezte át. Fentírtól azonban a VIII. ker., Szentkirályi-utca 49. sz. a műhelyt és az V. ker., Lipót-körút 8-10. sz. alatti raktárhelyiségeit.

A közönségnek további pártfogását kérve, ajánlja Garrett legújabb szerkezetű compound gőzmozgonyait, félstabil és stabil alakban, amelyek 40% tüzelőanyag megtakarítással dolgoznak.

Gőzmozgonyokat és gőzcséplőket, négyszer fordítható dobsínekkel, toldást nem igénylő számarazóképal és nagy szitafejtővel, minden nagyságban.

Minden fajta lovas cséplőkészleteket, arató- és vetőgépeket, szecskavágókat, répavágókat és minden más gazdasági gépeket. (181)

Magyar királyi államvasutak.

Uj személy-díjszabás.

A magyar királyi államvasutak igazgatóságától vett értesülés szerint az előbb említett forgalomban folyó évi márczius hó 1-én új személydíjszabás II. rész C) füzet lép életbe, mely szerint Páris és Budapest között mérsékelt menettérti jegyek lépnek életbe. Ezen díjszabás, mely által az 1892. évi április hó 1-étől érvényes hasonló díjszabási füzet érvényen kívül helyeztelett a magyar királyi államvasutak díjszabás elárusító irodájában, (Budapest, VI., Csengery-utca 33., II.) 60 fillérért kapható.

Az igazgatóság.